

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o odpadach został przygotowany na podstawie przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 8 lipca 2010 r. założeń do projektu ustawy o odpadach stanowiącej transpozycję dyrektywy 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz. Urz. WE L 312 z 22.11.2008, str. 3), zwanej dalej „dyrektywą ramową”. Obecnie ogólne ramy systemu gospodarki odpadami wyznacza ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o odpadach”. Ustawa ta transponuje wymagania prawa Unii Europejskiej zawarte w tzw. dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, tj. dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/12/WE z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz. Urz. WE L 114 z 27.04.2006, str. 9) oraz innych dyrektywach Unii Europejskiej (w całości lub w części).

Gospodarka odpadami funkcjonuje w oparciu o następujące zasady.

W zakresie gospodarki odpadami obowiązuje określona hierarchia działań.

Podmioty podejmujące działania powodujące lub mogące powodować powstawanie odpadów powinny:

- 1) zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów oraz ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania;
- 2) zapewniać zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk, jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów;
- 3) zapewniać zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwienie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.

Posiadacze odpadów są obowiązani do postępowania z odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami.

Posiadacze odpadów powinni je zbierać w sposób selektywny.

Zabronione jest, poza wskazanymi wyjątkami, prowadzenie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami lub urządzeniami spełniającymi określone wymagania.

W zakresie gospodarowania odpadami obowiązuje zasada bliskości wyrażająca się w tym, że odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi lub unieszkodliwiane w miejscu ich powstawania lub powinny być, uwzględniając najlepszą dostępną technikę lub technologię, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), przekazywane do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione. W stosunku do określonych odpadów (niesegregowane odpady komunalne, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz komunalne osady ściekowe) zasada bliskości wyraża się koniecznością (z pewnymi wyjątkami) poddania ich odzyskowi lub unieszkodliwianiu na obszarze tego województwa, w którym zostały wytworzone. Dotyczy to również unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych oraz zakaźnych odpadów weterynaryjnych.

Jednym ze środków do osiągnięcia celów gospodarki odpadami, w tym stworzenia zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, są plany gospodarki odpadami uchwalane na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Wytwarzanie odpadów (poza kilkoma wyjątkami dotyczącymi odpadów komunalnych, niewielkich – do 5 Mg rocznie – ilości odpadów innych niż niebezpieczne, odpadów z wypadków, odpadów powstałych w wyniku klęsk żywiołowych oraz odpadów powstałych w wyniku poważnej awarii lub poważnej awarii przemysłowej, osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami oraz właścicieli pojazdów przekazujących pojazdy wycofane z eksploatacji do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów) wymaga uzyskania decyzji lub złożenia informacji o wytwarzanych odpadach i o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, celem określenia możliwości zapobiegania ich powstawaniu, określenia ich ilości i sposobu prawidłowego zagospodarowania, łącznie z magazynowaniem.

Wytwórca odpadów może je zagospodarować we własnym zakresie lub przekazać odpady w tym celu innemu posiadaczowi, o ile wytwórca lub kolejny posiadacz spełnia wymagania formalne (posiadanie zezwolenia na gospodarowanie odpadami lub jest zwolniony z obowiązku jego posiadania).

Za właściwe zagospodarowanie odpadów odpowiada wytwórca odpadów lub kolejny posiadacz odpadów, o ile działa na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie gospodarowania odpadami lub jest wpisany do prowadzonego przez starostę rejestru podmiotów zwolnionych z obowiązku jego uzyskania na podstawie przepisów

wykonawczych do ustawy o odpadach. W niektórych przypadkach, mimo iż przepisy dopuszczają przekazanie odpadów podmiotom nieposiadającym zezwoleń lub wpisów do rejestrów prowadzonych przez starostów, nie następuje przejście odpowiedzialności za postępowanie z odpadami (osoby fizyczne, jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami, władający nieruchomościami, na których są stosowane komunalne osady ściekowe).

Możliwe jest przekazywanie określonych (w przepisach wykonawczych do ustawy o odpadach) rodzajów odpadów osobom fizycznym lub podmiotom niebędącym przedsiębiorcami do wykorzystania na ich własne potrzeby.

Na prowadzenie działalności w zakresie gospodarowania odpadami, tj. odzysku, unieszkodliwiania, zbierania lub transportu odpadów (z pewnymi wyjątkami np. osoby fizyczne i jednostki organizacyjne wykorzystujące odpady na własne potrzeby, wytwórcy odpadów w zakresie ich zbierania w miejscu wytworzenia lub ich transportu, dla rodzajów odpadów określonych w przepisach wykonawczych) wymagane jest posiadanie zezwolenia lub pozwolenia zintegrowanego.

Podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania niektórych odpadów (odpady opakowaniowe lub użytkowe), nieprowadzące profesjonalnej działalności w zakresie zbierania tych odpadów (sprzedawcy produktów, z których powstają te odpady, punkty serwisowe, placówki oświatowe i kulturalno-oświatowe, siedziby urzędów i instytucji), są zwolnione z obowiązku uzyskania zezwolenia, muszą natomiast uzyskać wpis do rejestru prowadzonego przez starostę. Zwolnienia dotyczą również transportu odpadów do powyższych zbierających i od zbierających do następnych posiadaczy odpadów dokonujących gospodarowania tymi odpadami.

Posiadaczy odpadów i transportujących odpady obowiązuje prowadzenie ewidencji odpadów (z pewnymi wyjątkami, np. wytwórcy odpadów komunalnych, osoby fizyczne i jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami, wykorzystujące odpady na potrzeby własne).

Posiadacze odpadów (prowadzący ewidencję odpadów) są obowiązani do złożenia corocznego sprawozdania o gospodarce odpadami – zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów.

Informacje dotyczące gospodarki odpadami są zbierane w ramach wojewódzkiej bazy danych i centralnej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami.

Szczególne zasady gospodarowania niektórymi grupami odpadów (PCB, oleje odpadowe, odpady pochodzące z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu, medyczne i weterynaryjne, komunalne osady ściekowe i odpady metali) zostały określone w ustawie o odpadach lub w przypadku zużytego sprzętu, odpadów opakowaniowych, zużytych opon, pojazdów wycofanych z eksploatacji, odpadów wydobywczych, zużytych baterii i akumulatorów oraz odpadów komunalnych – w przepisach odrębnych.

Określenie szczególnych zasad dotyczących niektórych procesów: rozprowadzania odpadów na powierzchni ziemi w celu nawożenia lub ulepszenia gleby, termicznego przekształcania odpadów, składowania odpadów oraz magazynowania odpadów nastąpiło w ustawie o odpadach.

Konsekwencją naruszenia wymagań dotyczących gospodarki odpadami może być:

- 1) wstrzymanie prowadzonej działalności – na wniosek strony wojewódzki inspektor ochrony środowiska (wioś) może ustalić termin do usunięcia nieprawidłowości;
- 2) wezwanie do zaniechania naruszeń, a w przypadku niezastosowania się posiadacza odpadów do wezwania – cofnięcie zezwolenia lub wstrzymanie działalności;
- 3) nakazanie usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania;
- 4) wstrzymanie użytkowania składowiska odpadów;
- 5) odpowiedzialność za wykroczenie lub przestępstwo;
- 6) opłata sankcyjna za naruszenie niektórych wymagań określonych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- 7) egzekucja obowiązków na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- 8) zarządzenie pokontrolne wioś nakazujące doprowadzenie działalności do stanu zgodnego z prawem.

Najważniejsze problemy stwierdzone w gospodarce odpadami są następujące:

Brak wystarczająco wiarygodnych danych dotyczących gospodarki odpadami, zarówno na poziomie regionalnym, jak i całego kraju. Jest to związane m.in. z nieprawidłowym prowadzeniem ewidencji odpadów, a w wielu przypadkach nierealizowaniem takiego obowiązku przez podmioty do tego obowiązane. Dane te są niezbędne przede wszystkim do planowania gospodarki odpadami zarówno w skali regionalnej (w tym lokalnej), jak i skali całego kraju. Odpowiedniej jakości dane są również konieczne do przygotowywania raportów dla Komisji Europejskiej dotyczących realizacji celów określonych w poszczególnych dyrektywach Unii Europejskiej, a także raportów o charakterze typowo statystycznym. Istotne

są również obciążenia administracyjne związane z prowadzeniem ewidencji odpadów, a w szczególności dotyczące sprawozdawczości. Obecnie wprowadzający określone produkty lub opakowania, na podstawie przepisów zawartych w 4 ustawach składają, w zależności od rodzaju prowadzonej działalności, nawet ponad 20 rodzajów sprawozdań.

Z dniem 12 grudnia 2008 r. weszła w życie nowa dyrektywa ramowa w sprawie odpadów, tj. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy. Dyrektywa ta zastępuje dyrektywę 2006/12/WE, której postanowienia transponowała obowiązująca ustawa o odpadach, oraz uchyla niektóre dyrektywy Unii Europejskiej. Jako podstawowe powody zastąpienia dotychczasowej dyrektywy 2006/12/WE w sprawie odpadów, nowa dyrektywa ramowa podaje konieczność:

- 1) wyjaśnienia kluczowych pojęć, takich jak np. „odpady” oraz wyraźne rozróżnienie odzysku i unieszkodliwiania;
- 2) wzmocnienia środków niezbędnych do przeciwdziałania powstawaniu odpadów, co powinno być naczelnym priorytetem, oraz że ponowne użycie i recykling materiałów powinny mieć pierwszeństwo przed odzyskiem energii z odpadów, o ile i tylko w takim zakresie, w jakim są to najbardziej ekologiczne z dostępnych metod;
- 3) wprowadzenia podejścia uwzględniającego cały cykl życia produktów i materiałów, a nie tylko fazę odpadu;
- 4) zmniejszania oddziaływania na środowisko, jakie wywiera wytwarzanie odpadów i gospodarowanie nimi, co podniesie wartość ekonomiczną odpadów;
- 5) zachęcania do poddawania odpadów odzyskowi oraz wykorzystywania odzyskanych materiałów w celu ochrony zasobów naturalnych.

Najważniejsze rozwiązania, które przyjmuje dyrektywa ramowa w sprawie odpadów w zakresie gospodarki odpadami, to ustanowienie środków służących ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego poprzez zapobieganie i zmniejszanie negatywnego wpływu wynikającego z wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie ogólnych skutków użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania.

Dyrektywa ramowa przyjmuje następującą hierarchię sposobów postępowania z odpadami:

- 1) zapobieganie;
- 2) przygotowywanie do ponownego użycia;
- 3) recykling;
- 4) inne metody odzysku, np. odzysk energii;

5) unieszkodliwianie.

Stosowanie tej hierarchii powinno zapewnić rozwiązania, które dają najlepszy dla środowiska wynik całkowity. Możliwe jest dla niektórych strumieni odpadów odstępnie od tej hierarchii, jeżeli jest to uzasadnione zastosowaniem metodologii myślenia o cyklu życia, obejmującej całkowity wpływ związany z wytwarzaniem i gospodarowaniem takimi odpadami.

Wykaz odpadów jest ustanawiany przez Komisję Europejską (obecnie jest to decyzja 2000/532/WE). Wykaz ten powinien obejmować odpady niebezpieczne i uwzględniać pochodzenie i skład odpadów oraz, w razie potrzeby, wartości dopuszczalne stężeń substancji niebezpiecznych.

Dyrektywa ramowa rozszerza odpowiedzialność producenta. Celem zasady rozszerzonej odpowiedzialności producenta jest wzmocnienie działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ich ponownego użycia i recyklingu, a dotyczy każdej osoby fizycznej lub prawnej, która zawodowo projektuje, wytwarza, przetwarza, obrabia, sprzedaje lub wwozi produkty. Środki podejmowane przez państwa członkowskie mogą obejmować przyjmowanie zwracanych produktów i odpadów pozostających po wykorzystaniu tych produktów, późniejsze gospodarowanie tymi odpadami, odpowiedzialność finansową za te działania. Środki te mogą obejmować obowiązek podawania do wiadomości publicznej informacji o stopniu, w jakim można ponownie użyć i przetworzyć dany produkt.

Rozszerzona odpowiedzialność producenta stosowana jest bez uszczerbku dla odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami pierwotnego wytwórcy lub innego posiadacza odpadów.

Art. 11 dyrektywy ramowej wyznacza cele w zakresie selektywnego zbierania – do 2015 r. wprowadzenie selektywnego zbierania co najmniej w stosunku do papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, zaś do 2020 r. procentowo określone wielkości przygotowania do ponownego użycia i recyklingu tych odpadów z gospodarstw domowych (minimum 50% wagowo), a przygotowania do ponownego użycia, recyklingu, innego odzysku odpadów materiałów budowlanych i rozbiórkowych – minimum 70% wagowo.

Dyrektywa ramowa wprowadza wymóg stosowania przez państwa członkowskie niezbędnych środków w celu zapewnienia, aby gospodarowanie odpadami było prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska (art. 13).

Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, koszty gospodarowania odpadami ponosi pierwotny wytwórca odpadów lub obecny lub poprzedni posiadacz odpadów. Państwa członkowskie mogą postanowić, że koszty gospodarowania odpadami będą ponoszone

częściowo lub w całości przez producenta produktu, z którego odpady powstaną, lub częściowo przez dystrybutorów tych produktów.

Dyrektywa ramowa ustanawia następujące zasady odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami:

- 1) państwa członkowskie stosują niezbędne środki w celu zapewnienia, by każdy pierwotny wytwórca odpadów lub inny posiadacz odpadów dokonywał przetwarzania odpadów samodzielnie lub zlecał przetwarzanie dealerowi, zakładowi lub przedsiębiorstwu wykonującemu czynności przetwarzania odpadów lub zlecił zorganizowanie przetwarzania prywatnemu lub publicznemu podmiotowi zajmującemu się zbieraniem odpadów;
- 2) gdy odpady są przemieszczane w celu ich wstępnego przetworzenia od pierwotnego wytwórcy lub posiadacza do jednego z podmiotów, o których mowa w pkt 1, co do zasady nie następuje zwolnienie z odpowiedzialności za przeprowadzenie ostatecznego procesu odzysku lub unieszkodliwienia;
- 3) państwa członkowskie mogą określić warunki dzielenia lub przekazywania odpowiedzialności między uczestnikami łańcucha przetwarzania;
- 4) państwa członkowskie mogą postanowić, że odpowiedzialność za organizację gospodarowania odpadami jest ponoszona częściowo lub całkowicie przez producenta produktu, z którego pochodzą odpady, lub przez dystrybutorów tych produktów;
- 5) państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby na ich terytorium zakłady i przedsiębiorstwa zajmujące się zawodowo zbieraniem lub transportem odpadów dostarczały zebrane i transportowane przez siebie odpady do odpowiednich instalacji przetwarzania odpadów.

Zasada samowystarczalności i bliskości została również podtrzymana w nowej dyrektywie. Państwa członkowskie stosują właściwe środki (ewentualnie we współpracy z innymi państwami członkowskimi), aby ustanowić zintegrowaną i wystarczającą sieć instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych. Sieć powinna być zaprojektowana w sposób umożliwiający Unii jako całości stanie się samowystarczalną, a państwom członkowskim umożliwić stopniowe osiągnięcie tego celu indywidualnie. Sieć powinna umożliwiać odzysk zmieszanych odpadów komunalnych lub unieszkodliwianie odpadów w jednej z najbliższej położonych odpowiednich instalacji, za pomocą najodpowiedniejszych metod i technologii, w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska oraz zdrowia publicznego. Zasady bliskości

i samowystarczalności nie oznaczają, że każde państwo członkowskie musi posiadać na swoim terytorium pełen zakres obiektów do ostatecznego odzysku.

Zasady gospodarowania odpadami niebezpiecznymi są następujące:

- 1) wytwarzanie, zbieranie, transport, magazynowanie i przetwarzanie odpadów niebezpiecznych w warunkach zapewniających ochronę środowiska i zdrowia ludzkiego;
- 2) zakaz mieszania odpadów niebezpiecznych;
- 3) oznakowanie odpadów niebezpiecznych;
- 4) w stosunku do zmieszanych odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w gospodarstwach domowych powyższe zasady i prowadzenie ewidencji nie mają zastosowania; obowiązek oznakowania odpadów niebezpiecznych i obowiązek prowadzenia ewidencji nie mają też zastosowania do selektywnie zebranych odpadów niebezpiecznych, wytwarzanych w gospodarstwach domowych, do czasu ich przejścia w celu ich zebrania lub przetwarzania przez zakład lub przedsiębiorstwo, które uzyskało odpowiednie zezwolenie lub zostało zarejestrowane.

W sposób szczególny w dyrektywie ramowej jest uregulowane postępowanie z olejami odpadowymi i bioodpadami.

Państwa członkowskie wymagają, aby wszystkie zakłady lub przedsiębiorstwa, które zamierzają dokonywać przetwarzania odpadów (które oznacza zarówno odzysk, jak i unieszkodliwianie, przy czym obejmuje również przygotowanie do odzysku i unieszkodliwiania), uzyskały zezwolenie od właściwego organu. Art. 23 dyrektywy ramowej określa minimalną zawartość zezwolenia i warunki ubiegania się o jego wydanie.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić zwolnienia z obowiązku uzyskania zezwolenia dla zakładów lub przedsiębiorstw wykonujących czynności unieszkodliwiania w miejscu wytwarzania własnych odpadów niebędących niebezpiecznymi lub odzysk (art. 24). Państwo członkowskie, które chce skorzystać ze zwolnień ustanawia, w odniesieniu do każdego rodzaju działalności, ogólne zasady określające rodzaje i ilość odpadów, jakie mogą być objęte zwolnieniem, oraz metodę przetwarzania, która ma być zastosowana, a także szczegółowe warunki zwolnień w zakresie odpadów niebezpiecznych.

Podmioty niepodlegające wymogowi uzyskania zezwolenia podlegają rejestracji.

W zakresie zbierania rejestracji podlegają wyłącznie profesjonalne systemy zbierania (wyłączenia mają dotyczyć m.in. zbierania lekarstw przez apteki, odbioru zużytych artykułów konsumpcyjnych w sklepach i systemów zbierania w szkołach).

Państwa członkowskie zapewniają, aby ich właściwe organy opracowały co najmniej jeden plan gospodarki odpadami (zwany dalej „pgo”). Plan lub plany mają pokrywać cały obszar geograficzny danego państwa członkowskiego. Art. 28 dyrektywy ramowej określa szczegółową zawartość pgo.

Państwa członkowskie opracowują, nie później niż do dnia 12 grudnia 2013 r., programy zapobiegania powstawaniu odpadów, które mogą być zintegrowane z pgo lub z innymi programami dotyczącymi polityki w dziedzinie środowiska. Programy ustalają cele zapobiegania powstawaniu odpadów oraz określają odpowiednie właściwe jakościowe lub ilościowe poziomy odniesienia dla przyjętych środków zapobiegania powstawaniu odpadów w celu nadzorowania i oceny postępu w zakresie tych środków. Wskaźniki dla środków zapobiegania powstawaniu odpadów mają być określone przez Komisję Europejską.

Państwa członkowskie zapewniają, aby pgo i programy zapobiegania powstawaniu odpadów były oceniane przynajmniej co sześć lat i zmieniane stosownie do potrzeb.

Państwa członkowskie informują Komisję o planach gospodarki odpadami i programach zapobiegania powstawaniu odpadów, o których mowa w art. 28 i 29 dyrektywy, po ich przyjęciu oraz o wszelkich znacznych zmianach tych planów i programów.

Dyrektywa ramowa wymaga, by zakłady lub przedsiębiorstwa, które dokonują procesów przetwarzania odpadów, zakłady lub przedsiębiorstwa, które zawodowo zajmują się zbieraniem lub transportem odpadów, brokerzy i dealerzy oraz zakłady lub przedsiębiorstwa produkujące odpady niebezpieczne podlegały okresowym kontrolom, przeprowadzanym przez właściwe organy.

Zakłady lub przedsiębiorstwa wymagające uzyskania zezwolenia, wytwórcy odpadów niebezpiecznych oraz zakłady i przedsiębiorstwa, które zawodowo zajmują się zbieraniem lub transportem odpadów niebezpiecznych lub funkcjonują jako dealerzy i brokerzy odpadów niebezpiecznych są obowiązane:

- 1) prowadzić w porządku chronologicznym ewidencję ilości, charakteru, miejsca pochodzenia odpadów oraz, w odpowiednich przypadkach, miejsca przeznaczenia, częstotliwości zbierania, sposobu transportu oraz przewidywanej metody przetwarzania odpadów;
- 2) udostępniać te informacje właściwym organom na ich żądanie;
- 3) przechowywać dokumentację przez wskazany czas.

Państwa członkowskie mogą również wymagać tego samego od wytwórców odpadów innych niż niebezpieczne.

Państwa członkowskie stosują niezbędne środki zakazujące porzucania odpadów, składowania ich w miejscach do tego nieprzeznaczonych lub niekontrolowanego gospodarowania nimi. W celu zapewnienia ich wykonania określają sankcje, które muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Przedmiotowy projekt stanowi transpozycję postanowień dyrektywy ramowej. Znaczna część przyjętych w projekcie ustawy rozwiązań stanowi powielenie dotychczas obowiązujących przepisów. Jednakże ze względu na stosunkowo dużą liczbę koniecznych do wprowadzenia nowych rozwiązań, na etapie założeń do projektu postanowiono, że zdecydowanie czytelniejsze będzie przygotowanie w całości nowego aktu normatywnego niż dokonywanie kolejnej nowelizacji ustawy o odpadach. W związku z tym, niniejszy projekt uchyla dotychczas obowiązującą ustawę.

Niniejszy projekt stanowi transpozycję również niektórych przepisów innych dyrektyw. Projektowane przepisy transponują częściowo lub w całości przepisy:

- 1) dyrektywy Rady 78/176/EWG z dnia 20 lutego 1978 r. w sprawie odpadów pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu (Dz. Urz. WE L 54 z 25.02.1978, str. 19, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1, str. 71);
- 2) dyrektywy Rady 86/278/EWG z dnia 12 czerwca 1986 r. w sprawie ochrony środowiska, w szczególności gleby, w przypadku wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie (Dz. Urz. WE L 181 z 04.07.1986, str. 6, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1, str. 265);
- 3) dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991, str. 40, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 26);
- 4) dyrektywy 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz. Urz. WE L 365 z 31.12.1994, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 13, str. 349);
- 5) dyrektywy Rady 96/59/WE z dnia 16 września 1996 r. w sprawie unieszkodliwiania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT) (Dz. Urz. WE L 243 z 24.9.1996, str. 31, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne; rozdz. 15, t. 3 str. 75);
- 6) dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 228);

- 7) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. Urz. WE L 269 z 21.10.2000, str. 34, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 224);
- 8) dyrektywy 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów (Dz. Urz. WE L 332 z 28.12.2000, str. 91, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 353);
- 9) dyrektywy 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego (WEEE) (Dz. Urz. WE L 37 z 13.02.2003, str. 24, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 359);
- 10) dyrektywy 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniającej dyrektywę 2004/35/WE (Dz. Urz. UE L 102 z 11.04.2006, str. 15, z późn. zm.);
- 11) dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EWG (Dz. Urz. UE L 266 z 26.09.2006, str. 1, z późn. zm.).

W stosunku do obowiązujących przepisów zakres przedmiotowy ustawy został rozszerzony. Wynika to z przepisów dyrektywy ramowej, która poprzez wprowadzenie nowych instrumentów prawnych, a w szczególności przepisów dotyczących produktów ubocznych oraz substancji lub przedmiotów, które utraciły status odpadów, obejmuje swoimi postanowieniami zagadnienia związane nie tylko z odpadami. Analogiczny do dyrektywy ramowej zakres przedmiotowy określa niniejszy projekt ustawy.

Przepisy ustawy regulują obowiązki wytwórców odpadów, posiadaczy odpadów gospodarujących odpadami oraz sprzedawców odpadów i pośredników w obrocie odpadami oraz organów administracji publicznej w zakresie gospodarki odpadami.

Określony w projekcie ustawy zakres wyłączeń wynika z wyłączeń ustanowionych w dyrektywie ramowej. Istotną zmianą w stosunku do obowiązujących przepisów jest wyłączenie spod przepisów ustawy:

- 1) gruntu, w tym niewydobytej zanieczyszczonej gleby i budynków trwale związanych z gruntem;
- 2) niezanieczyszczonej gleby i innych materiałów występujących w stanie naturalnym wydobytych w trakcie prac budowlanych, jeżeli jest pewne, że materiał ten zostanie

wykorzystany do celów budowlanych w stanie naturalnym w miejscu, w którym został wydobyty.

Wyłączenie dotyczące niewydobytego gruntu i gleby wynika z istniejących w latach ubiegłych wątpliwości interpretacyjnych w zakresie definicji odpadów, które rodziły się zarówno na poziomie Unii Europejskiej, jak i poziomie krajowym, a także z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Natomiast drugie z ww. wyłączeń w stosunku do obowiązujących przepisów, stosownie do postanowień dyrektywy ramowej rozszerza możliwość traktowania mas ziemnych powstałych w związku realizacją inwestycji jako odpadów. Przewiduje się, że stosowanie wyłączenia będzie możliwe jedynie w przypadku zagospodarowania wspomnianych mas ziemnych do celów budowlanych w miejscu gdzie zostały wydobyte. Każda ilość wspomnianych mas ziemnych, która będzie przeznaczona do wykorzystania poza miejscem wydobycia (miejscem realizacji inwestycji), będzie podlegała przepisom ustawy o odpadach.

Natomiast w przypadku osadów wyłączenie dotyczy osadów przemieszczanych w obrębie wód powierzchniowych w celu związanym z gospodarowaniem wodami lub drogami wodnymi, zarządzaniem wodami lub urządzeniami wodnymi lub ochroną przed powodzią bądź ograniczaniem skutków powodzi i susz, lub refulacją, rekultywacją pozyskiwaniem lub uzdatnianiem terenu, jeżeli zostanie wykazane, że osady te nie są niebezpieczne. Przepisy projektowanej ustawy nie naruszają w zakresie postępowania z odpadami następujących przepisów:

- 1) ustawy z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki (Dz. U. z 2006 r. Nr 99, z późn. zm.);
- 2) ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r., poz. 391);
- 3) ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.);
- 4) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.);
- 5) ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607, z późn. zm.);
- 6) ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638, z późn. zm.);

- 7) ustawy z dnia 12 września 2002 r. o portowych urządzeniach do odbioru odpadów oraz pozostałości ładunkowych ze statków (Dz. U. Nr 166, poz. 1361, z późn. zm.);
- 8) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.);
- 9) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 121, poz. 1263, z późn. zm.);
- 10) ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.);
- 11) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.);
- 12) rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. UE L 190 z 12.07.2006, str. 1, z późn. zm.);
- 13) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. Nr 124, poz. 859, z późn. zm.);
- 14) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1102/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie zakazu wywozu rtęci metalicznej, niektórych związków i mieszanin rtęci oraz bezpiecznego składowania rtęci metalicznej (Dz. Urz. UE L 304 z 14.11.2008, str. 75);
- 15) ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865, z późn. zm.);
- 16) ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666, z późn. zm.);
- 17) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.);
- 18) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981).

W projekcie ustawy w sposób niezmieniony w stosunku do obowiązujących przepisów zostały określone definicje następujących pojęć:

- 1) komunalne osady ściekowe;

- 2) odpady komunalne, wraz z zastrzeżeniem, że zmieszane odpady komunalne, o których mowa w art. 3 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1013/2006 z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów pozostają zmieszanyimi odpadami komunalnymi, nawet jeśli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości;
- 3) odpady medyczne;
- 4) odpady obojętne;
- 5) odpady ulegające biodegradacji;
- 6) odpady weterynaryjne;
- 7) odpady z wypadków;
- 8) odzysk energii;
- 9) składowisko odpadów;
- 10) spalarnia odpadów;
- 11) termiczne przekształcanie odpadów;
- 12) współspalarnia odpadów;
- 13) wytwórca odpadów.

Z dniem 1 stycznia 2012 r. wskutek zmian wprowadzonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach przez art. 4 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897) zaczęły funkcjonować w polskim systemie prawa definicje pojęć:

- 1) bioodpady;
- 2) odpady zielone;
- 3) ponowne użycie;
- 4) przetwarzanie;
- 5) przygotowanie do ponownego użycia;
- 6) selektywne zbieranie.

Projekt niniejszej ustawy zawiera również te definicje.

Natomiast do definicji nowych lub zmienianych należą definicje następujących pojęć:

- 7) gospodarowanie odpadami;
- 8) gospodarka odpadami;
- 9) magazynowanie odpadów;
- 10) odpady;
- 11) odzysk;

- 12) oleje odpadowe;
- 13) PCB;
- 14) posiadacz odpadów;
- 15) pośrednik w obrocie odpadami;
- 16) recykling;
- 17) sprzedawca odpadów;
- 18) stosowanie komunalnych osadów ściekowych;
- 19) unieszkodliwianie odpadów;
- 20) zapobieganie powstawaniu odpadów;
- 21) zbieranie odpadów.

W słowniczku wyrażeń ustawowych brak definicji takich pojęć jak: instalacja, pozwolenie zintegrowane, pozwolenie na wytwarzanie odpadów, teren zamknięty, tytuł prawny oraz władający powierzchnią ziemi. Terminy te definiuje bowiem ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), a z uwagi na regulację zgodnie z którą przepisy projektowanej ustawy nie naruszają przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, nie jest celowe powtarzanie w projektowanej ustawie definicji ww. pojęć.

W przypadku definicji odpadów jej brzmienie wynika bezpośrednio z dyrektywy 2008/98/WE. Jest ono zbieżne z obecnym brzmieniem ustawy o odpadach, która stanowiła transpozycję wcześniejszej dyrektywy 2006/12/WE w sprawie odpadów. Będzie ono też w podobny sposób interpretowane (pojawia się instrument w postaci produktu ubocznego oraz możliwość utraty przez niektóre strumienie odpadów statusu odpadów). Należy jednak podkreślić, że samo przekazywanie używanego mienia, tak jak zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, nie może być w każdym przypadku traktowane jako przekazywanie odpadów – nie jest np. przekazywaniem odpadów, jeżeli przedmioty (mienie) są przekazywane do dalszego używania zgodnie z ich dotychczasowym przeznaczeniem.

Do całkowicie nowych definicji należą definicje następujących pojęć: sprzedawca odpadów, pośrednik w obrocie odpadami, zapobieganie powstawaniu odpadów. Ich zamieszczenie w proponowanym brzmieniu wynika z dyrektywy ramowej. Natomiast zamieszczenie w projekcie ustawy definicji pozostałych pojęć podyktowane jest koniecznością zapewnienia większej niż ma to miejsce obecnie przejrzystości oraz spójności proponowanych przepisów.

Na szczególną uwagę zasługuje kilka definicji. Należy do nich „gospodarowanie odpadami”, przez które rozumie się zbieranie, transport, przetwarzanie, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami, jak również późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów, oraz działania wykonywane w charakterze sprzedawcy odpadów lub pośrednika w obrocie odpadami. Zakres przedmiotowy tej definicji zatem został znacząco poszerzony. W przypadku nowej definicji „ponownego użycia” należy zaznaczyć, że służy ona przede wszystkim możliwości odróżnienia działań polegających na gospodarowaniu odpadami od gospodarowania substancjami lub przedmiotami, które jeszcze statusu odpadów nie posiadają. Natomiast „przygotowanie do ponownego użycia” stanowi swoiste rozszerzenie dotychczas obowiązującej definicji odzysku. Zakres przedmiotowy tej definicji jest niepowiązany ze wspomnianą definicją ponownego użycia. Przygotowanie do ponownego użycia zostało uznane za proces odzysku, który stanowi określone działanie dotyczące odpadów, które prowadzi do ponownego wykorzystania produktów lub ich części składowych. Charakterystyczne jest to, że to działanie nie musi stanowić czynności przetwarzania odpadów polegającej na zmianie charakteru lub właściwości odpadów (mogą być to działania sprawdzające przydatność przedmiotu lub substancji do ponownego wykorzystania).

Poszerzeniu uległ również zakres definicji „posiadacza odpadów”, poprzez uwzględnienie transportującego odpady. Do całkowicie nowych definicji należą definicje „pośrednika w obrocie odpadami” oraz „sprzedawcy odpadów”. Stosownie do postanowień dyrektywy ramowej są to podmioty, które zajmują się odpowiednio albo organizacją przetwarzania odpadów w imieniu innych podmiotów albo podmioty, które w ramach prowadzonej działalności nabywają lub zbywają odpady we własnym imieniu. Dodatkowo w definicji recyklingu zostało zawarte doprecyzowanie wskazujące, że ponowne wykorzystanie materiału organicznego stanowi recykling organiczny, o którym jest mowa w art. 19 projektu. Projektowana ustawa precyzuje również pojęcie „zapobiegania powstawaniu odpadów”, przez które rozumie się środki zastosowane w odniesieniu do substancji, materiału lub produktu, zanim staną się one odpadami, zmniejszające ilość odpadów, niekorzystne oddziaływanie wytworzonych odpadów na środowisko i zdrowie ludzkie lub zawartość substancji szkodliwych w materiale i produkcie.

W projekcie ustawy o odpadach zostały wskazane zasady dokonywania klasyfikacji odpadów (rozdział 3 w dziale I). Analogicznie do rozwiązań funkcjonujących na mocy obowiązującej ustawy o odpadach, zostało zamieszczone upoważnienie dla ministra właściwego do spraw środowiska do wydania rozporządzenia zawierającego katalog

odpadów. Dodatkowo w upoważnieniu tym zawarto możliwość ustanowienia wartości granicznych stężeń substancji niebezpiecznych dla składników odpadów, jeżeli zostaną one określone w przepisach na poziomie Unii Europejskiej (w decyzji Komisji Europejskiej wydanej na podstawie dyrektywy ramowej).

Projekt ustawy stanowi również, że odpady, które są wskazane w katalogu odpadów, jako odpady niebezpieczne są odpadami niebezpiecznymi. Dotychczas wynikało to jedynie pośrednio z przepisów ustawy o odpadach oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206). Ponadto projektowana ustawa wprowadza zakaz zmiany klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne przez ich rozcieńczanie lub mieszanie ze sobą lub z innymi odpadami, substancjami lub materiałami prowadzące do obniżenia początkowego stężenia substancji niebezpiecznych do poziomu niższego niż poziom określający odpad jako niebezpieczny.

Przepisy ww. rozdziału, tak jak ma to miejsce obecnie, dają możliwość wykazania, że odpady wymienione jako niebezpieczne nie są odpadami niebezpiecznymi i precyzują sposób postępowania w przypadku zmiany sposobu klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na inne niż niebezpieczne. Zawarte w nich normy prawne wynikają obecnie wyłącznie z przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady nie są niebezpieczne (Dz. U. Nr 128, poz. 1347). Przepisy projektowanej ustawy określają, że zmiana klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne jest możliwa, jeżeli posiadacz odpadów wykaże, że nie posiadają one właściwości odpadów niebezpiecznych. Szczegółowe warunki uznania odpadów niebezpiecznych za odpady inne niż niebezpieczne zostaną określone w akcie wykonawczym, co jest powieleniem obecnie funkcjonującego rozwiązania.

Nowymi przepisami w procedurze zmiany klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na inne niż niebezpieczne, są przepisy stanowiące, że posiadacz odpadów jest obowiązany do przedłożenia marszałkowi województwa właściwemu odpowiednio ze względu na miejsce wytwarzania lub gospodarowania odpadami zgłoszenia zmiany klasyfikacji odpadów. Wymagany zakres tego zgłoszenia został ustanowiony na poziomie przepisów ustawy i obejmuje on:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę posiadacza odpadów oraz adres jego zamieszkania lub siedziby;
- 2) numer identyfikacji podatkowej (NIP) i numer REGON, o ile posiada;

- 3) miejsce wytwarzania lub gospodarowania odpadami przewidzianymi do zmiany klasyfikacji;
- 4) wskazanie odpadów niebezpiecznych przewidzianych do zmiany klasyfikacji oraz proponowaną klasyfikację tych odpadów;
- 5) opis procesu technologicznego, w którym powstają odpady przewidziane do zmiany klasyfikacji, oraz jeżeli jest to właściwe, inne okoliczności, które mogły mieć wpływ na właściwości odpadów.

Do zgłoszenia powinny być dołączone wyniki badań odpadów, wykonane przez podmioty, o których mowa w art. 147a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, tj. akredytowane laboratorium w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935, z późn. zm.) lub certyfikowane jednostki badawcze, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322). Aby zapewnić wiarygodność wyników badań wprowadzony został wymóg pobierania próbek odpadów objętych zgłaszaniem również przez te laboratoria.

Marszałek województwa w przypadku spełnienia przesłanek do zmiany klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na inne niż niebezpieczne wydaje decyzje zatwierdzającą zmianę klasyfikacji a w przypadku niespełnienia ww. przesłanek wydaje decyzję o wyrażeniu sprzeciwu. Nowym obowiązkiem nałożonym na marszałka województwa jest obowiązek przekazywania Ministrowi Środowiska kopii zgłoszeń zmiany klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne wraz z kopiami wyników badań właściwości odpadów – w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji, a także zbiorczej informacji za dany rok o liczbie zgłoszeń, decyzji zatwierdzających zmianę klasyfikacji odpadów oraz decyzji o wyrażeniu sprzeciwu w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

Konieczność przekazywania ww. dokumentów wynika z przepisów dyrektywy ramowej, która w art. 7 nakłada na państwa członkowskie obowiązek niezwłocznego powiadomiania Komisji Europejskiej o wszystkich przypadkach zakwalifikowania odpadów oznaczonych w katalogu odpadów jako niebezpieczne, jeżeli nie posiadają te odpady właściwości niebezpiecznych. Na poziomie Unii Europejskiej instrument ten będzie służył ewentualnej aktualizacji katalogu odpadów.

Projekt ustawy przewiduje nowe uprawnienie dla ministra właściwego do spraw środowiska do dokonywania weryfikacji ostatecznych decyzji zatwierdzających zmianę klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne oraz ostatecznych

decyzji o wyrażeniu sprzeciwu. Minister w stosunku do ostatecznych decyzji może, jako organ wyższego stopnia, stwierdzić ich nieważność w przypadkach określonych w art. 156 Kodeksu postępowania administracyjnego.

W projekcie ustawy określono kryteria uznawania przedmiotów lub substancji za produkty uboczne zgodnie z art. 5 dyrektywy ramowej.

Za produkt uboczny może być uznana substancja lub przedmiot, powstające w wyniku procesu produkcyjnego, którego podstawowym celem nie jest ich produkowanie, wyłącznie jeżeli łącznie spełnione będą następujące warunki:

- 1) dalsze wykorzystywanie przedmiotu lub substancji jest pewne;
- 2) przedmiot lub substancja mogą być wykorzystywane bezpośrednio bez dalszego przetwarzania, innego niż normalna praktyka przemysłowa;
- 3) dany przedmiot lub substancja są produkowane jako integralna część procesu produkcyjnego,
- 4) dana substancja lub przedmiot spełniają wszystkie istotne wymagania, w tym prawne, w zakresie produktu, ochrony środowiska oraz życia i zdrowia ludzi, dla określonego wykorzystania tych substancji lub przedmiotów i wykorzystanie takie nie doprowadzi do ogólnych negatywnych oddziaływań na środowisko, życie lub zdrowie ludzi.

Uznanie substancji lub przedmiotu za produkt uboczny będzie dokonywane w drodze zgłoszenia, które powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę podmiotu oraz jego adres jego zamieszkania lub siedziby;
- 2) numer identyfikacji podatkowej (NIP) i numer REGON, o ile posiada;
- 3) miejsce wytwarzania przedmiotu lub substancji przewidzianych do uznania za produkt uboczny;
- 4) wskazanie przedmiotu lub substancji przewidzianych do uznania za produkt uboczny oraz ich masy;
- 5) opis procesu produkcyjnego, w którym powstaje przedmiot lub substancja i procesu produkcyjnego, w którym zostaną one wykorzystane.

O ile produkt uboczny może powstać wyłącznie jako pozostałość procesu produkcyjnego to jego wykorzystanie jest możliwe zarówno w procesach produkcyjnych, jak i w innych procesach (np. jako pasza do skarmiania zwierząt).

Do zgłoszenia dołączone powinny być dowody potwierdzające spełnienie ww. kryteriów oraz szczegółowych wymagań, o ile zostały określone. Dowodami tymi mogą być w szczególności

umowy potwierdzające wykorzystanie przedmiotu lub substancji do określonych celów, wyniki badań potwierdzające właściwości przedmiotu lub substancji, wykonane przez podmioty, o których mowa w art. 147a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, tj. akredytowane laboratorium w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności lub certyfikowane jednostki badawcze, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322). Procedura zgłaszania do marszałka województwa uznania substancji lub przedmiotu za produkt uboczny (ale nie konieczność spełnienia kryteriów uznania) została wyłączona w stosunku do materiałów paszowych określonych w przepisach Unii Europejskiej wydanych na podstawie art. 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 767/2009 – obecnie jest to rozporządzenie Komisji (UE) Nr 575/2011 z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia katalogu materiałów paszowych (Dz. Urz. UE L 159 z 17.6.2011), ale ze względu na częste zmiany przepisów w sprawie katalogu materiałów paszowych odwołano się do upoważnienia do ich wydawania.

Jednocześnie, w celu umożliwienia organom kontrolnym monitorowania sposobu postępowania z produktami ubocznymi, a także odpadami o takim samym lub podobnym charakterze, projektowana ustawa wprowadza zakaz łącznego magazynowania produktów ubocznych i odpadów, a także magazynowania produktów ubocznych w miejscach przeznaczonych do magazynowania odpadów lub składowania odpadów.

W rozdziale 4 w dziale I projektowanej ustawy zamieszczone zostały dwa upoważnienia dla ministra właściwego do spraw środowiska do wydania rozporządzenia. Pierwsze z nich będzie określało szczegółowe wymagania uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny. Upoważnienie to ma charakter fakultatywny, ze względu na fakt, że ewentualne wydanie rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw środowiska, będzie uzależnione od wcześniejszego wydania w tym samym zakresie decyzji Komisji Europejskiej (na podstawie dyrektywy ramowej).

Drugie z upoważnień dotyczy określenia wzoru zbiorczej, rocznej informacji przekazywanej przez marszałka województwa ministrowi właściwemu do spraw środowiska o ogólnej liczbie przedłożonych zgłoszeń uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny, wyrażonych sprzeciwach oraz o przypadkach uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny oraz ich masy, co ma zapewnić jednolity sposób przedstawiania wspomnianych danych.

W projekcie ustawy zostały określone kryteria i przypadki, w których odpady będą

mogły utracić status odpadów, zgodnie z art. 6 dyrektywy ramowej. Jest to na poziomie zarówno Unii Europejskiej, jak i krajowym nowy instrument w przepisach z zakresu gospodarki odpadami. Zgodnie z projektem, określone rodzaje odpadów przestają być odpadami, gdy zostały poddane procesowi odzysku, w tym recyklingu, i spełniają łącznie następujące kryteria:

- 1) dana substancja lub przedmiot jest powszechnie stosowana do konkretnych celów;
- 2) istnieje rynek takich substancji lub przedmiotów bądź popyt na nie;
- 3) dana substancja lub przedmiot spełniają wymagania techniczne dla zastosowania konkretnych celów oraz wymagania obowiązujących przepisów i norm mających zastosowanie do produktów;
- 4) zastosowanie danej substancji lub przedmiotu nie prowadzi do niekorzystnych skutków dla życia lub zdrowia ludzkiego lub środowiska.

Art. 6 dyrektywy ramowej zawiera upoważnienie do określenia szczegółowych kryteriów określających zniesienie statusu odpadów (dla poszczególnych strumieni odpadów). Na tej podstawie zostało już wydane rozporządzenie Rady (UE) nr 333/2011 z dnia 31 marca 2011 r. ustanawiające kryteria określające, kiedy pewne rodzaje złomu przestają być odpadami na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 8.04.2011, str. 2); przygotowywane są następne rozporządzenia.

Analogicznie do rozwiązania przyjętego w przepisach dla produktów ubocznych projekt ustawy wprowadził zakaz łącznego magazynowania ich razem z odpadami, w tym na składowiskach odpadów.

Projekt ustawy, stosownie do postanowień art. 13 dyrektywy ramowej, przewiduje, że gospodarka odpadami powinna być prowadzona w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. Gospodarowanie odpadami nie może w szczególności:

- 1) powodować zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt;
- 2) powodować uciążliwości przez hałas lub zapach;
- 3) wywoływać niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu.

Ponadto zakazuje się postępowania z odpadami w sposób sprzeczny z przepisami o ochronie środowiska.

Tak jak ma to miejsce w przepisach dyrektywy ramowej projekt ustawy określa hierarchię sposobów postępowania z odpadami, która w odniesieniu do hierarchii wynikającej z obowiązującej ustawy o odpadach została poszerzona o proces przygotowania do ponownego użycia, jako działanie mające pierwszeństwo przed procesami recyklingu.

Zawarta w projekcie hierarchia sposobów postępowania z odpadami przedstawia się następująco:

- 1) zapobieganie powstawaniu odpadów;
- 2) przygotowywanie do ponownego użycia;
- 3) recykling;
- 4) inne procesy odzysku;
- 5) unieszkodliwianie.

Kolejne artykuły rozdziału 2 w dziale II projektu ustawy stanowią doprecyzowanie ww. hierarchii, stanowiąc jednocześnie regulacje mające pomóc w jej przestrzeganiu zarówno poprzez wskazanie kolejności działań prowadzonych przez wytwórców i posiadaczy odpadów, jak i organy administracji. W związku z tym każde działanie powodujące lub mogące powodować powstanie odpadów, powinno być planowane, projektowane i prowadzone przy użyciu takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, aby w pierwszej kolejności zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi oraz na środowisko. Czynności te dotyczą także wytwarzania produktów, ich użycia oraz postępowania z produktami po zakończeniu ich użycia.

Następnie w pierwszej kolejności odpady powinny być przygotowane do ponownego użycia lub poddania ich recyklingowi, a jeżeli nie jest to możliwe z przyczyn technologicznych lub nie jest uzasadnione z przyczyn ekologicznych lub ekonomicznych, poddania innym procesom odzysku. Odpady, których poddanie odzyskowi nie było możliwe należy unieszkodliwiać, przy czym najmniej pożądanym sposobem gospodarowania odpadami jest ich unieszkodliwianie poprzez składowanie.

Przepisy ww. rozdziału dają również nową podstawę prawną związaną z wykonywaniem swoich obowiązków przez organy administracji publicznej które, w zakresie swojej właściwości, będą obowiązane do wspierania ponownego użycia i przygotowania do ponownego użycia odpadów, w szczególności w planach gospodarki odpadami oraz działaniach legislacyjnych. Obowiązek ten może być realizowany m.in. poprzez zachęcanie do tworzenia i wspieranie sieci ponownego wykorzystania i napraw, a także stwarzanie zachęt ekonomicznych. W przypadkach, kiedy jest to możliwe, jednostki sektora finansów publicznych stosują ponowne użycie lub przygotowanie do ponownego użycia odpadów jako kryterium przy udzielaniu zamówień publicznych. Przepisy te stanowią transpozycję art. 11 dyrektywy ramowej.

Regulacje zawarte w rozdziale 3 działu II określają, że odpady w pierwszej kolejności poddaje się przetworzeniu w miejscu ich powstania (zasada bliskości). Regulacje te zostały zaczerpnięte z obowiązujących przepisów zawartych w art. 9 ustawy o odpadach.

W stosunku do zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych projekt ustawy wprowadza zakaz ich unieszkodliwiania, a w stosunku do komunalnych osadów ściekowych – zakaz ich stosowania, poza obszarem województwa, na którym zostały wytworzone, oraz zakaz przywozu ww. odpadów, wytworzonych poza obszarem województwa, w celu odpowiednio ich unieszkodliwiania albo stosowania, na obszar województwa.

W drodze wyjątku ww. odpady mogą być unieszkodliwiane albo stosowane na obszarze województwa innego niż to, na którym zostały wytworzone, jeżeli odległość od miejsca wytwarzania odpadów do instalacji lub miejsca przeznaczonego do unieszkodliwiania albo stosowania jest mniejsza niż odległość do instalacji lub miejsca położonego na obszarze tego samego województwa lub w przypadku braku instalacji do unieszkodliwiania tych odpadów na obszarze województwa, na którym zostały wytworzone lub w przypadku gdy istniejące instalacje nie mają wolnych mocy przerobowych.

Natomiast w stosunku do zmieszanych odpadów komunalnych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych lub procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania tych odpadów, przeznaczonych do składowania i odpadów zielonych rozumianych jako odpady komunalne, stanowiące części roślin z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów i parków, będzie obowiązywało zbieranie i przetwarzanie tych odpadów w ramach regionów, określonych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami. Wyjątkiem od tej reguły będzie sytuacja w której „instalację zastępczą” do obsługi regionu gospodarki odpadami komunalnymi wyznaczono poza tym regionem.

Podobnie do obowiązujących przepisów, stosownie do postanowień dyrektywy ramowej, utrzymuje się zakaz mieszania odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów, mieszania odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne, a także mieszania odpadów niebezpiecznych z substancjami, materiałami lub przedmiotami, w tym rozcieńczania substancji.

Wyjątkiem od tej reguły jest takie mieszanie odpadów, które ma na celu poprawę bezpieczeństwa procesów odzysku lub unieszkodliwiania odpadów powstałych po zmieszaniu, z zastrzeżeniem, że prowadzenie procesów mieszania nie spowoduje wzrostu zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska.

Tak jak ma to miejsce obecnie ustawa wskazuje przypadki, kiedy odpady niebezpieczne, które uległy zmieszaniu powinny być z powrotem rozdzielone.

Przepis zawarty w rozdziale 5 działu II stanowi realizację wynikającej z prawa Unii Europejskiej zasady „zanieczyszczający płaci” oraz „rozszerzonej odpowiedzialności producenta”. W związku z tym projekt wyraźnie wskazuje, że koszty gospodarowania odpadami są ponoszone przez pierwotnego wytwórcę odpadów oraz przez obecnego lub poprzedniego posiadacza odpadów. W niektórych przypadkach (określonych w przepisach odrębnych) koszty gospodarowania odpadami ponosi producent produktu lub podmiot wprowadzający produkt na terytorium kraju, określony w tych przepisach. Przepis ten stanowi odzwierciedlenie art. 14 dyrektywy ramowej.

Tak jak ma to miejsce w obowiązujących przepisach projekt utrzymuje obowiązek selektywnego zbierania odpadów, a także obowiązujące zakazy zbierania:

- 1) pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, o ile są przeznaczone do składowania;
- 2) komunalnych osadów ściekowych;
- 3) zakaźnych odpadów medycznych;
- 4) zakaźnych odpadów weterynaryjnych.

Istnienie tych zakazów ma na celu stworzenie maksymalnie krótkiego łańcucha zagospodarowania ww. specyficznych strumieni odpadów. Dodatkowo projekt ustawy wprowadza zakaz zbierania odpadów, które powstały podczas unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych metodami innymi niż termiczne przekształcanie odpadów. Gromadzenie wspomnianych odpadów poza miejscami ich wytwarzania oraz miejscami przeznaczonymi do ich odzysku lub unieszkodliwiania jest nieuzasadnione z punktu widzenia ochrony środowiska.

Dodatkowo projekt ustawy wprowadza zakaz zbierania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych, poza regionem, określonym w wojewódzkim planie gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały utworzone.

Zakaz ten jest uzupełnieniem przepisów dotyczących „zasady bliskości”, o której jest mowa w rozdziale 3 działu II. Przepisy te należą również do przepisów realizujących pośrednio postanowienia uchwały Rady Ministrów nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie „Krajowego planu gospodarki odpadami 2010”. Dokument ten stanowi, iż w wojewódzkich planach gospodarki odpadami należy określić regiony obsługiwane przez zakłady zagospodarowania odpadów – w uzgodnieniu z samorządem powiatowym i gminnym.

Ponadto zakaz ten ma na celu zapewnienie strumienia odpadów dla istniejących jak i nowo budowanych instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych, co jest niezwykle istotne z punktu widzenia finansowania tego typu inwestycji ze środków funduszy Unii Europejskiej.

W wyjątkowych okolicznościach (ze względów bezpieczeństwa lub w celu zapewnienia ciągłości odbioru zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych) projekt, analogicznie do obowiązujących przepisów, umożliwi wydanie przez marszałka województwa (a na terenach zamkniętych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska – rdoś), decyzji zezwalającej na zbieranie tych odpadów. Zezwolenie to wydawane będzie na okres nie dłuższy niż rok, a zawartość wniosku o jego wydanie jak i samej decyzji będzie taka jak w „zwykłym” zezwoleniu na zbieranie odpadów.

Kolejnym wyłączeniem z ww. zakazu jest dopuszczenie zbierania zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych powstałych w wyniku świadczenia usług medycznych lub weterynaryjnych na wezwanie. Wówczas wytwórca tych odpadów jest obowiązany do bezzwłocznego dostarczenia wytworzonych odpadów do przystosowanych do tego celu pomieszczeń spełniających wymagania w zakresie magazynowania takich odpadów.

W zakresie transportu odpadów, zgodnie z rozwiązaniami obecnie funkcjonującymi w przepisach ustawy o odpadach, transport odpadów powinien odbywać się zgodnie z wymaganiami w zakresie ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi, a sposób transportu powinien uwzględniać właściwości chemiczne i fizyczne odpadów, w tym stan skupienia oraz zagrożenia, które mogą powodować odpady.

Tak jak ma to miejsce obecnie transport odpadów niebezpiecznych odbywać się będzie z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie towarów niebezpiecznych. Ponadto analogicznie jak obecnie, zlecający usługę transportu odpadów będzie obowiązany wskazać transportującemu odpady miejsce przeznaczenia odpadów oraz posiadacza odpadów, do którego należy dostarczyć odpady, a transportujący odpady będzie obowiązany dostarczyć odpady do miejsca przeznaczenia odpadów i przekazać je posiadaczowi odpadów wskazanemu przez zlecającego usługę transportu.

Nowym rozwiązaniem jest zaprojektowane upoważnienie do wydania przez ministra właściwego do spraw środowiska rozporządzenia, w którym będzie mógł określić szczegółowe wymagania dla transportu odpadów, w tym dla środków transportu i sposobu transportowania. Wprowadzenie tego przepisu wynika z rezygnacji w projektowanych przepisach z obowiązku uzyskania zezwolenia na transport odpadów. Rozporządzenie to

będzie określać m.in. sposób oznakowania środków transportu, którymi przewożone są odpady. Wprowadzenie takiego obowiązku ma poprawić możliwości kontroli obrotu odpadami w Polsce.

Rozdział dotyczący magazynowania odpadów (rozdział 7 w dziale II) zawiera przede wszystkim przepisy funkcjonujące obecnie w ustawie o odpadach. Dotyczy to obowiązku magazynowania na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny, a także maksymalnego okresu magazynowania odpadów przed ich odzyskiem lub unieszkodliwianiem (trzy lata), a w przypadku magazynowania przed składowaniem – okres jednego roku. Okres magazynowania liczony jest łącznie dla wszystkich kolejnych posiadaczy odpadów.

Natomiast przepis wskazujący, że magazynowanie jest prowadzone wyłącznie w ramach wytwarzania, zbierania lub przetwarzania odpadów stanowi doprecyzowanie, które wynika pośrednio z obowiązujących przepisów. Jego wprowadzenie wynika z wątpliwości interpretacyjnych podmiotów gospodarczych w tym zakresie.

Nowym rozwiązaniem jest przyznanie ministrowi właściwemu do spraw środowiska możliwości określenia szczegółowych wymagań dla magazynowania odpadów. Jest to skutkiem rezygnacji w projektowanych przepisach z wielu decyzji, w których dotychczas wymagania te były określone. Wymagania dla prowadzenia tego typu działalności będą więc wynikały z mocy prawa, a nie z decyzji administracyjnej.

Rozstrzygnięcia zawarte w rozdziale 8 działu II regulującym usuwanie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do jego składowania lub magazynowania, stanowią odpowiednik przepisów zawartych w art. 34 obowiązującej ustawy o odpadach. Posiadacz odpadów jest zatem obowiązany do niezwłocznego usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania. W przypadku niewykonania ww. obowiązku, decyzję nakazującą posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania wydawał będzie wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Nowym rozwiązaniem zaproponowanym w niniejszym projekcie jest wydawanie ww. decyzji przez rdoś w przypadku gdy nielegalnie składowane lub magazynowane odpady znajdują się na terenie zamkniętym lub gdy znajdują się na nieruchomości stanowiącej własność gminy (niebędącej w posiadaniu innego podmiotu). Zmiana ta spowodowana była z jednej strony potrzebą przekazania pozostałych kompetencji związanych z terenami zamkniętymi do rdoś (większość postępowań administracyjnych dotyczących terenów zamkniętych należy obecnie do rdoś). Z drugiej zaś należy stwierdzić, że obecnie funkcjonująca konstrukcja prawna (art. 34 obowiązującej ustawy o odpadach) jest

dalece niedoskonała, w przypadku gdy nielegalnie składowane lub magazynowane są odpady na terenie należącym do gminy. W opisanej sytuacji zastosowanie tej procedury jest problematyczne, bowiem wiązałoby się to z wydawaniem decyzji administracyjnej przez np. wójta w stosunku do gminy (z punktu widzenia przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego takie rozwiązanie budzi poważne wątpliwości).

Zmiana w odniesieniu do obowiązującego stanu prawnego polega na uwzględnieniu przypadku, gdy posiadacz odpadów nie posiada tytułu prawnego do nieruchomości, z której jest obowiązany usunąć odpady. Wówczas władający powierzchnią ziemi jest obowiązany umożliwić posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z tej nieruchomości, a w przypadku wykonania zastępczego decyzji – organowi egzekucyjnemu. Przepis ten ma poprawić egzekwowalność decyzji nakazującej usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania. Dodatkowo w omawianym przypadku projekt stanowi, że władającemu powierzchnią ziemi przysługuje od posiadacza odpadów wynagrodzenie za udostępnienie nieruchomości w celu przeprowadzenia działań związanych z usunięciem odpadów znajdujących się nielegalnie na jego nieruchomości.

W decyzji nakazującej usunięcie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania konieczne będzie określenie przynajmniej terminu usunięcia odpadów, rodzaju odpadów oraz sposobu usunięcia odpadów.

Zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami wytwórca odpadów ma obowiązek gospodarowania wytworzonymi przez siebie odpadami. Jednocześnie przewiduje się, że wytwórca odpadów lub inny posiadacz odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami wyłącznie podmiotom, które uzyskały:

- 1) zezwolenie na przetwarzanie odpadów lub zezwolenie na zbieranie odpadów, lub
- 2) koncesję na podziemne składowanie odpadów, pozwolenie zintegrowane, decyzję zatwierdzającą program gospodarowania odpadami wydobywczymi lub zezwolenie na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych lub wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – na podstawie odrębnych przepisów, lub
- 3) wpis do rejestru niniejszej ustawy
– chyba że działalność taka nie wymaga uzyskania decyzji lub wpisu do rejestru.

W przypadku przekazania odpadów następnemu posiadaczowi odpadów, odpowiedzialność za gospodarowanie odpadami, z chwilą przekazania odpadów, przechodzi, co do zasady, na tego następnego posiadacza odpadów Wyjątek stanowi dwie sytuacje:

transportujący odpady, w zakresie wykonywanej usługi transportowej, nie przejmuje odpowiedzialności za przetwarzanie odpadów, a sprzedawca odpadów oraz pośrednik w obrocie odpadami nie przejmują odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami, jeżeli nie są posiadaczami tych odpadów.

Ponadto projektowane przepisy określają, że osoba fizyczna i jednostka organizacyjna niebędąca przedsiębiorcami mogą poddawać odzyskowi tylko takie rodzaje odpadów za pomocą takich metod odzysku i w takich ilościach, które mogą bezpiecznie wykorzystać na potrzeby własne, a posiadacz odpadów może przekazywać tym podmiotom tylko określone rodzaje odpadów, które podmioty te mogą wykorzystać na potrzeby własne, do określonych celów. Zgodnie z projektowanymi przepisami, rodzaje odpadów, które osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna niebędąca przedsiębiorcami mogą poddawać odzyskowi na potrzeby własne oraz dopuszczalne metody odzysku, zostaną określone przez ministra właściwego do spraw środowiska, w drodze rozporządzenia. W przedmiotowym rozporządzeniu, minister może określić także dla niektórych rodzajów odpadów warunki ich magazynowania oraz dopuszczalne ilości, które ww. podmioty mogą przyjąć i magazynować w ciągu roku lub sposób określenia tych ilości.

Przepisy rozdziału 10 działu II stanowią odpowiednik regulacji zawartych w art. 13 dotychczas obowiązującej ustawy o odpadach. W związku z tym projekt stanowi, że odpady przetwarza się wyłącznie w instalacjach lub urządzeniach, które mogą być eksploatowane tylko wówczas, gdy spełniają wymagania ochrony środowiska, w tym nie powodują przekroczenia standardów emisyjnych, o których mowa w przepisach o ochronie środowiska oraz pozostałości powstające w wyniku działalności związanej z przetwarzaniem odpadów będą przetwarzane z zachowaniem wymagań określonych w ustawie.

Wyjątkiem od powyższej reguły jest możliwość przetwarzania niektórych rodzajów odpadów poza instalacjami i urządzeniami w procesach R3, R5, R10, R11 i R12, co zostanie, tak jak ma to miejsce w obowiązujących przepisach, określone w aktach wykonawczych. Należy przy tym zwrócić uwagę, że procesy R3, R5, R11 i R12 będą dotyczyły odpowiednio odpadów wymienionych obecnie w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. Nr 49, poz. 356), które zgodnie z obowiązującymi przepisami mogą być poddane odzyskowi poza instalacjami i urządzeniami w procesach R14 i R15. Jest to związane z rezygnacją w projekcie ustawy z posługiwania się procesami odzysku R14 i R15.

Utrzymana została ponadto możliwość prowadzenia odzysku poza instalacjami i urządzeniami przez osoby fizyczne prowadzące kompostowanie na potrzeby własne.

W omawianym rozdziale zostały również zwarte przepisy uprawniające marszałka województwa do wydania, na wniosek, zezwolenia na spalanie odpadów poza instalacjami lub urządzeniami. W zezwoleniu określone zostaną:

- 1) rodzaje odpadów przewidzianych do spalania poza instalacjami i urządzeniami, w tym podstawowy skład chemiczny i właściwości odpadów;
- 2) ilości odpadów poszczególnych rodzajów poddawanych spalaniu w okresie roku;
- 3) miejsce spalania odpadów;
- 4) warunki spalania danego rodzaju odpadów;
- 5) czas obowiązywania tej decyzji.

Przepisy te zostały przeniesione z obowiązującej ustawy o odpadach (art. 13) z tym że, analogicznie do wcześniej omówionych zmian, w przypadku terenów zamkniętych organem właściwym do wydania zezwolenia będzie rdoś.

W projekcie analogicznie do obowiązujących przepisów dopuszcza się spalanie zgromadzonych pozostałości roślinnych poza instalacjami i urządzeniami, chyba że są one objęte obowiązkiem selektywnego zbierania.

Przepisy dotyczące wstrzymywania działalność przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w obowiązującej ustawie o odpadach dotyczą różnych przypadków i znajdują się w różnych miejscach ustawy. W projektowanej ustawie przepisy określające przypadki i procedurę wstrzymywania działalności uregulowano kompleksowo i zamieszczono w rozdziale 11 działu II.

Rozdział 12 ww. działu zawiera przepisy ogólne dotyczące postępowania z odpadami. Zgodnie z projektem, każdy posiadacz odpadów jest obowiązany do postępowania z odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, w tym prowadzić procesy przetwarzania w sposób zapewniający aby procesy te oraz powstające z nich odpady nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz dla środowiska, przepisami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami.

Analogicznie do obowiązujących przepisów projekt ustawy zawiera upoważnienia dla ministrów właściwych do spraw: gospodarki, budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, gospodarki morskiej, łączności, transportu, zdrowia, rolnictwa, wewnętrznych oraz Ministra Obrony Narodowej, zgodnie z którym, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, mogą oni określić, w drodze rozporządzeń, szczegółowy sposób postępowania z niektórymi rodzajami odpadów. Zakłada się, że na podstawie tego upoważnienia, tak jak ma to miejsce obecnie, zostaną wydane rozporządzenia

dotyczące sposobu postępowania z odpadami opakowaniowymi, olejami odpadowymi, odpadami medycznymi oraz odpadami weterynaryjnymi.

Nowym upoważnieniem w ustawie o odpadach będzie możliwość wydania przez ministra właściwego ds. środowiska wymagań dla określonych procesów przetwarzania, z wyjątkiem składowania odpadów i termicznego przekształcania odpadów, oraz wymagań dla odpadów powstających z tych procesów. W przypadku wystąpienia potrzeby w zakresie określenia minimalnych standardów, w tym technologicznych dla prowadzenia niektórych procesów przetwarzania odpadów, co jest istotne z punktu widzenia osiągnięcia celów zawartych w dyrektywach Unii Europejskiej, Minister Środowiska będzie mógł wydać rozporządzenie regulujące te zagadnienia.

Przepisy dotyczące planów gospodarki odpadami uwzględniają zmiany, jakie wynikają z ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz o niektórych innych ustaw, wprowadzone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, w tym zniesienie obowiązku tworzenia powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami, pozostawiając plan krajowy i plany szczebla wojewódzkiego. Rozwiązanie to zmniejsza obciążenia administracji publicznej – wojewódzkiej, powiatowej i gminnej w zakresie przygotowania i opiniowania projektów tych planów, jak również przygotowania sprawozdań z ich realizacji. Merytoryczną podstawą realizacji zadań gminy mogą być gminne programy ochrony środowiska. Poza tym jednostki samorządu terytorialnego powinny działać według wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz uchwały w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, zwłaszcza z uwagi na fakt, że będą one określały regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Instrumentem prawnym służącym realizacji tych celów jest także regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, sporządzany na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Jego zaletą, w porównaniu do gminnego planu gospodarki odpadami, jest fakt, że stanowi on akt prawa miejscowego.

Projektowana ustawa, tak jak ma to miejsce obecnie, wprowadza konieczność zgodności planów gospodarki odpadami z polityką ekologiczną państwa oraz zgodności wojewódzkiego planu gospodarki odpadami z planem krajowym. Analogicznie jak ma to miejsce obecnie, krajowy plan gospodarki odpadami, opracowany przez ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, będzie uchwalany przez Radę Ministrów. Natomiast wojewódzki plan gospodarki odpadami, opracowany przez zarząd województwa, będzie uchwalany przez sejmik województwa. Projekt wojewódzkiego planu gospodarki odpadami podlega w pierwszej kolejności

zaopiniowaniu przez organy wykonawcze gmin, organy wykonawcze związków międzygminnych oraz przez właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej w zakresie związanym z ochroną wód, a następnie przez ministra właściwego do spraw środowiska. Projektowane przepisy nie przewidują obowiązku opiniowania planu wojewódzkiego przez organy wykonawcze powiatów oraz wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Zachowany zostaje dwumiesięczny okres opiniowania projektów tych planów.

Plany gospodarki odpadami zawierają:

- 1) analizę aktualnego stanu gospodarki odpadami na obszarze, dla którego jest sporządzany plan, w tym informacje na temat:
 - a) istniejących środków służących zapobieganiu powstawaniu odpadów i oceny ich użyteczności,
 - b) rodzajów, ilości i źródeł powstawania odpadów,
 - c) rodzajów i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku, również w instalacjach położonych poza terytorium kraju,
 - d) rodzajów i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania, również w instalacjach położonych poza terytorium kraju,
 - e) istniejących systemów gospodarowania odpadami, w tym również zbierania odpadów,
 - f) rodzajów, rozmieszczenia i mocy przerobowych instalacji do przetwarzania odpadów, w tym olejów odpadowych i innych odpadów niebezpiecznych, oraz odpadów objętych szczegółowymi przepisami,
 - g) identyfikacji problemów w zakresie gospodarki odpadami, w tym oceny potrzeby tworzenia nowych lub zmiany systemów zbierania odpadów oraz budowy dodatkowej infrastruktury służącej gospodarowaniu odpadami, zgodnie z zasadą bliskości, oraz, w razie potrzeby, inwestycji w celu realizacji istniejących potrzeb, a także zamknięcia istniejących obiektów przeznaczonych do gospodarowania odpadami, uwzględniające, w razie potrzeby podstawowe informacje charakteryzujące z punktu widzenia gospodarki odpadami obszar, dla którego jest sporządzany plan gospodarki odpadami, a w szczególności położenie geograficzne, sytuację demograficzną, sytuację gospodarczą oraz warunki glebowe, hydrogeologiczne i hydrologiczne, mogące mieć wpływ na lokalizację istniejących instalacji gospodarowania odpadami;

- 2) prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych;
- 3) przyjęte cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia, w tym cele dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów i ograniczania ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów;
- 4) kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami, podejmowane dla osiągnięcia celów, o których mowa w pkt 3, w tym:
 - a) rozwiązania dotyczące olejów odpadowych i innych odpadów niebezpiecznych oraz odpadów objętych szczegółowymi przepisami w zakresie gospodarki odpadami,
 - b) politykę w zakresie gospodarki odpadami, wraz z planowanymi technologiami i metodami, lub polityki w zakresie postępowania z odpadami powodującymi problemy w gospodarowaniu odpadami, w tym środki zachęcające do selektywnego zbierania bioodpadów w celu ich kompostowania i uzyskiwania z nich sfermentowanej biomasy, przetwarzania bioodpadów w sposób, który zapewnia wysoki poziom ochrony środowiska, stosowania bezpiecznych dla środowiska materiałów wyprodukowanych z bioodpadów przy zachowaniu wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
 - c) w razie potrzeby określenie kryteriów lokalizacji obiektów przeznaczonych do gospodarowania odpadami oraz mocy przerobowych przyszłych instalacji do przetwarzania odpadów;
- 5) harmonogram, wykonawców i sposób finansowania zadań wynikających z przyjętych kierunków działań, o których mowa w pkt 4;
- 6) informację o strategicznej ocenie oddziaływania planu na środowisko;
- 7) sposób monitoringu i oceny wdrażania planu pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie;
- 8) streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Sporządzanie wykazów instalacji w planach wojewódzkich jest niezbędne dla analizy i oceny możliwości zagospodarowania odpadów powstających na terenie poszczególnych województw, w szczególności mając na uwadze obowiązek ograniczania składowania odpadów ulegających biodegradacji wynikający z dyrektywy 1999/31/WE.

Aby zapewnić udział społeczeństwa przy opracowywaniu planów gospodarki odpadami i programów zapobiegania powstawaniu odpadów wskazano obowiązek uwzględniania przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.), dotyczących udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zasadniczo plany gospodarki odpadami są dokumentami o charakterze planistycznym i gospodarczym. Aby wzmocnić niektóre postanowienia planów i uczynić je prawnie wiążącymi dla organów administracji publicznej i dla posiadaczy odpadów, część tych postanowień jest ujmowana w odrębnej uchwale sejmiku województwa, która stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z zaproponowaną regulacją charakter normatywny będą miały postanowienia dotyczące:

- 1) regionów gospodarki odpadami komunalnymi;
- 2) regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów w poszczególnych regionach gospodarki odpadami komunalnymi oraz instalacje przewidziane do zastępczej obsługi tych regionów, w przypadku gdy znajdująca się w nich instalacja uległa awarii, lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn oraz do czasu uruchomienia regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Uchwała w sprawie wykonania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami komunalnymi podlega obowiązkowi aktualizacji w przypadku gdy w planie wojewódzkim dokonano zmiany podziału na regiony gospodarki odpadami komunalnymi lub jeżeli została zakończona budowa nowej regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów. W drugim przypadku chodzi o to, aby nowo wybudowana instalacja jak najszybciej mogła zacząć przyjmować odpady, bowiem tylko instalacje wskazane jako regionalne w wojewódzkim planie gospodarki odpadami mogą przyjmować odpady podlegające zagospodarowaniu na obszarze regionu. W projektowanej ustawie przewiduje się, że aktualizacja planów będzie dokonywana nie rzadziej niż co 6 lat, stosownie do postanowień art. 30 dyrektywy ramowej.

Zachowuje się obowiązek sporządzania sprawozdań z realizacji planów gospodarki odpadami w zakresie, określonym ustawą. W projektowanej ustawie wskazano, że przedmiotowe sprawozdania powinny zawierać informacje dotyczące realizacji postanowień tych planów, ocenę stanu gospodarki odpadami, ocenę stanu realizacji zadań oraz osiągnięcia celów.

W porównaniu do obowiązujących rozwiązań niezmienione zostały regulacje określające, kto sporządza sprawozdanie z krajowego i wojewódzkich planów, jakiemu

organowi należy przedmiotowe sprawozdania przedłożyć oraz w jakim terminie. W związku z faktem, że aktualizacja planów ma następować nie rzadziej niż co 6 lat, przewidziano, że sprawozdania z realizacji planów będą sporządzane co 3 lata, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego okres sprawozdawczy. Zaproponowane w projektowanej ustawie rozdzielenie okresów przygotowania projektów planów gospodarki odpadami i sprawozdań z tych planów zapobiegnie spiętrzeniu się zadań, m.in. w zakresie opiniowania projektów planów, w krótkich okresach czasu.

Analogicznie do rozwiązań funkcjonujących na mocy obowiązujących przepisów, w projektowanej ustawie zamieszczone zostało upoważnienie dające ministrowi właściwemu do spraw środowiska możliwość określenia w akcie wykonawczym sposobu i formy sporządzania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz szczegółowego zakresu, sposobu i formy sporządzania sprawozdania z tego planu.

Przewiduje się istnienie następujących decyzji dotyczących wytwarzania lub gospodarowania odpadami:

- 1) pozwolenia na wytwarzanie odpadów lub pozwolenia zintegrowane;
- 2) zezwolenia na przetwarzanie odpadów;
- 3) zezwolenia na zbieranie odpadów.

Decyzje wskazane w pkt 1 są wydawane na podstawie przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska. Niniejszy projekt przenosi wszystkie przepisy dotyczące pozwolenia na wytwarzanie odpadów z ustawy o odpadach do ustawy – Prawo ochrony środowiska. W związku z tym w ustawie – Prawo ochrony środowiska znajdą się przepisy określające wymagania w stosunku do wniosku o wydanie tej decyzji, a także samej decyzji.

Decyzje wskazane w pkt 2 i 3 będą wydawane, tak jak ma to miejsce obecnie, zgodnie z przepisami ustawy o odpadach.

Zezwolenie na przetwarzanie odpadów, zgodnie z nową terminologią wprowadzoną w słowniczku projektu ustawy będzie obejmowało działalność polegającą na odzysku lub unieszkodliwianiu odpadów.

Zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów będzie wydawał, w drodze decyzji, marszałek województwa właściwy odpowiednio ze względu na miejsce zbierania lub przetwarzania odpadów, w przypadku:

- 1) przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

- 2) odpadów innych niż niebezpieczne poddawanych odzyskowi w procesie odzysku polegającym na wypełnianiu terenów niekorzystnie przekształconych, jeżeli ilość umieszczanych w wyrobisku lub zapadlisku odpadów jest nie mniejsza niż 10 Mg na dobę lub całkowita pojemność wyrobiska lub zapadliska jest nie mniejsza niż 25 000 Mg.

Natomiast w pozostałych przypadkach organem właściwym do wydawania zezwolenia jest starosta, z wyjątkiem zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów na terenach zamkniętych, które wydaje rdoś.

W projektowanej ustawie zrezygnowano z wymagań formalnoprawnych związanych z wytwarzaniem odpadów (obecnie jest wymagane uzyskanie decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami lub złożenie informacji o wytwarzanych odpadach i o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami). Propozycje dotyczące rezygnacji z ww. wymagań zostały zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych projektu założeń do projektu ustawy, a takie rozwiązanie nie jest sprzeczne z dyrektywą ramową.

Tak jak ma to miejsce w obowiązujących przepisach projekt ustawy utrzymuje możliwość uzyskania decyzji o charakterze łącznym – w przypadku jednoczesnego prowadzenia zbierania oraz przetwarzania odpadów. Istotnym doprecyzowaniem w niniejszym projekcie jest natomiast ograniczenie wydawania wspomnianej decyzji do sytuacji, w której wydający ją organ byłby jednocześnie właściwy do wydania zarówno zezwolenia na zbieranie odpadów jak i zezwolenia na przetwarzanie odpadów. Wprowadzenie takiego rozwiązania pozwoli na uniknięcie wielu wątpliwości, które pojawiają się w trakcie prowadzonych przez organy postępowań administracyjnych. Przepis ten zapewni w sposób przejrzysty przestrzeganie wynikającej z art. 6 Kodeksu postępowania administracyjnego „zasady praworządności”. Projektowany przepis uniemożliwia bowiem wprowadzenie do obrotu prawnego przez jeden organ decyzji uprawniającej do prowadzenia działalności na obszarze dla którego właściwy miejscowo jest inny organ.

Również w pozwoleniu na wytwarzanie odpadów będzie można uwzględnić zbieranie odpadów lub przetwarzanie odpadów, o ile wytwórca odpadów we wniosku o wydanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględni odpowiednio wymagania przewidziane dla wniosku o wydanie zezwolenia na zbieranie odpadów lub przetwarzanie odpadów. Taka możliwość funkcjonuje w obecnie obowiązującej ustawie o odpadach. Wydanie takiego „rozszerzonego” pozwolenia na wytwarzanie odpadów będzie możliwe, jeżeli ten sam organ byłby jednocześnie właściwy do wydania danego zezwolenia na zbieranie odpadów

i zezwolenia na przetwarzanie odpadów. Celem wyeliminowania wątpliwości, co do możliwości np. zmiany czy cofnięcia pozwolenia na wytwarzanie odpadów tylko w części dotyczącej gospodarowania odpadami dodano przepis, zgodnie z którym pozwolenie na wytwarzanie odpadów uwzględniające zbieranie lub przetwarzanie odpadów jest jednocześnie odpowiednio zezwoleniem na zbieranie odpadów lub zezwoleniem na przetwarzanie odpadów, co umożliwia stosowanie w tym przypadku również wszystkich przepisów odnoszących się do zezwoleń. Analogiczne rozwiązanie przyjęto w przypadku pozwolenia zintegrowanego.

Nowym przepisem jest przepis wskazujący, że do zezwoleń na zbieranie odpadów lub przetwarzanie odpadów nie stosuje się przepisu art. 11 ust. 9 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, który stanowi, że jeżeli organ nie rozpatrzy wniosku w terminie, uznaje się, że wydał rozstrzygnięcie zgodnie z wnioskiem przedsiębiorcy, chyba że przepisy ustaw odrębnych ze względu na nadrzędny interes publiczny stanowią inaczej. Przepis art. 11 ust. 9 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej ma charakter obligatoryjny, ale jego zastosowanie może zostać wyłączone przepisem odrębnej ustawy ze względu na nadrzędny interes publiczny. Ze względu na fakt, że obecne brzmienie tego przepisu zostało nadane ustawą z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 47, poz. 278 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 227, poz. 1367 i Nr 228, poz. 1368), zastosowanie znajdzie definicja „nadrzędnego interesu publicznego” zawarta w art. 2 ust. 1 pkt 7 tej ustawy. Stwierdza ona, że nadrzędnym interesem publicznym jest „wartość podlegająca ochronie, w szczególności (...) ochrona środowiska naturalnego i miejskiego (...)”. Nie ulega wątpliwości, że projektowana ustawa, poprzez dokonanie transpozycji przepisów prawa Unii Europejskiej, ma przede wszystkim na celu ochronę interesu publicznego, pojmowaną jako tworzenie i wdrażanie lepszego prawa w tak istotnej dziedzinie jaką jest ochrona środowiska, przed negatywnym wpływem wywieranym przez odpady. Brak wyłączenia zastosowania przepisu art. 11 ust. 9 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w projektowanej ustawie mógłby spowodować daleko idące, negatywne skutki dla środowiska. W interesie publicznym leży bowiem, aby decyzja administracyjna w zakresie gospodarki odpadami wyczerpująco regulowała działalność przedsiębiorcy, ograniczając tym samym zakres ewentualnych błędów w stosowaniu prawa lub nadużyć. Automatyczne uznanie udzielenia zezwolenia na warunkach wskazanych we wniosku przed zakończeniem – nawet przedłużającego się – postępowania może przyczynić się do wydania decyzji, w których pominięte zostaną istotne zagadnienia dotyczące działalności przedsiębiorcy, w wyniku niedokładnego sprawdzenia

stanu faktycznego. Należy również zwrócić uwagę, że art. 23 ust. 1 dyrektywy ramowej stanowi, że państwa członkowskie wymagają, aby wszystkie zakłady lub przedsiębiorstwa, które zamierzają dokonywać przetwarzania odpadów, uzyskały zezwolenie od właściwego organu. Ze względu na powyższe, wyłączenie zastosowania ww. przepisu należy uznać za zasadne.

Do projektowanej ustawy przeniesione zostały dotychczasowe rozwiązania dotyczące wymagań dla wniosków i zezwoleń na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów, jako wymagania dla wniosków i zezwoleń na przetwarzanie odpadów, przy czym dodano wymóg określenia rodzajów i masy odpadów powstających w wyniku przetwarzania odpadów, czynności w zakresie monitorowania i kontroli, jakie mogą być niezbędne oraz zaleceń dotyczących zamknięcia obiektu i późniejszej ochrony, jakie mogą być niezbędne, a także w przypadku, gdy zezwolenie wydawane jest dla instalacji termicznego przekształcania odpadów – wymóg określania minimalnej i maksymalnej ilości odpadów niebezpiecznych, ich najniższą i najwyższą wartość kaloryczną oraz maksymalną zawartość zanieczyszczeń, w szczególności PCB, pentachlorofenolu (PCP), chloru, fluoru, siarki i metali ciężkich. Przeniesione do projektu zostały także wymagania dla wniosków i zezwoleń na zbieranie odpadów.

Dodatkowo, w odniesieniu do obowiązujących przepisów, wprowadzono obowiązek dołączania do wniosków o wydanie zezwolenia na przetwarzanie lub zezwolenia na zbieranie odpadów decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, jeżeli jest wymagana.

Nowym rozwiązaniem jest, w przypadku nowej instalacji do przetwarzania odpadów, możliwość określania w zezwoleniu na przetwarzanie odpadów warunków eksploatacyjnych odbiegających od normalnych na czas potrzebny do rozruchu tej instalacji i osiągnięcia przez nią mocy przerobowych, nie dłuższy niż rok, przy czym przepis ten nie ma zastosowania dla składowisk odpadów.

Projektowane przepisy określają przypadki, w których nie ma obowiązku uzyskania zezwolenia. Zwolnienia te mają zastosowanie do:

- 1) podmiotów prowadzących działalność inną niż działalność gospodarczą w zakresie gospodarowania odpadami, który zbiera odpady opakowaniowe i odpady w postaci zużytych odpadów konsumpcyjnych, w tym zbieranie leków i opakowań po lekach przez apteki, przyjmowanie zużytych artykułów konsumpcyjnych w sklepach,

systemy zbierania w szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych, urzędach i instytucjach (tzw. nieprofesjonalna działalność w zakresie zbierania);

- 2) osób fizycznych i jednostek organizacyjnych niebędących przedsiębiorcami wykorzystujące odpady na własne potrzeby;
- 3) osób władających powierzchnią ziemi, na której są stosowane komunalne osady ściekowe w celach, o których mowa w przepisach dotyczących komunalnych osadów ściekowych;
- 4) podmiotów obowiązanych do uzyskania pozwolenia zintegrowanego;
- 5) posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie unieszkodliwiania odpadów przez ich składowanie na składowiskach podziemnych, którzy są obowiązani do uzyskania koncesji na prowadzenie takiej działalności;
- 6) posiadaczy odpadów obowiązanych do uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami wydobywczymi lub zezwolenia na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych;
- 7) posiadaczy odpadów, którzy wytwarzane przez siebie odpady, niebędące odpadami niebezpiecznymi, unieszkodliwiają w miejscu ich wytworzenia zgodnie z wymaganiami określonymi w akcie wykonawczym;
- 8) posiadaczy odpadów, którzy poddają odzyskowi odpady zgodnie z wymaganiami określonymi w akcie wykonawczym;
- 9) władających nieruchomościami, którzy zbierają odpady komunalne, wytwarzane na terenie tych nieruchomości;
- 10) wytwórców odpadów, którzy wytwarzane przez siebie odpady zbierają w miejscu ich wytworzenia.

Projekt ustawy, tak jak ma to miejsce w obowiązujących przepisach ustawy o odpadach, przewiduje dla ministra właściwego do spraw gospodarki możliwość wydania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, rozporządzenia określającego rodzaje i ilość odpadów, jakie mogą być objęte zwolnieniem w przypadkach wskazanych w pkt 7 i 8, metodę przetwarzania odpadów, która ma być zastosowana, a w przypadku odpadów niebezpiecznych – także szczegółowe warunki zwolnień w zakresie odzysku odpadów.

W omawianym rozdziale wskazano przesłanki odmowy wydania zezwolenia na przetwarzanie lub zbieranie odpadów. Są to przesłanki analogiczne do tych, które funkcjonują w systemie prawa. Organ właściwy do wydania zezwolenia odmówi jego wydania, jeżeli zamierzony sposób gospodarki odpadami mógłby powodować zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla

środowiska albo jest niezgodny z planami gospodarki odpadami lub z przepisami prawa miejscowego.

Zezwolenie również nie będzie wydane, jeżeli kierownik spalarni lub współspalarni odpadów albo kierownik składowiska odpadów nie posiadają świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.

Kolejne przepisy określają procedurę cofnięcia zezwolenia, które następuje w przypadku gdy posiadacz zezwolenia narusza przepisy ustawy lub działa niezgodnie z wydanym zezwoleniem. Procedura ta jest analogiczna do obowiązujących przepisów ustawy o odpadach.

Stosownie do postanowień art. 26 dyrektywy ramowej państwa członkowskie zapewniają, aby właściwy organ prowadził rejestr zakładów lub przedsiębiorstw zajmujących się zawodowo zbieraniem lub transportem odpadów, pośredników w obrocie odpadami lub sprzedawców odpadów oraz zakładów lub przedsiębiorstw, które podlegają zwolnieniom z wymogów posiadania zezwoleń zgodnie z art. 24 tej dyrektywy.

Rejestr ten dotyczy podmiotów, które nie podlegają obowiązkowi uzyskania zezwolenia.

W związku z powyższym rozdział 2 działu IV projektowanej ustawy dokonuje wdrożenia postanowień dyrektywy ramowej w zakresie rejestru. Dodatkowo, w celu ujednolicenia i połączenia wszystkich przepisów dotyczących funkcjonujących już rejestrów, rejestr ten będzie również stanowił kontynuację rejestrów, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Jednocześnie rejestr ten został rozszerzony na podmioty podlegające regulacjom prawnym w innych ustawach opartych na rozszerzonej odpowiedzialności producentów.

Biorąc powyższe pod uwagę w omawianym rozdziale określono zakres podmiotów, które będą zobowiązane do wpisu do rejestru. Nowymi podmiotami, które zostały objęte obowiązkiem wpisu są:

- 1) z zakresu ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych:
 - a) producenci, importerzy, dokonujący wewnątrzwspólnotowego nabycia, eksporterzy i dokonujący wewnątrzwspólnotowej dostawy opakowań, a także eksporterzy i dokonujący wewnątrzwspólnotowej dostawy produktów w opakowaniach,
 - b) wprowadzający na terytorium kraju:

- produkty w opakowaniach,
 - opony,
 - oleje smarowe,
- c) prowadzący odzysk lub recykling odpadów opakowaniowych i użytkowych,
 - d) organizacje odzysku,
 - e) dokonujący eksportu odpadów opakowaniowych lub użytkowych oraz wewnątrzspółnotowej dostawy odpadów opakowaniowych lub użytkowych w celu poddania odzyskowi i recyklingowi;
- 2) z zakresu ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji:
- a) wprowadzający pojazdy,
 - b) prowadzący punkt zbierania pojazdów,
 - c) prowadzący stację demontażu,
 - d) prowadzący strzępiarki;
- 3) z zakresu projektowanej ustawy:
- a) posiadacze odpadów prowadzący przetwarzanie odpadów zwolnieni z obowiązku uzyskania zezwolenia na przetwarzanie odpadów, z wyjątkiem osób fizycznych oraz jednostek organizacyjnych niebędących przedsiębiorcami wykorzystujących odpady na potrzeby własne oraz władających nieruchomością, na których są stosowane komunalne osady ściekowe, zwolnionych z uzyskania zezwolenia na przetwarzanie odpadów,
 - b) transportujący odpady,
 - c) sprzedawcy odpadów i pośrednicy w obrocie odpadami.

Natomiast rejestr w zakresie przedsiębiorców, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz z zakresu ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach, będzie kontynuacją obecnie istniejących rejestrów funkcjonujących na mocy ww. ustaw. Konsekwencją będzie konieczność uchylecia przepisów tych ustaw w zakresie rejestrów.

Ww. podmioty będą wpisywane do rejestru na wniosek, którego wzór zostanie określony w akcie wykonawczym ministra właściwego do spraw środowiska. Do wniosku o wpis do rejestru stosuje się art. 64 Kodeksu postępowania administracyjnego. Rejestr będzie obejmował również podmioty, które będą wpisane do niego z urzędu, bez konieczności składania wniosków o wpis do rejestru. Będą to następujące podmioty:

- 1) posiadacze odpadów obowiązani do uzyskania pozwolenia zintegrowanego;

- 2) posiadacze odpadów obowiązani do uzyskania pozwolenia na wytwarzanie odpadów;
- 3) posiadacze odpadów obowiązani do uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów;
- 4) podmioty obowiązane do uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami wydobywczymi, lub zezwolenia na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych;
- 5) podmioty obowiązane do uzyskania koncesji na podziemne składowanie odpadów;
- 6) podmioty obowiązane do uzyskania wpisu do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Wpisowi do rejestru nie będą podlegać następujące podmioty:

- 1) osoby fizyczne oraz jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami wykorzystujące odpady na potrzeby własne;
- 2) podmioty władające powierzchnią ziemi, na której są stosowane komunalne osady ściekowe w celach, zwolnione z uzyskania zezwolenia na przetwarzanie odpadów;
- 3) podmioty prowadzące działalność inną niż działalność gospodarcza w zakresie gospodarowania odpadami, które zbierają odpady opakowaniowe i odpady w postaci zużytych artykułów konsumpcyjnych, w tym zbieranie leków i opakowań po lekach przez apteki, przyjmowanie zużytych artykułów konsumpcyjnych w sklepach, systemy zbierania odpadów w szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych, urzędach i instytucjach (nieprofesjonalna działalność w zakresie zbierania odpadów);
- 4) transportujący wytworzone przez siebie odpady.

Wpisu do rejestru, zarówno na wniosek jak i z urzędu będzie dokonywał marszałek województwa, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę podmiotu. Zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami marszałek województwa jest podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie rejestru. Rejestr będzie prowadzony w systemie teleinformatycznym w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne i stanowić będzie część bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami. Rejestr będzie publicznie dostępny, z wyłączeniem informacji o: warunkach umowy, jaką wprowadzający sprzęt zawarł z organizacją odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, wysokości wnoszonych opłat rejestrowych i rocznych oraz rodzaju i wysokości zabezpieczenia finansowego, o którym mowa w art. 18 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym

i elektronicznym. Informacje wprowadzone do rejestru będą archiwizowane, przechowywane i przetwarzane.

Zakres informacji, które będą w rejestrze, obejmuje m.in.:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę podmiotu oraz adres jego zamieszkania lub siedziby;
- 2) numer identyfikacji podatkowej (NIP), o ile został nadany, a w przypadku wprowadzających baterie lub akumulatory – także europejski numer identyfikacji podatkowej, o ile został nadany (co wynika z decyzji Komisji z dnia 5 sierpnia 2009 r. ustanawiającej wymogi dotyczące rejestracji producentów baterii i akumulatorów zgodnie z dyrektywą 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 206 z 08.08.2009, str. 13);
- 3) numer REGON, o ile został nadany;
- 4) szczegółowe informacje o prowadzonej działalności lub w przypadku podmiotów wpisywanych do rejestru z urzędu:
 - a) odpowiednio informację o decyzjach związanych z gospodarką odpadami, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami wydobywczymi, zezwoleniu na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, koncesji na podziemne składowanie odpadów, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych lub o wpisie do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – na podstawie odrębnych przepisów,
 - b) informacje o wdrożonym systemie jakości, systemie zarządzania środowiskowego albo o ich braku,
 - c) informacje o rocznej mocy przerobowej instalacji lub urządzenia.

Wniosek o wpis do rejestru składa się poprzez wypełnienie formularza rejestrowego zamieszczonego na stronie internetowej, która zostanie określona w akcie wykonawczym dotyczącym bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami oraz w formie pisemnej. Formę pisemną wniosku o wpis do rejestru (i wniosku o zmianę wpisu w rejestrze) stanowi wydruk wypełnionego formularza opatrzony podpisem wnioskodawcy albo wypełniony formularz w postaci elektronicznej podpisany bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym.

W projektowanej ustawie przewidziano, że przedsiębiorcy zagraniczni będą mogli złożyć wniosek za pośrednictwem osoby upoważnionej do ich reprezentowania, zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej do marszałka

województwa właściwego ze względu na siedzibę oddziału, a w przypadku braku oddziału – do Marszałka Województwa Mazowieckiego. Ponadto w przypadku przedsiębiorcy zagranicznego będącego wprowadzającym sprzęt, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, przewiduje się, że oprócz złożenia wniosku za pośrednictwem osoby upoważnionej do jego reprezentowania, wniosek będzie mogła złożyć także organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, z którą przedsiębiorca ten zawarł umowę. Wymagania dotyczące wpisu przedsiębiorców zagranicznych w zakresie baterii, akumulatorów oraz sprzętu elektrycznego i elektronicznego są obecnie zawarte odpowiednio w art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach oraz w art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

Podmioty objęte obowiązkiem posiadania wpisu do rejestru, obowiązane będą do złożenia wniosku o wpis do rejestru w terminie 6 miesięcy od utworzenia rejestru. Natomiast podmioty posiadające już wpis do rejestru na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów nie będą musiały ponownie wpisywać się do rejestru.

Do wniosku o wpis do rejestru podmioty objęte obowiązkiem wpisu do rejestru będą musiały dodatkowo dołączyć:

- 1) w przypadku wszystkich podmiotów:
 - a) uwierzytelnioną kopię dowodu uiszczenia opłaty rejestrowej, o ile przedsiębiorca podlega obowiązkowi jej uiszczenia,
 - b) oświadczenie o spełnieniu wymagań niezbędnych do wpisu do rejestru lub oświadczenie o braku okoliczności skutkujących wykreśleniem z rejestru oraz oświadczenie potwierdzające, że dane zawarte w tych wnioskach są zgodne ze stanem faktycznym;
- 2) w przypadku wprowadzającego sprzęt elektryczny i elektroniczny w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym:
 - a) uwierzytelnioną kopię umowy z organizacją odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, o ile została zawarta,
 - b) dokument potwierdzający wniesienie zabezpieczenia finansowego, o ile zabezpieczenie finansowe jest wymagane;
- 3) w przypadku organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego w rozumieniu ustawy, o której mowa w pkt 2 – zaświadczenie wydane przez bank prowadzący rachunek organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego o wpłacie kwoty równej wysokości kapitału zakładowego organizacji odzysku

sprzętu elektrycznego i elektronicznego na pokrycie tego kapitału albo oświadczenie o wpłacie tej kwoty;

- 4) w przypadku organizacji odzysku, o której mowa w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej – zaświadczenie wydane przez bank prowadzący rachunek organizacji odzysku o wpłacie kwoty równej wysokości kapitału zakładowego organizacji odzysku na pokrycie tego kapitału albo oświadczenie o wpłacie tej kwoty;
- 5) w przypadku wprowadzających baterie lub akumulatory – informację potwierdzającą dobrowolny udział w systemie ekzarządzania i audytu (EMAS), o ile uczestniczy w systemie ekzarządzania i audytu (EMAS).

Marszałek województwa dokonuje wpisu do rejestru na wniosek podmiotu, po stwierdzeniu, że wniosek o wpis do rejestru nie zawiera braków formalnych, niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku w formie pisemnej. Marszałek będzie mógł odmówić wpisu, jeżeli podmiot:

- 1) nie uiszczył opłaty rejestrowej w wymaganej wysokości;
- 2) nie wniósł w wymaganej wysokości zabezpieczenia finansowego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, jeżeli wprowadza sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych;
- 3) nie wpłacił na rachunek w banku prowadzącym rachunek organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego kapitału zakładowego w wymaganej wysokości, o której mowa w art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym – w przypadku organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- 4) nie wpłacił na rachunek bankowy w banku prowadzącym rachunek bankowy organizacji odzysku kapitału zakładowego w wymaganej wysokości, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej – w przypadku organizacji odzysku, o której mowa w tej ustawie.

Marszałek województwa, dokonując wpisu do rejestru będzie tworzył indywidualne konto w bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami i następnie będzie informował podmiot o aktywacji konta oraz o identyfikatorze (loginie) i hasle dostępu

do tego konta. Konto to będzie dalej wykorzystywane przez podmioty do wypełniania sprawozdań, których wzory zostaną zamieszczone na stronie internetowej.

Dodatkowo marszałek województwa dokonując wpisu do rejestru będzie nadawał przedsiębiorcy numer rejestrowy. Sposób nadawania numeru rejestrowego zostanie określony w akcie wykonawczym ministra właściwego do spraw środowiska. Natomiast podmioty posiadające już wpis do rejestru będą miały przydzielone z urzędu nowe numery rejestrowe, w terminie 6 miesięcy od dnia utworzenia rejestru.

W celu łatwej identyfikacji podmiotów obowiązanych wpisem do rejestru, producenci, importerzy i wewnątrzwspólnotowi nabywcy oraz wewnątrzwspólnotowi dostawcy opakowań, wprowadzający produkty oraz wprowadzający produkty w opakowaniach będą obowiązani umieścić numer rejestrowy na dokumentach sporządzanych w związku z wykonywaniem działalności w zakresie produkcji, importu, wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wewnątrzwspólnotowej dostawy opakowań, wprowadzania na rynek produktów oraz produktów w opakowaniach. Obowiązek taki istnieje już odnośnie do wprowadzających baterie lub akumulatory oraz wprowadzających sprzęt.

Zgodnie z projektowaną ustawą wpis do rejestru dla:

- 1) wprowadzających sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - 2) wprowadzających baterie lub akumulatory,
 - 3) wprowadzających pojazdy,
 - 4) producentów, importerów i wewnątrzwspólnotowych nabywców opakowań,
 - 5) wprowadzających na terytorium kraju produkty w opakowaniach,
 - 6) wprowadzających na terytorium kraju opony,
 - 7) wprowadzających na terytorium kraju oleje smarowe
- będzie objęty opłatą rejestrową.

Ponadto ww. przedsiębiorcy będą musieli co roku wnieść tzw. opłatę roczną. Rozwiązanie takie funkcjonuje obecnie w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. W projekcie ustawy określono, że wysokość opłaty rejestrowej i opłaty rocznej wynosić będzie od 50 do 2 000 zł. Wysokości stawek ww. opłat zostaną określone w akcie wykonawczym ministra właściwego do spraw środowiska wydawanym w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych. Zarówno opłata rejestrowa jak i opłata roczna będą wnoszone na odrębny rachunek bankowy właściwego urzędu marszałkowskiego. Wpływy z ww. opłat w 50% stanowiąc będą dochód budżetu samorządu województwa, z przeznaczeniem na prowadzenie rejestru oraz administrowanie

i serwisowanie bazy danych BDO. Pozostałe 50% stanowić będzie dochód budżetu państwa. Przedsiębiorcy, którzy posiadają już wpis do dotychczasowych rejestrów zwolnieni są z opłaty rejestrowej. Ponadto opłaty rejestrowej nie będą wносить przedsiębiorcy wpisani do rejestru, o którym mowa w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ekozarządzania i audytu (EMAS) (Dz. U. Nr 178, poz. 1060), którzy składając wniosek o wpis do rejestru przedłożą informację potwierdzającą dobrowolny udział w systemie ekozarządzania i audytu (EMAS). Dodatkowo przedsiębiorcy nie będą wносить opłaty rocznej, jeżeli w tym samym roku wnieśli już opłatę rejestrową.

W przypadku zmiany danych zawartych w rejestrze lub zmiany zakresu prowadzonej działalności wymagającej wpisu do rejestru, podmiot będzie obowiązany złożyć wniosek o zmianę wpisu do rejestru w terminie 30 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana. Złożenie wniosku będzie następować przez wypełnienie formularza aktualizacyjnego zamieszczonego na stronie internetowej oraz w formie pisemnej stanowiącej wydruk wypełnionego formularza opatrzony podpisem wnioskodawcy albo wypełniony formularz w postaci elektronicznej podpisany bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym. Do wniosku o zmianę wpisu do rejestru stosuje się art. 64 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Natomiast w przypadku trwałego zakończenia działalności, podmiot będzie obowiązany złożyć, w terminie 14 dni od dnia trwałego zaprzestania wykonywania działalności, wniosek o wykreślenie z rejestru. Złożenie wniosku będzie następować przez wypełnienie formularza o wykreśleniu z rejestru zamieszczonego na stronie internetowej oraz w formie pisemnej. Formę pisemną stanowić będzie wydruk wypełnionego formularza o wykreśleniu z rejestru, opatrzony podpisem wnioskodawcy. Marszałek dokona wykreślenia z rejestru w drodze decyzji.

Ponadto marszałek województwa będzie mógł dokonać z urzędu, w drodze decyzji, wykreślenia podmiotu z rejestru w przypadku:

- 1) nieuiszczenia opłaty rocznej, w przypadkach gdy jest wymagana;
- 2) cofnięcia lub wygaśnięcia decyzji związanej z gospodarką odpadami;
- 3) stwierdzenia rażących nieprawidłowości w wykonywaniu obowiązków określonych w przepisach ustawy;
- 4) stwierdzenia rażących nieprawidłowości w wykonywaniu obowiązków określonych w przepisach ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej,

ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach;

- 5) stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez podmiot działalności wymagającej wpisu do rejestru;
- 6) niewniesienia w wymaganej wysokości zabezpieczenia finansowego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym;
- 7) niezłożenia zaświadczenia, o którym mowa w art. 59 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym;
- 8) niezłożenia zaświadczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 4a ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej.

Art. 35 dyrektywy ramowej określa obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów. W obowiązujących przepisach zawarte były już regulacje związane z prowadzeniem ewidencji odpadów. Zatem, do projektowanej ustawy przeniesiono z dotychczas obowiązującej ustawy o odpadach obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów, jak i podstawowe zasady jej prowadzenia.

W projektowanej ustawie w rozdziale 1 działu V wskazano, że posiadacze odpadów powinni wykonywać obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów na bieżąco. Należy zauważyć, że ewidencja odpadów jest podstawą do kontrolowania posiadaczy odpadów, w związku z powyższym powinna być prowadzona w sposób umożliwiający inspekcji ochrony środowiska ocenę stanu gospodarki odpadami w danym przedsiębiorstwie w danej chwili. Do prowadzenia ewidencji odpadów niebezpiecznych obowiązani zostali również sprzedawcy odpadów i pośrednicy w obrocie odpadami niebędący posiadaczami odpadów.

W projekcie ustawy z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów zwolnione zostały, podobnie jak w obowiązujących przepisach, następujące podmioty:

- 1) wytwórcy odpadów komunalnych oraz odpadów w postaci pojazdów wycofanych z eksploatacji, jeżeli pojazdy te zostały przekazane do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów;
- 2) osoby fizyczne i jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami, które wykorzystują odpady na własne potrzeby;

- 3) władający powierzchnią ziemi, na której komunalne osady ściekowe mają być stosowane w celach, o których mowa w przepisach dotyczących komunalnych osadów ściekowych;
- 4) podmioty prowadzące działalność inną niż działalność gospodarcza w zakresie gospodarowania odpadami, które zbierają odpady opakowaniowe i odpady w postaci zużytych artykułów konsumpcyjnych, w tym leki i opakowania po lekach zbierane przez apteki, przyjmowanie zużytych artykułów konsumpcyjnych w sklepach, systemy zbierania odpadów w szkołach, placówkach oświatowo-wychowawczych, urzędach i instytucjach (nieprofesjonalna działalność w zakresie zbierania odpadów).

Obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów nie dotyczy także rodzajów odpadów lub ilości odpadów, które zostaną określone w akcie wykonawczym.

Ewidencja odpadów będzie prowadzona nadal z zastosowaniem dokumentów ewidencyjnych takich jak karta przekazania odpadów, karta ewidencji odpadów, karta ewidencji komunalnych osadów ściekowych, karta ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, karta ewidencji pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także podstawowa charakterystyka odpadów oraz wyniki testów zgodności. Dwa ostatnie dokumenty będą sporządzane tylko przez posiadaczy odpadów przekazujących odpady do składowania oraz zarządzających składowiskiem odpadów. Ze względu na objęcie obowiązkiem ewidencyjnym sprzedawcy odpadów i pośrednika w obrocie odpadami został wprowadzony nowy dokument ewidencyjny, tj. karta ewidencji odpadów niebezpiecznych dla tych podmiotów, którzy nie są posiadaczami odpadów.

W projekcie ustawy określono jakie informacje powinny zawierać dokumenty ewidencji odpadów.

Zgodnie z projektem ustawy ewidencję odpadów można prowadzić w systemie teleinformatycznym, umożliwiającym poświadczenie dokumentów ewidencji odpadów za pomocą podpisu elektronicznego.

Z obowiązujących przepisów przeniesiono regulacje dotyczące podmiotów obowiązanych do sporządzania podstawowej charakterystyki odpadów oraz wyników testów zgodności. Szczegółowe zapisy na ten temat zostały zawarte w rozdziale 1 działu VIII.

Do projektu przeniesiono z obowiązujących przepisów regulacje dotyczące zasad prowadzenia ewidencji, np. kartę przekazania odpadu sporządza posiadacz odpadów, który przekazuje odpady, kartę przekazania odpadu sporządza się w odpowiedniej liczbie egzemplarzy - po jednym dla każdego z posiadaczy odpadów, który przejmuje odpad, posiadacz odpadów, który przejmuje odpady od innego posiadacza, jest obowiązany

potwierdzić przejęcie odpadów na karcie przekazania odpadów wypełnionej przez posiadacza, który przekazuje te odpady, niezwłocznie po jej otrzymaniu. Pozostawiono również dopuszczalność niesporządzania karty przekazania odpadów, jeżeli jeden z posiadaczy odpadów nie jest objęty obowiązkiem prowadzenia ewidencji odpadów.

W projektowanej ustawie pozostawiono możliwość sporządzania zbiorczej karty przekazania odpadów, obejmującej odpady danego rodzaju przekazywane łącznie w okresie miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego transportującego odpady wykonującego usługę transportu odpadów temu samemu posiadaczowi odpadów. Dodano jednak obowiązek sporządzania zbiorczej karty przekazania odpadów niezwłocznie po zakończeniu miesiąca, którego ona dotyczy oraz wprowadzono nowy obowiązek, zgodnie z którym kartę ewidencji należy wypełnić niezwłocznie po zakończeniu miesiąca, którego karta dotyczy.

W projekcie ustawy zamieszczono szczegółowy przepis stanowiący, że posiadacz odpadów prowadzi kartę ewidencji odpadów dla każdego rodzaju odpadów odrębnie, z tym że:

- 1) dla komunalnych osadów ściekowych stosowanych w celach, o których mowa w przepisach dotyczących komunalnych osadów ściekowych, prowadzi się kartę ewidencji komunalnych osadów ściekowych i kartę taką prowadzi wytwórca tych osadów;
- 2) przedsiębiorca prowadzący zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym dla zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, prowadzi kartę ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- 3) przedsiębiorca prowadzący stację demontażu lub przedsiębiorca prowadzący punkt zbierania pojazdów, o których mowa w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.), dla pojazdów wycofanych z eksploatacji prowadzi kartę ewidencji pojazdów wycofanych z eksploatacji.

W projekcie ustawy sprecyzowano, że uproszczoną ewidencję, poza transportującym odpady wykonującym wyłącznie usługę transportu odpadów, mogą prowadzić również podmioty, które wytwarzają odpady niebezpieczne w ilości do 100 kg rocznie lub wytwarzają odpady inne niż niebezpieczne, niebędące odpadami komunalnymi, w ilości do 5 ton rocznie.

Projekt ustawy przewiduje, że dokumenty ewidencji należy przechowywać przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym sporządzono te dokumenty, z tym że

zarządzający składowiskiem odpadów, a w przypadku jego braku władający powierzchnią ziemi, jest obowiązany do przechowywania podstawowej charakterystyki odpadów i wyników testów zgodności do czasu zakończenia fazy poeksploatacyjnej składowiska i przekazania tych dokumentów następnemu zarządzającemu składowiskiem lub zarządcy nieruchomości.

W projektowanej ustawie dodano przepis stanowiący, że posiadacz odpadów jest obowiązany do udostępniania dokumentów ewidencji odpadów na żądanie organów uprawnionych do przeprowadzania kontroli. Obowiązek ten ma na celu między innymi zapewnienie możliwości wglądu w dokumenty ewidencyjne Inspekcji Ochrony Środowiska, a także umożliwić marszałkowi województwa przeprowadzanie kontroli poprawności sporządzanych sprawozdań, o których mowa w rozdziale 2, co ma na celu zapewnienie zbierania wiarygodnych danych o odpadach.

Wzory dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów oraz rodzaje odpadów lub ilości odpadów, dla których nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów, zostaną określone w aktach wykonawczych ministra właściwego do spraw środowiska. Dotychczasowe przepisy dotyczące ewidencji odpadów będą obowiązywać do dnia 31 grudnia 2012 r.

W rozdziale 2 działu V określono podmioty zobowiązane do sporządzania sprawozdań, rodzaje sprawozdań oraz terminy ich przedkładania do właściwych organów. Celem wprowadzenia zmian w systemie sprawozdawczości jest chęć umieszczenia w jednej ustawie wszystkich przepisów z zakresu sprawozdawczości oraz ułatwienie podmiotom wywiązywanie się z obowiązków sprawozdawczych.

W projekcie ustawy określono dwa rodzaje sprawozdań:

- 1) o produktach, opakowaniach i gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi;
- 2) o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami.

Do sporządzania rocznych sprawozdań o produktach, opakowaniach i gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi będą obowiązani przedsiębiorcy, którzy do chwili obecnej sporządzali sprawozdania na postawie:

- 1) ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej;
- 2) ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych;
- 3) ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- 4) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym;
- 5) ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach.

W projekcie ustawy zamieszczono również przepisy mające na celu regulację wykonywania obowiązku sprawozdawczego przez organizację odzysku, w przypadku gdy obowiązek określony w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, wykonuje organizacja odzysku, zaś obowiązek określony w art. 30 ust. 1 z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym – organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Zgodnie z projektem ustawy w przypadku otwarcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości organizacji odzysku, o której mowa w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, przedsiębiorca jest obowiązany do złożenia sprawozdań za okres od dnia wygaśnięcia umowy z tą organizacją do końca roku kalendarzowego lub do dnia przejęcia obowiązków przez inną organizację odzysku.

Zaś w przypadku otwarcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, o której mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, wprowadzający sprzęt jest obowiązany do złożenia sprawozdań za okres od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu otwarcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości do końca roku kalendarzowego lub do dnia przejęcia obowiązków przez inną organizację odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Sprawozdania składane przez organizację odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego mogą zawierać zbiorcze dane dotyczące wszystkich wprowadzających sprzęt, od których obowiązki te zostały przejęte. Zaś w przypadku informacji, o ilości i masie sprzętu elektrycznego i elektronicznego wprowadzonego do obrotu na terytorium kraju, z podziałem na grupy i rodzaje sprzętu, określone w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego jest obowiązana do przedłożenia sprawozdania oddzielnie dla każdego wprowadzającego sprzęt, od którego przejęła obowiązki.

W projektowanej ustawie szczegółowo określony został zakres obu sprawozdań w zależności od rodzaju prowadzonej działalności. Należy podkreślić fakt, że zakres sprawozdań jest podstawą do szczegółowego określenia w akcie wykonawczym formularzy do sprawozdań. Informacje zawarte w sprawozdaniach będą stanowiły podstawę do tworzenia bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami.

Termin składania sprawozdań wyznaczono na 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy. Organem, do którego należy złożyć sprawozdanie zgodnie z projektem ustawy jest marszałek województwa właściwy ze względu na:

- 1) siedzibę lub miejsce zamieszkania przedsiębiorcy – w przypadku sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi, przy czym w przypadku braku siedziby lub miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwy miejscowo jest Marszałek Województwa Mazowieckiego;
- 2) miejsce wytwarzania, zbierania lub przetwarzania odpadów – w przypadku sprawozdania o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami.

W projekcie ustawy przewidziano, że sprawozdania będą wprowadzane do bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, poprzez wypełnienie elektronicznego formularza zamieszczonego na stronie internetowej, za pośrednictwem elektronicznego konta. W przypadku trwałego zaprzestania wykonywania wszystkich rodzajów działalności podlegającej wpisowi do rejestru, nastąpi zamknięcie konta w bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami. Zamknięcie konta w bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami następuje po dokonaniu zgłoszenia tego faktu do urzędu przez przesłanie formularza zamknięcia konta. Formularz należy przesłać w terminie 21 dni od zaistnienia stanu faktycznego uzasadniającego przesłanie formularza.

W przypadku trwałego zaprzestania wykonywania działalności przedsiębiorca jest obowiązany do sporządzenia i złożenia sprawozdania w terminie 7 dni od dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

Projekt ustawy nakłada na marszałka województwa obowiązek weryfikacji informacji zawartych w sprawozdaniach, w terminie do dnia 30 września następnego roku, z tym że w zakresie sprawozdania dotyczącego baterii i akumulatorów – w terminie do dnia 15 kwietnia następnego roku. Jeżeli z weryfikacji wynika, że informacje zawarte w sprawozdaniu są niezgodne ze stanem faktycznym marszałek województwa wzywa na piśmie do korekty sprawozdania, określając termin przekazania korekty nie dłuższy niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania. W przypadku niedokonania korekty sprawozdania w wyznaczonym terminie, uznaje się, że posiadacz odpadów nie wykonał obowiązku przekazania sprawozdania. Projekt ustawy nakłada również obowiązek przechowywania dokumentów, na podstawie których sprawozdania są sporządzane, przez 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, którego dotyczą, a w przypadku zarządzającego składowiskiem

odpadów lub władającego powierzchnią ziemi – do czasu zamknięcia składowiska odpadów. Ponadto zarządzający składowiskiem odpadów lub władający powierzchnią ziemi są obowiązani do przekazania dokumentów, na podstawie których sporządzono roczne sprawozdanie o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami, następnemu zarządzającemu składowiskiem odpadów lub władającemu powierzchnią ziemi.

W projektowanej ustawie zamieszczone zostało upoważnienie dla ministra właściwego do spraw środowiska do określenia w akcie wykonawczym wzorów składanych sprawozdań.

W projektowanej ustawie wprowadzono dział VI dotyczący utworzenia i prowadzenia bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami, zwanej dalej BDO. Obecna baza danych (Zintegrowany System Odpadowy) zawiera dane dotyczące wytwarzania i gospodarowania odpadami. W projekcie ustawy proponuje się natomiast rozszerzenie zakresu bazy danych o produkty i opakowania wprowadzane na rynek i powstające z nich odpady. Zabieg ten ma na celu gromadzenie danych w jednej kompleksowej bazie danych. Jednocześnie baza danych ma ułatwić pracę użytkownikom systemu oraz podmiotom zobowiązanym do sporządzania i przekazywania sprawozdań.

BDO jest prowadzona w systemie teleinformatycznym w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

W BDO, zgodnie z projektem ustawy, gromadzi się informacje o: wprowadzanych do obrotu opakowaniach, produktach w opakowaniach, w podziale na poszczególne rodzaje opakowań, oraz odpadach z nich powstających, wprowadzanych na terytorium kraju olejach smarowych, oponach, pojazdach, zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, bateriach i akumulatorach, oraz odpadach z nich powstających, osiągniętych poziomach zbierania, odzysku i recyklingu, rodzajach i ilości wytwarzanych odpadów oraz ich wytwórcach, ilości i jakości komunalnych osadów ściekowych, ich wytwórcach, miejscach zastosowania i podmiotach władających powierzchnią ziemi, na której te osady zostały zastosowane, rodzaju i ilości odpadów poddanych przetwarzaniu i zastosowanych procesach przetwarzania, decyzjach z zakresu gospodarki odpadami, z uwzględnieniem pozwoleń na wytwarzanie odpadów i pozwoleń zintegrowanych, decyzji zatwierdzających program gospodarowania odpadami wydobywczymi, zezwoleń na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, innych decyzjach wydawanych na podstawie ustawy o odpadach, transgranicznym przemieszczaniu odpadów, w tym odpadów opakowaniowych, zużytych baterii i zużytych akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,

wpływach z opłat produktowych wraz z odsetkami oraz z opłat depozytowych i recyklingowych, przepływie środków finansowych z opłat produktowych, recyklingowych i depozytowych, poszczególnych rodzajach instalacji do zagospodarowania odpadów wraz z podaniem ich położenia, mocy przerobowych i rodzaju stosowanej technologii oraz ilości i rodzaju odpadów, składowiskach odpadów oraz prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych wraz z informacjami o ilości odebranych odpadów komunalnych, gospodarowaniu odpadami komunalnymi w zakresie objętym rocznym sprawozdaniem gminy oraz marszałka województwa. W BDO gromadzi się również informacje niezbędne do realizacji obowiązków, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 2150/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 listopada 2002 r. w sprawie statystyk odpadów (Dz. Urz. WE L 332 z 09.12.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 7, str. 257).

Marszałek województwa prowadzi i aktualizuje BDO, zbiera, przetwarza, przechowuje i zabezpiecza przed utratą dane i informacje gromadzone w BDO, oraz jest obowiązany zapewnić bezpieczeństwo danych i informacji zbieranych i przetwarzanych oraz dokumentów, które otrzymał w związku z prowadzeniem BDO, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.).

Marszałek województwa niezwłocznie weryfikuje ww. informacje na podstawie rocznych sprawozdań oraz na podstawie decyzji i odrębnych przepisów ustawowych o umieszczaniu informacji w BDO.

Należy podkreślić, że projektowana ustawa zakłada, że rejestr i BDO będzie jednym narzędziem informatycznym, które będzie prowadzone zgodnie z minimalnymi wymaganiami dla systemów teleinformatycznych oraz zgodnie z minimalnymi wymaganiami dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w formie elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

W projekcie ustawy określono, że organy właściwe w sprawach wydawania decyzji w zakresie gospodarki odpadami są obowiązane do przekazywania wydanych decyzji właściwemu marszałkowi województwa, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Przez właściwego marszałka województwa, należy rozumieć marszałka tego województwa, na obszarze którego znajduje się obszar właściwości organu, który wydał decyzję w I instancji. Marszałek województwa został zaś obowiązany do zamieszczenia w BDO kopii otrzymanych decyzji.

Administratorem BDO, zgodnie z projektem ustawy, będzie minister właściwy do spraw środowiska lub wyznaczony przez ministra podmiot. Zadaniem administratora będzie koordynowanie realizacji zadań związanych z BDO nałożonych na marszałka województwa.

W projekcie ustawy przewidziano dostęp do BDO w zakresie kompetencji i wykonywanych zadań dla ministra właściwego do spraw środowiska, administratora, jeżeli nie jest nim minister właściwy do spraw środowiska, ministra właściwego do spraw gospodarki, ministra właściwego do spraw rolnictwa, ministra właściwego do spraw zdrowia, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i dyrektorów urzędów statystycznych, Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, Głównego Geodety Kraju, marszałków województw, wojewodów, starostów, wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast, organów Inspekcji Ochrony Środowiska, organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz zarządów związków międzygminnych utworzonych w celu realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi.

W projekcie ustawy zawarto upoważnienie dla ministra właściwego do spraw środowiska do określenia w akcie wykonawczym adresu strony internetowej BDO, sposobu prowadzenia BDO, szczegółowego zakresu informacji objętych obowiązkiem gromadzenia w BDO oraz zakresu uprawnień dla poszczególnych użytkowników.

Należy podkreślić, że baza danych będzie niezastąpionym źródłem danych niezbędnych przede wszystkim do planowania gospodarki odpadami zarówno w skali regionalnej (w tym lokalnej), jak i skali całego kraju. Odpowiedniej jakości dane oraz szeroki wachlarz możliwości ich przetwarzania będą stanowiły cenne narzędzie pracy użytkowników różnych instytucji uprawnionych do dostępu do bazy.

Ponadto BDO będzie stanowiła narzędzie pomocnicze do przygotowywania raportów dla Komisji Europejskiej dotyczących realizacji celów określonych w prawie Unii Europejskiej, a także raportów o charakterze typowo statystycznym. Istotnym problemem są również nałożone na przedsiębiorców obciążenia administracyjne związane z prowadzeniem ewidencji odpadów, a w szczególności dotyczące sprawozdawczości. Obecnie wprowadzający określone produkty lub opakowania, na podstawie przepisów zawartych w 4 ustawach składają, w zależności od rodzaju prowadzonej działalności, nawet ponad 20 rodzajów sprawozdań.

Utworzenie BDO będzie wymagać nakładów finansowych. Szacunek kosztów zbudowania i wdrożenia systemu BDO w zakresie gospodarki odpadami kształtuje się na poziomie ok. 12 mln złotych. Ze względów technicznych (niezbędny czas do zaprojektowania i wdrożeniem bazy danych) wspomniane koszty mogą być rozłożone na okres ok. 3 lat. Projektowana ustawa zakłada utworzenie BDO w ciągu 36 miesięcy od wejścia w życie ustawy. Zbudowanie i wdrożenie systemu BDO zostanie zrealizowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Natomiast zadania ministra właściwego do spraw środowiska w zakresie pełnienia funkcji administratora BDO będą realizowane w ramach zatrudnienia i środków na wynagrodzenia planowanych w ustawach budżetowych na dany rok w ich budżetach. Dodatkowo przewidywany jest wzrost zatrudnienia w urzędach marszałkowskich oraz u administratora BDO do obsługi rejestru i BDO. Dokładna liczba pracowników, których należałoby dodatkowo zatrudnić w urzędach marszałkowskich jest trudna do oszacowania i zależeć będzie m.in. od liczby przedsiębiorców podlegających obowiązkowi rejestracji w poszczególnych województwach. Przyjmując jednak, że w urzędach zostaną zatrudnione po 3 osoby obsługujące prowadzenie rejestru, szacunkowy koszt zatrudnienia pracowników może wynieść we wszystkich urzędach łącznie około 2,2 mln zł rocznie (bez wydatków rzeczowych).

W projektowanej ustawie w dziale VII uregulowano szczególne zasady gospodarowania niektórymi rodzajami odpadów. Przepisy rozdziału 1 tego działu dotyczą PCB oraz odpadów zawierających PCB i stanowią częściową transpozycję przepisów dyrektywy 1996/59/WE z dnia 16 września 1996 r. w sprawie unieszkodliwiania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT), a ich konstrukcja jest analogiczna do konstrukcji zamieszczonej w obowiązujących przepisach.

W rozdziale 2 ww. działu zamieszczono przepisy dotyczące zasad gospodarowania olejami odpadowymi, które stanowią transpozycję art. 21 dyrektywy ramowej. Stosownie do ww. postanowień dyrektywy, wprowadzono obowiązek selektywnego zbierania olejów odpadowych. Ponadto, w przypadkach gdy jest to technicznie wykonalne i opłacalne ekonomicznie wprowadzono zakaz mieszania olejów odpadowych o różnych cechach, jeżeli mieszanie stanowi przeszkodę w przetworzeniu tych odpadów. Zakaz ten dotyczy także mieszania olejów odpadowych z innymi odpadami lub substancjami.

Jednocześnie określono, że oleje odpadowe powinny być przetwarzane zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami oraz wymaganiami ochrony życia i zdrowia ludzi oraz ochrony środowiska, w tym bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu. Projektowane regulacje określają priorytet regeneracji dla

olejów odpadowych, co jest zgodne z art. 21 ust. 3 dyrektywy ramowej, który pozostawia decyzje co do wprowadzenia tego priorytetu państwom członkowskim. Rozwiązanie to jest kontynuacją rozwiązania przyjętego w art. 39 ust. 1 dotychczasowej ustawy o odpadach.

W kolejnych przepisach omawianego rozdziału przewidziano podobną do obowiązującej w ustawie o odpadach konstrukcję prawną (obowiązek przekazania uprawnionemu podmiotowi olejów, zakaz mieszania, zakaz zrzutu olejów do wód, gleby i ziemi).

Na wniosek Ministra Gospodarki zrezygnowano z przepisów regulujących zasady gospodarowania odpadami zawierającymi azbest w sposób analogiczny do art. 38a w obecnej ustawie o odpadach. Minister Gospodarki uzasadnił konieczność wycofania się z tej regulacji brakiem dowodów potwierdzających skuteczność i bezpieczeństwo dla środowiska oraz zdrowia i życia ludzi technologii przetwarzania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych.

W rozdziale 3 omawianego działu uregulowano zasady postępowania z odpadami medycznymi i weterynaryjnymi. Zgodnie z przepisami obowiązującej ustawy (art. 42) zakazane jest unieszkodliwianie zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych innymi metodami niż te, które prowadzą do obniżenia zawartości ogólnego węgla organicznego do 5% w tych odpadach oraz unieszkodliwiania tych odpadów przez ich współspalanie. Choć przepis nie wskazuje konkretnej technologii to z praktycznego punktu widzenia spełnić powyższy warunek mogą wyłącznie procesy wysokotemperaturowe. W odróżnieniu od obecnego stanu prawnego, przepisy projektowanej ustawy zakładają możliwość funkcjonowania różnych technologii do unieszkodliwiania odpadów medycznych. Zaproponowane przepisy mają na celu pełne zrównanie metod termicznego przekształcania zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych oraz tzw. „metod alternatywnych”, co do wymagań w zakresie ochrony środowiska, w tym w szczególności umożliwienie pełnej kontroli warunków prowadzenia tych procesów oraz ich skuteczności. Przed wydaniem zezwolenia na przetwarzanie zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych polegającego na unieszkodliwianiu tych odpadów właściwy organ wydający zezwolenie będzie obowiązany do wystąpienia do Głównego Inspektora Sanitarnego o zgodę na dopuszczenie funkcjonowania instalacji lub urządzenia do unieszkodliwiania tych odpadów, przedkładając kopię wniosku wraz z załącznikami. Do zgody stosuje się art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego. Projekt ustawy szczegółowo określa zawartość wniosku i załączniki do wniosku oraz zawartość zgody.

W rozdziale, tak jak ma to miejsce w obowiązującej ustawie o odpadach, zostało zawarte upoważnienie dla ministra właściwego do spraw zdrowia do wydania rozporządzenia, które

będzie precyzowało wymagania w stosunku do wszystkich technologii unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych. Przepisy te będą na tyle szczegółowe, aby można było w pełni monitorować przebieg procesu technologicznego oraz jego skuteczność, bowiem podstawową zasadą przy postępowaniu z tego rodzaju odpadami jest ustalenie czy nie stwarzają zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi oraz dla środowiska.

Rozdział 4 dotyczący komunalnych osadów ściekowych w większości stanowi transpozycję postanowień dyrektywy 86/278/EWG z dnia 12 marca 1986 r. w sprawie ochrony środowiska, w szczególności gleby, w przypadku wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie oraz dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. Celem dyrektywy 86/278/EWG jest wprowadzenie przepisów regulujących wykorzystywanie osadu ściekowego w rolnictwie w taki sposób, by zapobiec jego szkodliwemu oddziaływaniu na glebę, roślinność, zwierzęta i ludzi, zachęcając jednocześnie do prawidłowego wykorzystania osadu. Natomiast dyrektywa 91/271/EWG ma na celu m.in. podporządkowane ogólnym zasadom lub przepisom lub szczególnym zezwoleniom, odprowadzanie osadów z oczyszczalni ścieków komunalnych, wspieranie powtórnego wykorzystania osadów powstających w oczyszczalniach ścieków oraz stopniową rezygnację z odprowadzania osadów do wód powierzchniowych. Ponadto, zgodnie z przepisami przedmiotowej dyrektywy, niezbędne jest monitorowanie usuwania osadu w celu zapewnienia ochrony środowiska przed niekorzystnymi skutkami odprowadzania ścieków oraz zapewnienie, aby informacje o odprowadzaniu osadu były udostępniane społeczeństwu w postaci okresowych sprawozdań.

Niniejszy rozdział stanowi powtórzenie dotychczas obowiązujących przepisów art. 43 ustawy o odpadach, określających warunki niezbędne dla stosowania komunalnych osadów ściekowych na powierzchni ziemi.

Przepisy rozdziału 5 określające zasady gospodarowania odpadami pochodzącymi z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów stanowią transpozycję przepisów dyrektywy Rady 78/176/EWG z dnia 20 lutego 1978 r. w sprawie odpadów pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu i zawierają regulacje analogiczne do obowiązujących przepisów.

Rozdział 6 dotyczy odpadów z wypadków i zawiera rozwiązanie analogiczne do funkcjonujących obecnie w ustawie o odpadach. Jediną różnicą jest dodanie regionalnego dyrektora ochrony środowiska, jako organu właściwego do wydania decyzji nakładającej na sprawcę wypadku obowiązki dotyczące gospodarowania odpadami z wypadków, w tym

obowiązek przekazania ich wskazanemu posiadaczowi odpadów. Wyjątek ten jednak, jak w innych przepisach projektowanej ustawy, dotyczy wyłącznie terenów zamkniętych.

Projektowany rozdział 1 w dziale VIII dotyczący składowania odpadów (z pewnymi wyjątkami) stanowi transpozycję dyrektywy 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów, której przedmiotem są podstawowe zasady odnoszące się do prowadzenia procesu składowania odpadów. Dyrektywa ta ma na celu zapobieżenie lub ograniczenie w możliwie największym stopniu ujemnych skutków dla środowiska, w szczególności zanieczyszczenia wskutek emisji do powietrza, gleby, wód powierzchniowych i gruntowych oraz wynikających stąd zagrożeń dla zdrowia ludzkiego spowodowanych przez proces składowania odpadów.

W związku z powyższym, niniejszy rozdział, z pewnymi wyjątkami, stanowić będzie kontynuację dotychczas obowiązujących przepisów rozdziału 7 ustawy o odpadach, w szczególności w odniesieniu do ogólnych wymagań dla prowadzenia procesu składowania odpadów. Zatem większość obowiązków dla zarządzającego składowiskami odpadów lub kwestie ich niedopełnienia przez zarządzającego składowiskiem odpadów zostały przeniesione do nowej ustawy o odpadach. Zachowanie tych przepisów jest istotne, chociażby z uwagi na konieczność stosowania podczas prowadzenia procesu składowania odpadów najlepszych dostępnych technik, dzięki którym wpływ instalacji na środowisko będzie jak najmniejszy.

W rozdziale tym wprowadzono przepisy precyzujące, gdzie składowane są odpady – należą do nich: składowiska odpadów, składowiska podziemne, o których mowa jest w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz w obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych. Przepis ten jest nowy w stosunku do ustawy o odpadach, a wprowadzono go w celu usystematyzowania rodzajów instalacji, na których mogą być składowane odpady. W projektowanej ustawie zdefiniowano również pojęcie faz: przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej oraz poeksploatacyjnej składowiska odpadów, a także wprowadzono definicję prowadzenia składowiska odpadów (są to wszystkie działania podejmowane w fazie eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej dotyczące funkcjonowania składowiska odpadów). Jednocześnie określono, że składowisko prowadzi zarządzający składowiskiem odpadów. Miało to na celu usystematyzowanie pojęć związanych ze składowiskiem odpadów.

Nowym przepisem jest zakaz magazynowania odpadów na składowisku odpadów. Przepis ten został wprowadzony ze względu na konieczność zapobieżenia podobnym

praktykom, gdyż zauważyć trzeba, że składowisko odpadów to obiekt budowlany służący do składowania odpadów, nie zaś ich magazynowania. W praktyce przepis ten nie będzie dotyczył całego terenu na którym zlokalizowane jest składowisko, a jedynie jego kwater.

Projektowana ustawa określa wymagania związane z przyjmowaniem odpadów do składowiska. W tym zakresie przeniesiono do projektowanej ustawy większość regulacji zamieszczonych w chwili obecnej w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553, z późn. zm.).

W projektowanej ustawie zamieszczono upoważnienie dla ministra właściwego do spraw środowiska do określenia szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy i prowadzenia składowiska odpadów, jakim odpowiadają poszczególne typy składowisk odpadów oraz zakresu, czasu i częstotliwości, a także sposobu i warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów. Należy zauważyć, że obecnie funkcjonują dwa odrębne akty wykonawcze, tj. rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy i prowadzenia składowiska odpadów, jakim odpowiadają poszczególne typy składowisk odpadów oraz rozporządzenie w sprawie zakresu, czasu i częstotliwości oraz sposobu i warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów, które zostaną połączone w jedno rozporządzenie.

Na zarządzającego składowiskiem odpadów nałożono obowiązek ustanowienia zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków w środowisku oraz szkód w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493, z późn. zm.). Zgodnie z ustawą o odpadach ustanowienie zabezpieczenia następuje w pozwoleniu na budowę. W związku z krytyką takiego rozwiązania w projektowanej ustawie przewiduje się, że właściwe do ustanowienia tego instrumentu będą organy ochrony środowiska w decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska. Zabezpieczenie roszczeń zostanie zatwierdzone przez właściwy organ w decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, a zarządzający jest obowiązany do ustanowienia zabezpieczenia w terminie nie później niż 3 miesiące od dnia, w którym ww. decyzja stała się ostateczna oraz utrzymywać je przez okres zarządzania przez niego składowiskiem odpadów.

Ponadto zarządzający składowiskiem odpadów zobowiązany został do posiadania tytułu prawnego do całej nieruchomości, na której znajduje się składowisko odpadów, wraz ze wszystkimi instalacjami i urządzeniami, związanymi z prowadzeniem tego składowiska, w fazie eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej oraz zatrudniać na stanowisku kierownika

składowiska odpadów osobę posiadającą kwalifikacje w zakresie gospodarki odpadami. W przeciwnym wypadku, właściwy organ może odmówić wydania decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów. Nałożenie obowiązku posiadania tytułu prawnego do całej nieruchomości oraz urządzeń ma na celu uniknięcie sytuacji, w której różne podmioty zarządzają np. składowiskiem odpadów i instalacją np. do odgazowania składowiska, a w rezultacie tego powstają trudności w egzekwowaniu przepisów obowiązującego prawa oraz warunków prowadzenia działalności określonych w prawomocnych decyzjach administracyjnych. Zarządzający składowiskiem odpadów ponosi bowiem odpowiedzialność za całokształt działalności składowiska odpadów.

Dokument potwierdzający posiadanie tytułu prawnego do całej nieruchomości oraz urządzeń stanowić będzie dodatkowy, odrębny i niezbędny do uzyskania decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów dokument, sporządzany wyłącznie na podstawie przepisów ustawy o odpadach.

Projektowane przepisy stanowią także, że dopiero po uzyskaniu pozwolenia zintegrowanego lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów, pozwolenia na użytkowanie składowiska odpadów oraz decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, a zatem dopiero gdy składowisko odpadów zostało w pełni przygotowane do eksploatacji i wyposażone we wszelkie niezbędne urządzenia, zarządzający składowiskiem odpadów może rozpocząć jego prowadzenie. W związku z powyższym, zmianie uległ zakres instrukcji prowadzenia składowiska odpadów. Wniosek o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska został poszerzony o nowe elementy: informację o decyzjach o uzyskanym pozwoleniu na użytkowanie, informację o proponowanej formie i wysokości zabezpieczenia roszczeń, a także kopię świadectwa potwierdzającego kwalifikacje kierownika składowiska odpadów w zakresie gospodarki odpadami. Natomiast zakres instrukcji został poszerzony o następujące składowe: informację o rocznej i całkowitej masie odpadów przeznaczonych do składowania, docelową rzędną i pojemność składowiska odpadów oraz rodzaje odpadów, które mogą zostać użyte na tym składowisku odpadów w fazie eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej oraz sposób ich użycia, a także sposób technicznego zamknięcia składowiska odpadów i kierunek jego rekultywacji oraz inne działania prowadzone na składowisku odpadów dotyczące prowadzenia i nadzoru nad składowiskiem odpadów. Ponadto wszelkie zmiany na składowisku odpadów w zakresie objętym instrukcją prowadzenia składowiska odpadów, w tym zmiany o charakterze organizacyjnym i technicznym, w fazie eksploatacji i w fazie poeksploatacyjnej, wymagają

wydania decyzji zatwierdzającej nową instrukcję prowadzenia składowiska odpadów. Zasadą jest zatwierdzenie instrukcji prowadzenia składowiska – w razie potrzeby zmian należy złożyć wniosek o zatwierdzenie nowej instrukcji.

Na zarządzającego składowiskiem odpadów nałożono obowiązek utworzenia funduszu rekultywacyjnego, na którym są gromadzone środki przeznaczone na realizację obowiązków w fazie poeksploatacyjnej, związanych z zamknięciem, rekultywacją, nadzorem (w tym monitoringiem), ponadto zarządzający jest zobowiązany do podania do wiadomości publicznej informacji o udziale środków odprowadzanych na fundusz rekultywacyjny w cenie za przyjęcie odpadów do składowania. Wprowadzenie tego przepisu ma na celu zabezpieczenie środków na późniejszą rekultywację składowiska odpadów. Projekt ustawy nie wskazuje konkretnej wysokości środków odprowadzanych na ten fundusz będzie to uzależnione od konkretnego przypadku, natomiast sama ustawa zawiera wskazówkę, iż środki na fundusz mają być odprowadzane w wysokości wystarczającej do pokrycia kosztów realizacji ww. obowiązków. W zakresie zamykania składowisk odpadów przeniesione zostało rozwiązanie wynikające z obecnej ustawy o odpadach. Natomiast ze względu na brzmienie przepisów o finansach publicznych wprowadzone zostało wyłączenie wskazujące, że zarządzającym gminnym składowiskiem odpadów nie może być jednostka sektora finansów publicznych. Wynika to z faktu braku możliwości realizacji obowiązków związanych z utworzeniem, a w szczególności kumulacją środków na funduszu rekultywacyjnym przez jednostkę sektora finansów publicznych. W przypadku, gdy składowisko będzie tworzone przez jednostkę sektora finansów publicznych, do uzyskania decyzji administracyjnych, budowy, eksploatacji, zamknięcia i rekultywacji takiego obiektu konieczne będzie powołanie jednostki (podmiotu) nie należącej do sektora finansów publicznych (np. spółki handlowej).

W stosunku do obowiązującej ustawy, zmianie uległa procedura wydobywania odpadów ze składowiska – nie będzie konieczności uzyskania odrębnej decyzji na wydobywaniu odpadów ze składowiska (pozwolenia na wytwarzanie odpadów), ale będzie to możliwe w ramach instrukcji prowadzenia składowiska odpadów. W przypadku jednak wydobywania odpadów z zamkniętego składowiska odpadów nieposiadającego instrukcji prowadzenia składowiska odpadów lub też ze zwałowiska odpadów, wymagane jest uzyskanie zgody na wydobywanie odpadów. Zakazane jest jednak wydobywanie odpadów ze składowiska, na którym są składowane niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne z innymi rodzajami odpadów, ponieważ byłoby to niewłaściwe z merytorycznego punktu widzenia (skład odpadów zmieszanych w Polsce stanowi ok. 50% odpadów ulegających biodegradacji, zatem nie nadają

się one do ponownego przetwarzania ze względu na procesy rozkładu zachodzące w składowanych odpadach tego typu). Rozwiązanie takie ma na celu uproszczenie procedur i ułatwienie procesów wydobywania odpadów ze składowiska. W projektowanej ustawie zawarto również przepisy dotyczące zmiany zarządzającego składowiskiem odpadów, tak aby w sytuacji zmiany zarządzającego istniały jasno określone procedury.

Projektowany rozdział 2 w dziale VIII dotyczący termicznego przekształcania odpadów stanowi (z pewnymi wyjątkami) transpozycję dyrektywy 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów, której przedmiotem są podstawowe zasady odnoszące się do prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów. Dyrektywa ta ma na celu zapobieżenie lub ograniczenie w możliwie największym stopniu ujemnych skutków dla środowiska, w szczególności zanieczyszczenia wskutek emisji do powietrza, gleby, wód powierzchniowych i gruntowych oraz wynikających stąd zagrożeń dla zdrowia ludzkiego spowodowanych przez spalanie i współspalanie odpadów.

W związku z powyższym niniejszy rozdział, z pewnymi wyjątkami, stanowi kontynuację dotychczas obowiązujących przepisów rozdziału 6 ustawy o odpadach, w szczególności w odniesieniu do ogólnych wymagań dla prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów. Zatem większość projektowanych obowiązków zarządzającego spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów, w tym obowiązek zatrudniania na stanowisku kierownika spalarni lub współspalarni odpadów wyłącznie osoby posiadającej świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, a także projektowane wyłączenia z zakresu stosowania przepisów omawianego rozdziału stanowią kontynuację dotychczas obowiązujących rozwiązań. Zachowanie tych przepisów jest istotne, chociażby z uwagi na konieczność stosowania podczas prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów najlepszych dostępnych technik, wraz z odpowiednim systemem pomiarowym, dzięki którym wpływ instalacji na środowisko będzie jak najmniejszy.

Zmianie uległy natomiast przepisy dotyczące kwalifikacji procesu termicznego przekształcania, do procesu odzysku R1 lub procesu D10. Proces termicznego przekształcania odpadów kwalifikuje się do kategorii odzysku lub unieszkodliwienia odpadów. Kwalifikacja ta jest uzależniona od rodzaju spalanych odpadów oraz wykorzystywania energii powstałej w wyniku prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów poza procesem termicznego przekształcania odpadów. W przypadku spalania odpadów komunalnych dyrektywa ramowa uzależnia ww. klasyfikację od efektywności energetycznej spalarni odpadów. Zatem, zakwalifikowanie tego procesu do odzysku R1 może nastąpić tylko

w przypadku, gdy jest on efektywny energetycznie, zgodnie z wymaganiami zawartymi w załączniku II do niniejszej dyrektywy, które to wymagania zostały transponowane w załączniku nr 1 do projektowanej ustawy.

W projekcie ustawy zaproponowano także zmiany w przepisie stanowiącym upoważnienie dla wydania przez ministra właściwego do spraw środowiska rozporządzenia w sprawie warunków technicznych kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów. Obowiązujące brzmienie art. 44 ust. 8 ustawy o odpadach ogranicza zakres ww. rozporządzenia wyłącznie do spalania odpadów komunalnych w spalarniach odpadów. Zaproponowana zmiana ma na celu umożliwienie rozszerzenia zakresu ww. rozporządzenia również o odpady inne niż odpady komunalne, które zawierają frakcje biodegradowalne. Należy również zaznaczyć, że energia pochodząca ze spalania odpadów stanowiących biomasę, w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 9a ust. 9 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.), może w całości zostać uznana za energię z odnawialnego źródła energii, na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 2008 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. z 2008 r. Nr 156, poz. 969, z późn. zm.). Ponadto w projekcie ustawy wprowadzono przepis materialny stanowiący, że część energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów zawierających frakcje biodegradowalne może stanowić energię z odnawialnego źródła energii, jeżeli spełnione zostaną warunki techniczne określone w akcie wykonawczym. Ponadto, z uwagi na konieczność pełnego dostosowania przepisów w zakresie termicznego przekształcania odpadów do wymagań dyrektywy 2000/76/WE zaproponowano zmiany w obowiązkach zarządzającego spalarnią i współspalarnią odpadów w zakresie przyjęcia odpadów do ich termicznego przekształcenia. W stosunku do obowiązujących przepisów rozszerzony został zakres dokumentacji, na podstawie której zarządzający spalarnią lub współspalarnią odpadów sprawdza zgodność przyjmowanych odpadów. W projekcie ustawy uwzględniono zatem również dokumenty wymagane na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów – w przypadku przywozu odpadów z zagranicy oraz dokumenty wymagane przepisami o transporcie towarów niebezpiecznych – w przypadku transportu towarów niebezpiecznych.

W projekcie ustawy wprowadzono również zmiany w przepisach określających obowiązki zarządzającego spalarnią lub współspalarnią odpadów w zakresie postępowania z odpadami stanowiącymi pozostałości z procesu termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych.

Ponadto, w przedmiotowym rozdziale dookreślono pojęcie zarządzającego spalarnią lub współspalarnią odpadów. Dodano również przepis stanowiący, że spalanie lub współspalanie odpadów z odzyskiem energii odbywa się przy zachowaniu wysokiego poziomu efektywności energetycznej.

Rozbudowane zostały regulacje określające sposób postępowania w przypadku niedopełnienia przez zarządzającego spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów obowiązków w zakresie termicznego przekształcania odpadów.

Projektowana ustawa, analogicznie do obowiązującego stanu prawnego, nakłada, w określonych przypadkach, obowiązek posiadania świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami. W projekcie ustawy obowiązkiem takim zostali objęci dodatkowo, oprócz kierowników spalarni odpadów, współspalarni odpadów, składowiska odpadów, kierownicy innych instalacji do unieszkodliwiania odpadów. Ponadto świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarki odpadami jest wymagane w przypadku składowania odpadów w podziemnych składowiskach odpadów, na podstawie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze. Różnicą pomiędzy obowiązującymi przepisami a rozwiązaniem proponowanym w niniejszym projekcie jest skupienie w odrębnym rozdziale (rozdział 3 działu VIII), przepisów dotyczących posiadania wspomnianego świadectwa.

Projekt ustawy nie wprowadza nowych rozwiązań w zakresie samej procedury uzyskiwania świadectw. Świadectwa wydawane będą przez marszałków województw po złożeniu przez zainteresowanego, z wynikiem pozytywnym, egzaminu w zakresie gospodarowania odpadami. Opłaty zarówno za wydanie świadectwa jak i za przeprowadzenie egzaminu nie ulegną zmianie (odpowiednio 1% i 34% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw za ostatni kwartał). Nowym rozwiązaniem jest natomiast przeniesienie przepisów ustanawiających te opłaty z poziomu rozporządzenia na poziom ustawy. W związku z tym odpowiednio zostało zmodyfikowane upoważnienie dla ministra właściwego do spraw środowiska. Przepisy omawianego rozdziału precyzują zawartość wniosku o przeprowadzenie egzaminu oraz zakresy w jakich wydaje się świadectwa stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.

Ponadto rozdział precyzuje wymagania dotyczące składu komisji egzaminacyjnej (obowiązujące przepisy regulują tą kwestię na poziomie rozporządzenia). Zagadnienia dotyczące:

- 1) trybu powoływania komisji egzaminacyjnej, jej składu oraz szczegółowych wymagań wobec członków komisji,
 - 2) szczegółowego zakresu wiadomości podlegających sprawdzeniu na egzaminie w zakresie gospodarowania odpadami,
 - 3) trybu przeprowadzania egzaminu w zakresie gospodarowania odpadami,
 - 4) sposobu uiszczenia opłaty związanej z przeprowadzeniem egzaminu w zakresie gospodarowania odpadami i wydaniem świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami,
 - 5) wysokości wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej,
 - 6) wzoru świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami
- zostaną określone w akcie wykonawczym.

W dziale IX projektu ustawy zostały wymienione wszystkie zadania z zakresu administracji rządowej w zakresie gospodarki odpadami realizowane przez samorząd województwa. Do zadań tych należy m.in.:

- 1) wydawanie decyzji zatwierdzającej zmianę klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne lub decyzji o wyrażeniu sprzeciwu w ww. zakresie;
- 2) wydawanie zezwoleń na zbieranie zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych;
- 3) wydawanie zezwoleń na spalanie poza instalacjami lub urządzeniami przeznaczonymi do tego celu;
- 4) wydawanie zezwoleń na zbieranie odpadów i zezwoleń na przetwarzanie odpadów i sprawy z zakresu ww. zezwoleń;
- 5) wydawanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów lub decyzji odmawiającej takiego zatwierdzenia;
- 6) wydawanie decyzji o przeznaczeniu środków z ustanowionego zabezpieczenia roszczeń na usunięcie negatywnych skutków w środowisku oraz szkód w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie;
- 7) wydawanie zgody na wydobywanie odpadów z zamkniętego składowiska odpadów i zwałowiska odpadów;

- 8) wydawanie zgody na zamknięcie składowiska odpadów, wnioskowanie do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o przeprowadzenie kontroli składowiska odpadów przed wydaniem ww. zgody oraz udział w tej kontroli;
- 9) sporządzanie ekspertyzy dotyczącej zamknięcia składowiska odpadów lub jego wydzielonej części oraz nowej instrukcji prowadzenia składowiska odpadów, a także wydawanie decyzji o zamknięciu składowiska odpadów lub jego wydzielonej części;
- 10) wydawanie decyzji dotyczącej przeniesienia praw i obowiązków w przypadku zmiany zarządzającego składowiskiem odpadów;
- 11) przeprowadzanie egzaminu w zakresie gospodarowania odpadami i wydawanie świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami.

Należy dodać, że realizacja ww. zadań nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa z uwagi na fakt, że realizacja ww. zadań będzie finansowana z wpływów pochodzących z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, które będą wystarczające na zabezpieczenie tych zadań. Odnośnie do ww. zadań zleconych samorządu województwa, w projekcie ustawy wskazano przypadki, w których minister właściwy do spraw środowiska będzie organem wyższego stopnia w stosunku do marszałka województwa – analogicznie do rozwiązań obowiązujących obecnie w tym zakresie na mocy ustawy o odpadach.

Kolejne regulacje zawarte w ww. dziale stanowią *lex specialis* w odniesieniu do przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w zakresie postępowania o wydanie decyzji z zakresu gospodarki odpadami i wskazują kto jest stroną postępowania w sprawach zezwolenia na zbieranie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów, zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów, decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, zgody na zamknięcie składowiska odpadów lub jego wydzielonej części oraz zgody na wydobywanie odpadów ze składowiska odpadów. Jednocześnie projekt ustawy wskazuje, że stronami postępowania w ww. zakresach nie są właściciele nieruchomości sąsiadujących z instalacją lub nieruchomością, na której będzie prowadzone przetwarzanie odpadów, zbieranie odpadów lub wydobywanie odpadów ze składowiska odpadów. Jest to rozwiązanie funkcjonujące w ustawie o odpadach.

Przepisy rozdziału 1 w dziale X projektu ustawy określają rodzaje działań niezgodnych z projektowanymi przepisami, które będą podlegały karze aresztu lub grzywny. Orzekanie w tych sprawach będzie się odbywało w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Kary aresztu lub grzywny będą groziły m.in. za nieprzestrzeganie przepisów dotyczących: zasady bliskości, obowiązków rejestrowych, ewidencyjnych

i sprawozdawczych, postępowania z odpadami zawierającymi PCB oraz medycznymi i weterynaryjnymi, a także stosowania komunalnych osadów ściekowych. Tym samym karom podlegać będzie niewykonywanie obowiązków przez zarządzającego składowiskiem odpadów, a także spalarnią lub współspalarnią odpadów.

Rozdział 2 ww. działu dotyczy administracyjnych kar pieniężnych. Przepisy dotyczące administracyjnych kar pieniężnych stanowią kontynuację rozwiązań wprowadzonych do ustawy o odpadach ostatnią znaczącą nowelizacją tej ustawy, tj. ustawą z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 28, poz. 145), która wprowadziła kary pieniężne jako jedną z sankcji za nieprzestrzeganie przepisów ustawy oraz ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy o odpadach (Dz. U. Nr 138, poz. 809). W porównaniu do obowiązujących przepisów zmianie uległ sposób ustalania kar. Nie będą one, tak jak ma to miejsce obecnie, sztywno określone przepisami ustawy, ale zaproponowany został zakres kary – np. od 5000 do 5 000 000 zł. Jednocześnie zamieszczono regulacje wskazujące, że administracyjna kara pieniężna wymierzana po raz pierwszy nie może być wyższa niż 5 000 zł (ze względu na fakt, że jest to najniższy wymiar kary, przepis ten stanowi pewnego rodzaju ostrzeżenie dla podmiotu nieprzestrzegającego przepisów), a łączna wysokość wymierzonych administracyjnych kar pieniężnych za to samo naruszenie, które trwa nadal, mimo wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej, nie może przekroczyć 5 000 000 zł. W przypadku administracyjnych kar pieniężnych za niezłożenie sprawozdań przyjęto rozwiązania wynikające z ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy o odpadach – pierwsza kara będzie wynosiła 500 zł, następne po 2000 zł, a rocznie nie będą mogły przekroczyć kwoty 8500 zł.

Administracyjną karę pieniężną wymierzać będzie, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor ochrony środowiska właściwy ze względu na miejsce wytwarzania lub gospodarowania odpadami (dotyczy to również tych naruszeń dla których obecnie przy nakładaniu kary właściwy jest marszałek województwa), na podstawie posiadanych danych. W szczególności będą to dane uzyskane na podstawie kontroli, w tym dokonanych w ich trakcie pomiarów lub za pomocą innych środków, pomiarów i badań prowadzonych przez podmiot obowiązany do takich pomiarów i badań oraz zawiadomienia dokonanego odpowiednio przez marszałka województwa, regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz ministra właściwego do spraw środowiska. Przy ustalaniu wysokości administracyjnej kary pieniężnej uwzględniany będzie rodzaj naruszenia i jego wpływ na życie i zdrowie ludzi oraz środowisko, okres trwania naruszenia i rozmiary prowadzonej działalności oraz społeczną szkodliwość czynu i wielkość zagrożenia. „Widełki” pozwalają na uzależnienie

wysokości administracyjnych kar pieniężnych od stopnia oddziaływania na środowisko, które jest wprost proporcjonalne do skali prowadzonej działalności. Przykładowo: nielegalne spalanie odpadów w piecu domowym lub instalacji grzewczej w małym zakładzie i analogiczne naruszenia w przypadku spalarni odpadów przyjmującej tysiące ton odpadów. Wprowadzenie elastyczności prawa w odniesieniu do wysokości kar zostało spowodowane licznymi sygnałami zgłaszanymi zarówno przez podmioty gospodarcze, jak i organy administracji.

W projekcie wskazano, że administracyjną karę pieniężną uiszcza się na odrębny rachunek bankowy właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu administracyjnej kary pieniężnej stała się ostateczna. Wpływy z administracyjnych kar pieniężnych wojewódzki inspektor ochrony środowiska przekazywać będzie na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w terminie do końca następnego miesiąca po upływie każdego kwartału. W sprawach dotyczących administracyjnych kar pieniężnych stosowane będą przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, a uprawnienia organu podatkowego przysługiwać będą, tak jak obecnie, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

Niniejszy projekt ustawy dokonuje zmiany w ustawach związanych w większym lub mniejszym stopniu z zakresem dotyczącym gospodarki odpadami.

Zmiany wprowadzone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981) polegają na wprowadzeniu prawidłowych odwołań do przepisów projektowanej ustawy.

Zmiany zawarte w projekcie dotyczące ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r., poz. 391), wynikają ze zmian, które zostały wprowadzone ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897) oraz z potrzeby zintegrowania systemu przekazywania i gromadzenia danych dotyczących odpadów komunalnych z bazą danych BDO. Zmiany w art. 9q – 9t tej ustawy mają na celu umożliwienie sprawozdawania (gminom i związkom gmin do marszałków województw, marszałkom województw – ministrowi właściwemu do spraw środowiska) za pośrednictwem bazy danych BDO. Ze względu na fakt, że wspomniane sprawozdania dotyczyły również nieczystości ciekłych, istniała konieczność wydzielenia sprawozdania dotyczącego gospodarki odpadami komunalnymi. Takie rozwiązanie zapewni z jednej strony jednolite

przekazywanie informacji dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi przez gminy oraz marszałków województw, z drugiej zaś ograniczy czas pracy, który byłby wymuszony obsługą papierowych wersji sprawozdań. Przede wszystkim zaś zapewni zbieranie i agregowanie nie tylko ogólnych danych z zakresu odpadów komunalnych, ale również agregowania ich pod kątem zadań administracji wynikających z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Kolejną zmienianą ustawą jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.). Zmiany w art. 3 ustawy (definicje) wynikają z konieczności uporządkowania terminologii zawartej w przepisach ochrony środowiska, w tym prawidłowego odwołania do projektowanej ustawy o odpadach. W przypadku definicji PCB zrezygnowano z pełnej definicji na rzecz odwołania do definicji zawartej w ustawie o odpadach, która ma identyczne brzmienie. Obecnie identyczna definicja znajduje się w dwóch ustawach, które transponują przepisy dyrektywy Rady 96/59/WE z dnia 16 września 1996 r. w sprawie unieszkodliwiania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT) – ustawie o odpadach i ustawie – Prawo ochrony środowiska. Wprowadzenie w art. 147 nowego ust. 3a ma ścisły związek ze zgłoszonymi przez Komisję Europejską wątpliwościami odnoszącymi się do prawidłowości transponowania przez Polskę przepisów dyrektywy 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów. Przepis ten stanowi, że jeżeli wykonane przez prowadzącego instalację do termicznego przekształcania odpadów pomiary wykażą, że zostały przekroczone dopuszczalne wielkości emisji do wód, prowadzący instalację jest obowiązany w ciągu 24 godzin od momentu stwierdzenia przekroczenia tych emisji powiadomić o tym organ ochrony środowiska właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego. Dodanie nowego art. 180a, a także zmiany w art. 181, 184, 186 i 188 wynikają z rezygnacji z wymagań formalnoprawnych związanych z wytwarzaniem odpadów. W konsekwencji kompleksowe regulacje dotyczące pozwolenia na wytwarzanie odpadów znajdują się w ustawie – Prawo ochrony środowiska.

Natomiast dodanie w art. 400a ust. 1 pkt 8a ma na celu umożliwienie finansowania działań polegających na wykonywaniu badań i pomiarów związanych z gospodarką odpadami, a także postępowań administracyjnych oraz uczestniczenie w postępowaniach przed sądami. Szczególnie istotne znaczenie dla administracji, w tym organów kontrolnych ma umożliwienie finansowania niektórych czynności administracyjnych w ramach prowadzonych postępowań. Powinno to wpłynąć pozytywnie na jakość prowadzonych postępowań, w tym na jakość decyzji. Dodatkowo wprowadzenie możliwości finansowania

kwestii związanych z uczestnictwem w postępowaniach przed sądami daje zabezpieczenie, że będą one w stanie właściwie wykonywać swoje obowiązki w każdej instancji. Jest to szczególnie istotne, w przypadku konieczności wnoszenia wadium, gdy przedmiotem sporu są znaczne sumy pieniędzy. W takich przypadkach urzędy mają znaczące problemy z wyasygnowaniem środków na sfinansowanie uczestnictwa w postępowaniach, o których mowa powyżej.

Zmiany zawarte w art. 400k ust. 2 pkt 4 są związane z usunięciem z rocznego sprawozdania o pojazdach wycofanych z eksploatacji, które jest składane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do Ministra Środowiska, danych o przyjmowanych do stacji demontażu pojazdów i ich przetwarzaniu. W sprawozdaniu pozostaną jedynie dane o opłatach wpłacanych na podstawie ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz wydatkowaniu tych środków. Natomiast w przypadku pkt 5 w art. 400k ust. 2 zmiana wynika z usunięcia z przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym regulacji dotyczących rejestru podmiotów, na które ustawa ta nakłada obowiązki.

Zmiany w art. 401 polegają na wprowadzeniu właściwych odwołań do przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, a także do projektowanej ustawy (analogiczne uzasadnienie dotyczy art. 402). Natomiast propozycja nowego brzmienia ust. 9 w art. 401c stanowi redakcyjne uproszczenie obecnego brzmienia tego przepisu. Zmiany dokonane w art. 403 ust. 2 są wynikiem zmiany wprowadzonej w art. 402.

Zaproponowana w art. 402 zmiana ma na celu zwiększenie wpływów marszałków województw z tytułu opłat i kar o których jest mowa w art. 401 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska (opłaty i kary) za korzystanie ze środowiska. Wpływy te, tak jak ma to miejsce obecnie będą przekazywane na:

- 1) tworzenie i modyfikację baz danych zawierających informacje o podmiotach korzystających ze środowiska;
- 2) zatrudnianie osób zajmujących się kontrolą oraz windykacją opłat za korzystanie ze środowiska. Obecnie zgodnie z art. 402 do zarządu województwa trafia jedynie 10% wpływów z opłat wymierzanych w drodze decyzji. Jednak uzyskane w ten sposób wpływy w niektórych województwach nie wystarczają nawet na pokrycie kosztów jednego stanowiska pracy. Obecnie obsługą systemu opłat za korzystanie ze środowiska zajmuje się we wszystkich województwach 367 osób (w zależności od województwa – ilości naliczanych

opłat obsługiwanych – od 9 do 52 osób). W związku z tym istniała konieczność zmiany obecnego brzmienia przepisów dotyczących sposobu redystrybucji środków z opłat i kar, który w proponowanym brzmieniu umożliwi osiągnięcie celu w jakim został utworzony, tj. pokrycia kosztów prowadzenia systemu opłat za korzystanie ze środowiska. Projektowane zwiększenie wpływów zarządów województw będzie pochodziło jedynie z wpływów z opłat za korzystanie ze środowiska. Ze względu na fakt, iż planowanie priorytetów finansowania w funduszach ochrony środowiska następuje w stosunku rocznym wejście w życie ww. przepisu nastąpiłoby w dniu 1 stycznia 2014 r.

Zaproponowane zmiany przepisów w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607, z późn. zm.), mają przede wszystkim charakter porządkujący, poprzez wprowadzenie nowych, prawidłowych odwołań do projektowanej ustawy. Zmiana w art. 3 ustawy związana jest ze zmianą załączników do ustawy o odpadach, które w proponowanej formie nie będą zawierały procesów odzysku R14 i R15. Natomiast uchylenie ust. 5 w art. 4 wynika z przeniesienia obowiązków sprawozdawczych do projektowanej ustawy o odpadach (analogiczne uzasadnienie dotyczy zmian w art. 3 ust. 11c, art. 10, art. 15 i art. 40). Zmiany w art. 9 projektu są skutkiem przeniesienia rejestru przedsiębiorców podlegających ustawie do ustawy o odpadach, który będzie stanowił element bazy danych. Ze względu na zmianę art. 10 zmieniony został również art. 11, w tym uchylono ust. 2, przenosząc jego treść do ust. 1, i wskazując jakie informacje powinny zawierać dokumenty potwierdzające odrębnie odzysk i odrębnie recykling.

Kolejną zmienianą ustawą jest ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638, z późn. zm.). Zmiana zawarta w art. 5a polega wyłącznie na wprowadzeniu prawidłowego odwołania do ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (analogiczne uzasadnienie dotyczy art. 9 i 15). Dodanie nowego art. 6a wynika z wprowadzenia w projektowanej ustawie rejestru obejmującego m.in. przedsiębiorców, o których jest mowa w ustawie o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (producent, importer, dokonujący wewnątrzwspólnotowego nabycia, eksporter i dokonujący wewnątrzwspólnotowej dostawy opakowań, eksporter i dokonujący wewnątrzwspólnotowej dostawy produktów w opakowaniach). Propozycja zmiany art. 7 wynika z przeniesienia obowiązków sprawozdawczych do projektowanej ustawy o odpadach (analogiczne uzasadnienie dotyczy propozycji uchylenia art. 19, 20 i 22 ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych).

Nowelizacja art. 92 ust. 3 w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145), wynika z konieczności wprowadzenia właściwych odwołań do nowej ustawy o odpadach.

Projektowane zmiany w art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.), wynikają z rezygnacji w projektowanej ustawie z zezwoleń na prowadzenie transportu odpadów na rzecz obowiązku wpisu do rejestru. W związku z tym odwołanie do nowej ustawy o odpadach musiało być odpowiednio dopasowane do nowych rozwiązań prawnych. Analogiczną przyczyną są podyktowane propozycje zmian w załączniku do ustawy o transporcie drogowym.

Znaczna ilość zmian w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.), związana jest z przeniesieniem obowiązku zgłoszenia działalności polegającej na wprowadzaniu pojazdów, które będzie, zgodnie z projektowaną ustawą, składane marszałkowi województwa (a nie do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska). Zmiany te zatem mają charakter porządkujący. Taki charakter mają również zmiany dotyczące sprawozdań składanych przez przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu i przedsiębiorców prowadzących strzępiarki (którzy będą składali sprawozdania ze swojej działalności do marszałka województwa). Pozostałe zmiany w przepisach ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji polegają na dostosowaniu zawartych w niej odwołań do przepisów projektowanej ustawy.

Zmiana ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) ma na celu przeniesienie na etap ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy określenie dodatkowych, specyficznych wymagań w przypadku lokalizacji składowiska odpadów, które zgodnie z dotychczasowymi przepisami były określane dopiero w pozwoleniu na budowę jak docelowej rzędnej składowiska odpadów, rocznej i całkowitej ilości składowanych odpadów oraz rodzajów składowanych odpadów, sposobu gromadzenia, oczyszczania i odprowadzania ścieków, a także sposobu gromadzenia, oczyszczania i wykorzystywania lub unieszkodliwiania gazu składowiskowego.

Zmiana zaproponowana w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.), związana jest z przeniesieniem przepisów dotyczących obowiązków o wpisie do rejestru do projektu ustawy o odpadach (analogiczne uzasadnienie dotyczy art. 3 ust. 1 pkt 6a, art. 3a ust. 1 i 2, uchylenia art. 6 – 15 oraz art. 17, a także art. 18, 21, 27a, 29, art. 30 ust. 3, art. 33 ust. 1, art. 34, 37, 41,

43a, art. 50 ust. 7, art. 53 ust. 4, art. 54 ust. 4, art. 57 oraz art. 80 ust. 1, 8 i ust. 10 – 13). Propozycja nowego brzmienia w art. 3 ust. 1 pkt 1 wynika z konieczności dostosowania odwołań zawartych w ustawie o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w innych ustawach dotyczących gospodarki odpadami (analogiczne uzasadnienie dotyczy art. 3 ust. 1 pkt 3, 6, 11 i 17, art. 30 ust. 4 i 5, art. 38, art. 50 ust. 1 pkt 15 – 17, art. 53 ust. 2 oraz art. 54 ust. 2). Zmiany zawarte w art. 24 są skutkiem przeniesienia do projektowanej ustawy regulacji dotyczących obowiązków sprawozdawczych (analogiczne uzasadnienie dotyczy zmian w art. 31, 40, 51, 52, art. 53 ust. 5, art. 56, 63, 67, art. 72 pkt 4 i 7 oraz art. 77, art. 78). Nowelizacja ust. 4 w art. 33 polega na zmianie adresata wykazu zakładów przetwarzania z Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na marszałka województwa (analogiczne uzasadnienie dotyczy zmian w art. 72 pkt 9). Zaproponowana zmiana w art. 48 polega na rezygnacji z odwołania do informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi, o której jest mowa w obowiązującej ustawie o odpadach. W projektowanej ustawie rezygnuje się bowiem z obowiązku przedkładania tej informacji właściwemu organowi. Natomiast zmiana w art. 49 polegająca na usunięciu z obecnego przepisu słów „zbiorczych zestawień danych” wynika z faktu, że w projektowanej ustawie zestawienia te będą miały rozszerzoną formę i otrzymają nową nazwę – „sprawozdania”. Zmiany w przepisach karnych (kary pieniężne), są skutkiem zmian wprowadzonych w przepisach ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym projektowaną ustawą.

Zmiany w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635, z późn. zm.), wynikają z wprowadzenia w projektowanej ustawie nowych czynności administracyjnych, które będą podlegały opłacie, zmiany nazw niektórych decyzji administracyjnych (np. dotychczasowe zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwienie zastąpione zostanie zezwoleniem na przetwarzanie odpadów) oraz z rezygnacji z obowiązku uzyskiwania niektórych decyzji (np. zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi i program gospodarki odpadami).

Zmiany wprowadzone w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493, z późn. zm.) polegają na wprowadzeniu prawidłowych odwołań do przepisów projektowanej ustawy.

Kolejną zmienianą ustawą jest ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. Nr 124, poz. 859, z późn. zm.). W art. 1 zmiana polega na wprowadzeniu prawidłowego odwołania do przepisów projektowanej ustawy. W art. 2 propozycja zmian wynika z usunięcia z załączników do ustawy o odpadach procesów

odzysku R14 i R15 oraz procesów unieszkodliwiania oznaczonych jako D16. Zmiana w art. 6 stanowi wprowadzenie prawidłowego odwołania do ustawy – Prawo ochrony środowiska i wynika z przeniesienia do tej ustawy regulacji dotyczących pozwolenia na wytworzenie odpadów oraz z rezygnacji w projektowanej ustawie obowiązku uzyskiwania zezwolenia na transport odpadów, składania informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi, a także z decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami. Zmiana w art. 7 polega na dodaniu regionalnego dyrektora ochrony środowiska jako jednego z organów, którym Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje kopię zezwolenia na przywóz odpadów. Regionalny dyrektor ochrony środowiska jest jednym z organów właściwych do wydawania decyzji z zakresu gospodarki odpadami. Dodanie nowego art. 6a oraz zmiana w art. 7 stanowi wykorzystanie uprawnień jakie nadaje państwom członkowskim dyrektywa ramowa. Przepis art. 21 ust. 3 ww. dyrektywy stanowi, że „w przypadkach gdy oleje odpadowe, zgodnie z przepisami krajowymi, podlegają wymogom regeneracji, państwa członkowskie mogą postanowić, że takie oleje odpadowe są regenerowane, jeżeli jest to technicznie wykonalne, a w przypadkach gdy zastosowanie mają art. 11 lub 12 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 – mogą ograniczyć transgraniczny transport olejów odpadowych ze swojego terytorium do spalarni lub współspalarni, aby dać pierwszeństwo regeneracji olejów odpadowych.”.

Natomiast dodanie nowego upoważnienia dla ministra właściwego do spraw środowiska do wydania rozporządzenia stanowi wykorzystanie uprawnień nadanego art. 16 ust. 1 dyrektywy ramowej. Uprawnienie to stanowi odstępstwo od generalnej zasady „samowystarczalności i bliskości” zawartej w dyrektywie. Przepis art. 16 dyrektywy stanowi, że w drodze odstępstwa od rozporządzenia (WE) nr 1013/2006, aby chronić swoją sieć, państwa członkowskie mogą ograniczyć wchodzące transporty odpadów przeznaczonych do obiektów przekształcania termicznego, które zaklasyfikowano jako instalacje do odzysku, w przypadkach, gdy ustalono, że transporty takie doprowadziłyby w konsekwencji do tego, że krajowe odpady musiałyby być unieszkodliwiane lub musiałyby być przetwarzane w sposób niezgodny z planami gospodarki odpadami tych państw. Wykorzystanie ww. uprawnień związane jest z faktem, że w Polsce istnieje mało rozwinięty system instalacji do termicznego przekształcania odpadów, podczas gdy do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska wpływają wnioski o wydanie zezwolenia na przywóz odpadów palnych do Polski. Przepis ma na celu zapewnienie możliwości termicznego przekształcania odpadów palnych wytwarzanych na terenie kraju w krajowych instalacjach.

Zmiany w ustawie z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865, z późn. zm.), polegają na wprowadzeniu właściwych odwołań do projektowanej ustawy. Przepisy zmieniające nie wprowadzają zmian w stosunku do obowiązującego stanu prawnego.

Zmiany w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.), polegają na wprowadzeniu właściwych odwołań do projektowanej ustawy i wynikają z rezygnacji z obowiązku: uzyskiwania zezwolenia na transport odpadów, składania informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi, a także z decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami, jak również z wprowadzenia zmian w innych ustawach (np. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym). Nowelizacja przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wynika także ze zmiany nazw niektórych decyzji administracyjnych wydawanych na podstawie przepisów o odpadach (np. zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów na zezwolenie na przetwarzanie odpadów), a także zmian dotyczących systemu gromadzenia danych dotyczących gospodarki odpadami opartego na projektowanej bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami.

Propozycja nowego brzmienia art. 5 w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666), wynika z konieczności wprowadzenia właściwych odwołań (analogiczne uzasadnienie dotyczy art. 6 pkt 5, art. 52, 63 i 72). Uchylenie art. 17, 19 – 26 i 79 ustawy o bateriach i akumulatorach, a także zmiany zaproponowane w art. 18 związane są z przeniesieniem regulacji dotyczących obowiązków rejestrowych do projektowanej ustawy. Zmiany zawarte w art. 34 są skutkiem przeniesienia do projektowanej ustawy przepisów regulujących sprawozdawczość w zakresie gospodarki odpadami (analogiczne uzasadnienie dotyczy zmian w art. 35 – 37, 41, 59 i 64 oraz uchylenia art. 83 pkt 2, art. 84, art. 85 pkt 2, art. 92 pkt 2 oraz art. 95 pkt 2). Propozycja zmiany w art. 69 wynika z zawarcia w projektowanej ustawie wszystkich przepisów określających sposób prowadzenia bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, która będzie obejmowała wszystkie dane dotyczące gospodarki odpadami oraz niektórymi produktami i opakowaniami.

Przepisy przejściowe precyzują kwestie związane z okresami obowiązywania decyzji administracyjnych w zakresie gospodarki odpadami (decyzja zatwierdzająca program

gospodarki odpadami, decyzja zatwierdzająca program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, zezwolenia na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów, zezwolenia na zbieranie lub transport odpadów), wydanych na podstawie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie projektowanej ustawy.

Przewiduje się, że z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy stracą ważność informacje o wytwarzanych odpadach i o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, a także decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami niebezpiecznymi i decyzje zatwierdzające program gospodarki odpadami.

Przepisy zmieniają nazwę zezwoleń na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów na zezwolenia na przetwarzanie.

Zezwolenia na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów oraz zezwolenia na zbieranie odpadów zachowują swoją moc przez dwa lata licząc od dnia wejścia w życie ustawy. Przepis ten zagwarantuje wystarczająco dużo czasu wszystkim podmiotom, których decyzje stracą moc do uzyskania nowych decyzji administracyjnych. Odpowiednio przewidziany został przepis przejściowy dla tzw. decyzji o „łącznych”, tj. wydawanych na podstawie art. 31 ust. 3 oraz art. 32 ust. 3 obowiązującej ustawy o odpadach.

Natomiast w przypadku zezwoleń na zbieranie odpadów (które zostaną zastąpione wpisem do rejestru) zezwolenia te w przypadku transportujących wykonujących wyłącznie usługę transportu odpadów zachowują ważność na czas na jaki zostały wydane, nie dłużej jednak niż do czasu upływu terminu do złożenia wniosku o wpis do rejestru lub do dnia uzyskania wpisu do tego rejestru w przypadku gdy wpis nastąpi w terminie wcześniejszym.

Wytwórcy odpadów którzy dokonali zmiany statusu odpadów niebezpiecznych na inne niż niebezpieczne, zgodnie z obowiązującymi przepisami, będą obowiązani do przedłożenia zgłoszenia zmiany klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne, w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Przepisy przejściowe odnoszą się też do wejścia w życie przepisów z zakresu planowania gospodarki odpadami. Regiony gospodarki odpadami komunalnymi określone w wojewódzkich planach gospodarki odpadami przed dniem wejścia w życie ustawy staną się regionami gospodarki odpadami komunalnymi.

W przypadku posiadacza odpadów prowadzącego działalność w zakresie zbierania odpadów, które powstały podczas unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych metodami innymi niż termiczne przekształcanie odpadów, może on prowadzić działalność w tym zakresie, zgodnie z decyzjami wydanymi na

podstawie dotychczasowych przepisów, nie dłużej jednak niż 3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy.

Przepisy przejściowe, ze względu na rezygnację w projektowanej ustawie z określonych w załącznikach do obowiązującej ustawy o odpadach procesów oznaczonych jako R14 i R15 oraz D16, wskazują nowy sposób klasyfikowania procesów objętych tymi symbolami. W przypadku procesów odzysku będą to odpowiednio symbole R3, R5, R11 i R12.

Rejestr wprowadzany niniejszym projektem zostanie utworzony w terminie 36 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, a podmioty objęte obowiązkiem wpisu do rejestru będą miały 6 miesięcy od dnia utworzenia rejestru. W przypadku podmiotów posiadających wpis do rejestru prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na podstawie przepisów dotychczasowych są one wpisywane do rejestru z urzędu przez marszałka województwa w terminie 6 miesięcy od dnia utworzenia rejestru. W przypadku gdy marszałek województwa dokonując wpisu do rejestru z urzędu stwierdzi brak informacji wymaganych na podstawie niniejszego projektu ustawy, wzywa podmiot do złożenia brakujących informacji.

W przypadku rejestru prowadzonego przez starostów, zgodnie z obowiązującymi przepisami podmioty będą obowiązane do złożenia wniosku o wpis do rejestru w terminie 42 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Podmioty posiadające wpis do ww. rejestrów, prowadzonych zgodnie z obowiązującymi przepisami, będą zwolnione z obowiązku uiszczenia opłaty rejestrowej.

Przepisy przejściowe wraz z zawartymi w nich okresami przejściowymi dotyczące rejestrów mają zapewnić płynne wejście w życie nowych regulacji wprowadzanych niniejszą ustawą.

Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami zostanie utworzona w terminie 36 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Do tego czasu będą obowiązywać przepisy dotychczasowe w tym zakresie. Termin ten jest związany z koniecznością przygotowania nowego systemu informatycznego, który będzie gromadził dane dotyczące gospodarki odpadami oraz niektórych produktów i opakowań. W związku z powyższym do dnia 31 grudnia 2012 r. ewidencja odpadów będzie prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami. Natomiast sprawozdania, o których jest mowa w obowiązującej ustawie o odpadach a także ustawach:

- 1) o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej,
- 2) o opakowaniach i odpadach opakowaniowych,

- 3) o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- 4) o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,
- 5) o bateriach i akumulatorach

– będą sporządzane i przekazywane za lata 2012 i 2013 na podstawie dotychczasowych przepisów, marszałkowi województwa.

Zabezpieczenie roszczeń dla istniejących składowisk odpadów, które zostało ustanowione przed wejściem w życie przepisów projektowanej ustawy, zgodnie z przepisami przejściowymi, staną się zabezpieczeniem roszczeń, o którym mowa w niniejszym projekcie. Oznacza to, że w stosunku do istniejących składowisk odpadów nie istnieje konieczność ustanawiania nowego zabezpieczenia roszczeń ani konieczność zmiany dotychczasowego zabezpieczenia roszczeń. Ponadto w związku z wprowadzeniem w projektowanej ustawie obowiązku utworzenia funduszu rekultywacyjnego, na którym gromadzone są środki pieniężne na realizację obowiązków związanych z zamknięciem, rekultywacją, nadzorem, w tym monitoringiem składowiska odpadów, zarządzający składowiskiem odpadów jest zobowiązany do utworzenia funduszu rekultywacyjnego w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanych przepisów.

W związku z wprowadzeniem zmian w obowiązujących przepisach z zakresu składowania odpadów, zarządzający składowiskiem odpadów jest zobowiązany do złożenia wniosku o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów. Dotychczasowa decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska odpadów, wydana na podstawie ustawy o odpadach, wygasa w terminie roku od wejścia w życie przepisów projektowanej ustawy.

W stosunku do zarządzającego składowiskiem odpadów, który w dniu wejścia w życie przepisów ustawy nie posiada tytułu prawnego do całej nieruchomości, na której znajduje się składowisko odpadów, wraz ze wszystkimi instalacjami i urządzeniami związanymi z prowadzeniem składowiska odpadów, nie stosuje się wymogu posiadania wyżej wymienionego tytułu prawnego. Również w sytuacji, w której następuje przejście składowiska odpadów od zarządzającego składowiskiem odpadów, nieposiadającego przedmiotowego tytułu prawnego, wymóg ten nie ma zastosowania.

Podmiot posiadający pozwolenie na wytwarzanie odpadów w zakresie wydobywania ich ze składowiska odpadów, zobowiązany jest do złożenia wniosku o zmianę tego pozwolenia. Ponadto zobowiązany jest do dołączenia do niego ekspertyzy dotyczącej wydobywania odpadów.

W związku z koniecznością ograniczenia masy odpadów kierowanych na składowiska odpadów, począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r. wejdzie w życie zakaz składowania odpadów zawierających wodę w ilości powyżej 80% masy całkowitej, a do dnia 31 grudnia 2012 r. obowiązują przepisy ustawy o odpadach, mówiące o zakazie składowania odpadów zawierających wodę w ilości powyżej 95% masy całkowitej.

Zgodnie z projektowaną ustawą zarządzającym składowiskiem odpadów nie może być jednostka sektora finansów publicznych. Jeśli w dniu wejścia w życie przepisów ustawy, składowiskiem odpadów zarządzać będzie jednostka sektora finansów publicznych, wówczas gmina będzie obowiązana, w terminie roku od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, do utworzenia podmiotu niebędącego taką jednostką, który będzie prowadził gminne składowiska odpadów lub do powierzenia wykonania praw i obowiązków zarządzającego gminnym składowiskiem odpadów podmiotowi niebędącemu taką jednostką, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 1997 r. Nr 9, poz. 43, z późn. zm.).

Przewidziano, że dotychczas wydane świadectwa kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami zachowują ważność.

Przepisy przejściowe zachowują w mocy rozporządzenia wydane na podstawie obowiązującej ustawy o odpadach do 24 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów ustawy. Taki sam okres został ustanowiony dla aktów wykonawczych (dla których upoważnienia zostały zmienione niniejszym projektem), wydanych na podstawie ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz ustawy o bateriach i akumulatorach,

Przepisy obowiązującej ustawy o odpadach utracą moc z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, z nielicznymi wyjątkami, które dotyczą: ewidencji odpadów i sprawozdawczości, redystrybucji opłat i kar pieniężnych w związku ze zmianami dokonanyymi w ustawie – Prawo ochrony środowiska oraz przepisami powiązanyymi z funkcjonowaniem bazy danych BDO.

Przepis końcowy określa, że ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Tak krótki termin jest ściśle związany z obowiązkiem jak najszybszego transponowania przez Polskę przepisów dyrektywy ramowej. Jednocześnie przewiduje się, że część przepisów niniejszej ustawy wejdzie w życie w późniejszych terminach, co jest związane z koniecznością stopniowego wprowadzania zmian, które dotyczą zarówno systemu wydawania decyzji administracyjnych z zakresu gospodarki odpadami, jak i niektórych

obowiązków wynikających wprost z nowej ustawy. Zaproponowane *vacatio legis* tych przepisów pozwoli na odpowiednie przygotowanie się do nowych przepisów zarówno administracji publicznej, jak i wszystkim innym podmiotom objętym przepisami zawartymi w niniejszym projekcie.

W projekcie zgodnie z obowiązującymi przepisami określony został maksymalny limit wydatków budżetowych będący skutkiem wejścia w życie niniejszej ustawy, na okres 10 lat budżetowych, a także mechanizm korygujący, o których mowa w art. 50 ust. 1a, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.).

Projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska (www.mos.gov.pl).

Jednocześnie, w związku z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) swoje zainteresowanie pracami nad projektem niniejszej ustawy zgłosiły:

- CECED Polska – członek Europejskiego Stowarzyszenia Producentów AGD z siedzibą w Warszawie (zgłoszenie z dnia 12.10.2009 r.) w zakresie: utworzenia i prowadzenia rejestru wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, bazy danych o produktach wprowadzanych na rynek i gospodarce odpadami, sprawozdawczości w zakresie gospodarki odpadami oraz przekazywania odpadów osobom fizycznym,
- Stowarzyszenie Papierników Polskich z siedzibą w Łodzi (zgłoszenie z dnia 20.01.2010 r.) – w zakresie doprecyzowania pojęcia „pozbycie się”, pozostawienia w przepisach projektu ustawy obowiązku uzyskiwania pozwoleń zintegrowanych oraz pozwoleń na wytwarzanie odpadów, doprecyzowania zasad prowadzenia rejestru wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, ustalania kryteriów i procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz zwracając uwagę (w trakcie przygotowywania nowych przepisów ustawy) na konieczność zmniejszenia biurokratycznych obciążeń,
- Polski System Recyklingu Organizacja Odzysku S.A. z siedzibą w Warszawie (zgłoszenie z dnia 16 grudnia 2010 r.),

- Oiler Organizacja Odzysku S.A. z siedzibą w Tczewie (zgłoszenie z dnia 9 maja 2011 r.),
- Lobbying&Consulting dr Wojciech Wardacki z siedzibą w Warszawie (zgłoszenie z dnia 24 maja 2011 r.) – w zakresie doprecyzowania przepisów dotyczących procesu odzysku komunalnych osadów ściekowych zdefiniowanego w ustawie jako stosowanie komunalnych osadów ściekowych, usunięcia przepisu precyzującego dopuszczalny okres magazynowania odpadów, usunięcia jednego z kryteriów wygaśnięcia zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów, doprecyzowania przepisu dotyczącego możliwości sporządzenia podstawowej charakterystyki odpadów bez przeprowadzania badań oraz doprecyzowania przepisów dotyczących sporządzenia ekspertyzy dotyczącej wydobycia odpadów ze zwałowiska lub składowiska odpadów.

Projekt ustawy podlega notyfikacji Komisji Europejskiej zgodnie z art. 16 dyrektywy 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz. Urz. WL 365 z 31.12.1994, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 13, str. 349).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowana regulacja oddziałuje na wszystkie podmioty uczestniczące w gospodarce odpadami.

2. Konsultacje

Projekt ustawy o odpadach został przygotowany na podstawie założeń do projektu ustawy o odpadach, zgodnie z § 12 ust. 5 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.). Założenia te Rada Ministrów przyjęła w dniu 8 lipca 2010 r. Założenia zostały poddane konsultacjom społecznym w ramach procedury legislacyjnej. Projekt założeń został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska www.mos.gov.pl, w części stanowiącej Biuletyn Informacji Publicznej, w dziale Prace legislacyjne.

Projekt założeń został przekazany w ramach konsultacji społecznych do podmiotów związanych z gospodarką odpadami, stowarzyszeń zrzeszających przedsiębiorców oraz związków zawodowych wskazanych poniżej:

- 1) NSZZ „Solidarność”;
- 2) Forum Związków Zawodowych;
- 3) OPZZ;
- 4) Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- 5) Państwowa Rada Ochrony Środowiska;
- 6) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan;
- 7) Konfederacja Pracodawców Polskich;
- 8) Business Centre Club – Związek Pracodawców;
- 9) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 10) Związek Pracodawców Gospodarki Odpadami;
- 11) Centrum Prawa Ekologicznego,
- 12) Polski Klub Ekologiczny;
- 13) Stowarzyszenie Polskich Przedsiębiorców Gospodarki Odpadami;
- 14) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 15) Izba Przemysłowo-Handlowa Gospodarki Żłomem;
- 16) Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa;
- 17) Izba Gospodarcza Metali Nieżelaznych;
- 18) Polska Izba Ekologii;

- 19) Ogólnopolska Izba Gospodarcza Recyklingu;
- 20) Polska Izba Gospodarki Odpadami;
- 21) Krajowa Izba Gospodarki Odpadami;
- 22) Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji;
- 23) Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego;
- 24) Instytut na Rzecz Ekorozwoju;
- 25) Instytut Metali Nieżelaznych w Gliwicach;
- 26) Instytut Ochrony Środowiska.

Ponadto projekt założeń został przesłany również do następujących organów i instytucji:

- 1) wojewodowie;
- 2) marszałkowie województw;
- 3) Prezes Głównego Urzędu Statystycznego;
- 4) Główny Inspektor Ochrony Środowiska;
- 5) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- 6) Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych;
- 7) Dyrektorzy Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej.

Uwagi do projektu założeń, w ramach konsultacji społecznych, zgłosiły następujące podmioty:

- 1) GIOŚ;
- 2) RZGW w Krakowie;
- 3) Wojewoda Lubelski;
- 4) Wojewoda Dolnośląski;
- 5) Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego;
- 6) RZGW we Wrocławiu;
- 7) Prezes GUS;
- 8) RZGW w Gliwicach;
- 9) Marszałek Województwa Łódzkiego;
- 10) Agnieszka Lipniacka – osoba fizyczna;
- 11) Katowicki Holding Węglowy (za pośrednictwem Polskiej Izby Ekologii);
- 12) REBA Organizacja Odzysku S.A.;
- 13) Dr Dominik Wojewódka (za pośrednictwem Polskiej Izby Ekologii oraz Ecotech);
- 14) Zarząd Województwa Podlaskiego;
- 15) RZGW w Gdańsku;
- 16) Biuro Ochrony Środowiska m.st. Warszawy;

- 17) Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego;
- 18) Marszałek Województwa Wielkopolskiego;
- 19) Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego;
- 20) Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej S.A. w Tychach (za pośrednictwem Polskiej Izby Ekologii);
- 21) KGHM Polska Miedź S.A. (za pośrednictwem Polskiej Izby Ekologii; także bezpośrednio);
- 22) Stowarzyszenie Papierników Polskich;
- 23) Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie;
- 24) Zarząd Województwa Lubelskiego;
- 25) Marszałek Województwa Śląskiego;
- 26) Marszałek Województwa Małopolskiego;
- 27) Ogólnopolska Izba Gospodarcza Recyklingu;
- 28) Wojewoda Śląski;
- 29) Wojewoda Podkarpacki;
- 30) Dyrektor RZGW w Warszawie;
- 31) RZGW w Poznaniu;
- 32) Dyrektor RZGW w Szczecinie;
- 33) Wielkopolski Urząd Wojewódzki;
- 34) Wojewoda Świętokrzyski;
- 35) WIOŚ w Bydgoszczy;
- 36) Stowarzyszenie „Bez dioksyn”;
- 37) OPZZ;
- 38) ElektroEko Organizacja Odzysku SEE S.A.;
- 39) NFOŚiGW;
- 40) ZIPSEE – Związek Importerów i Producentów SEE;
- 41) CECED Polska;
- 42) SITA Polska;
- 43) Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.;
- 44) STENA Sp. z o.o.;
- 45) Kompania Węglowa S.A.;
- 46) Prezydent Miasta Ruda Śląska;
- 47) Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- 48) Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego;

- 49) Marszałek Województwa Mazowieckiego;
- 50) Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- 51) Marszałek Województwa Dolnośląskiego;
- 52) PKPP LEWIATAN;
- 53) Zakład Gospodarki Odpadami Instytutu Ochrony Środowiska;
- 54) Grupa LOTOS S.A.;
- 55) Stowarzyszenie Technologii Ekologicznych SILESIA;
- 56) Izba Przemysłowo-Handlowa Gospodarki Złomem;
- 57) Starostwo Powiatowe w Pszczynie;
- 58) Starostwo Powiatowe w Szczecinku;
- 59) Polska Izba Gospodarki Odpadami;
- 60) Samorząd Mieszkańców osiedla nr 2 w Połańcu;
- 61) PKN ORLEN S.A.;
- 62) ATMOTERM S.A.

Pozostałe podmioty nie zgłosiły uwag. W szczególności podkreślenia wymaga, że uwag do projektu założeń nie zgłosiła Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Zgłoszone uwagi dotyczyły głównie następujących zagadnień:

1. Zgodności proponowanych rozwiązań z transponowaną dyrektywą 2008/98/WE. Podnoszono m.in., że założenia w niewystarczający sposób odzwierciedlają idee, jakie legły o podstaw dyrektywy 2008/98/WE, jak również niewystarczająco, zdaniem podmiotów zgłaszających uwagi, wdrazają poszczególne przepisy dyrektywy. Uwzględniono wszelkie uwagi, które przyczyniają się do pełnej i precyzyjnej transpozycji dyrektywy. Nie uwzględniono natomiast uwag nieprecyzyjnych lub zbyt ogólnych, które nie przedstawiały konkretnych propozycji rozwiązań.

2. Różnic terminologicznych pomiędzy definicjami określonymi w dyrektywie 2008/98/WE a definicjami zawartymi w projekcie założeń. Wątpliwości w tym zakresie wynikły z niewielkich różnic pomiędzy terminologią stosowaną w obowiązujących aktach prawnych oraz w praktyce a tłumaczeniem dyrektywy 2008/98/WE. Uwagi o charakterze merytorycznym dotyczyły z kolei zmiany niektórych dotychczasowych definicji lub wprowadzenia nowych definicji. Przy analizie uwag dotyczących definicji, Ministerstwo Środowiska kierowało się zarówno potrzebą jak najwierniejszej transpozycji przepisów dyrektywy, jak i koniecznością przestrzegania zasad techniki prawodawczej. W szczególności pojęcia będące zapożyczeniami z języka angielskiego, a umieszczone w polskim tłumaczeniu dyrektywy 2008/98/WE, zostały przetłumaczone w sposób możliwie najbardziej precyzyjny.

Problem dotyczył w szczególności określeń „dealer” i „broker”. Umieszczenie tych pojęć w ich dosłownym brzmieniu w ustawie byłoby sprzeczne z § 8 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej (Dz. U. Nr 100, poz. 908), zgodnie z którym „w ustawie należy unikać posługiwania się (...) określeniami lub zapożyczeniami obcojęzycznymi, chyba że nie mają dokładnego odpowiednika w języku polskim”. Określenia „sprzedawca odpadów” i „pośrednik w obrocie odpadami” są dosłownym tłumaczeniem określeń „dealer” i „broker”, a zatem są dokładnymi odpowiednikami tych pojęć w języku polskim. Dodatkowo, wyjaśnienia do definicji tych pojęć wyraźnie wskazują ich oryginalne brzmienie, pochodzące z dyrektywy.

3. Kar i opłat przewidzianych w założeniach. Kontrowersje w tym zakresie budziły zarówno kwestie odpowiedzialności i ponoszenia opłat sankcyjnych przez samorząd terytorialny za brak terminowego uchwalenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami lub niedotrzymanie terminu przekazania sprawozdania z realizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz za brak realizacji celów ustawowych nałożonych na samorząd, jak i zagadnienia związane z podziałem środków pochodzących z kar i opłat. W stosunku do opłat sankcyjnych, ponoszonych przez samorządy – w założeniach projektu ustawy o odpadach zrezygnowano z zamieszczania tego instrumentu, wiąże się on bowiem z gospodarką odpadami komunalnymi, uregulowaną w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zmiana tej ustawy była przedmiotem odrębnych założeń, a ustawa opracowana na ich podstawie już obowiązuje. Zmieniono sposób egzekwowania terminowego przygotowania projektów wojewódzkich planów gospodarki odpadami oraz sprawozdań z ich realizacji. W zakresie podziału środków, o których mowa powyżej, uwzględniono uwagi zainteresowanych podmiotów.

4. Obowiązków organów samorządu terytorialnego po wejściu w życie ustawy oraz źródeł finansowania nowych zadań w zakresie prowadzenia rejestru, nałożonych na organy samorządu terytorialnego. Wątpliwości podmiotów zgłaszających uwagi dotyczyły nowych kompetencji poszczególnych organów samorządu terytorialnego, a w szczególności sytuacji, w której organ obowiązany do wykonywania zadań związanych z prowadzeniem rejestru nie posiadałby środków finansowych i odpowiednio przeszkolonych kadr. Z wątpliwościami tego rodzaju powiązany był z reguły postulat uwzględnienia tych zadań przy podziale środków finansowych. Wątpliwości budził także podział kompetencji w zakresie prowadzenia rejestru pomiędzy marszałków województw, faktycznie odpowiedzialnych za bieżące prowadzenie rejestru, a administratorem rejestru. Projekt założeń w części dotyczącej rejestru, został w związku z tym doprecyzowany poprzez szczegółowe określenie obowiązków

poszczególnych podmiotów. Wyraźnie rozgraniczono obowiązki spoczywające na marszałkach województw od obowiązków spoczywających na administratorze rejestru. Wskazano również podział wpływów z opłat rejestrowych i rocznych. Należy przy tym zauważyć, że większość zadań nakładanych na samorządy nie stanowi nowych zadań. Są one już zawarte w obowiązującej ustawie o odpadach. Ponadto w założeniach określono, które z zadań, nakładanych na marszałka województwa, stanowią zadania rządowe.

5. Domniemanego zwiększenia obciążeń biurokratycznych po wejściu w życie nowych przepisów. W związku z uwagami ze strony podmiotów gospodarczych, dołożono wszelkich starań, aby transponowane przepisy, nie naruszając obowiązków przewidzianych przez prawo Unii Europejskiej, zachowały równowagę pomiędzy potrzebami wspólnego rynku a nowymi unijnymi zasadami gospodarowania odpadami, których transpozycja do polskiego prawa jest konieczna. Projektowane rozstrzygnięcia zmierzają do zmniejszenia obciążeń biurokratycznych tam, gdzie jest to możliwe (rezygnacja z wymagań formalnoprawnych w zakresie wytwarzania odpadów, poza przypadkami określonymi w Prawie ochrony środowiska, połączenie sprawozdań i w rezultacie zmniejszenie ich liczby).

6. Relacji pomiędzy projektowanymi przepisami a przepisami Prawa ochrony środowiska oraz ustaw szczególnych i innych obowiązujących przepisów, w szczególności w zakresie opłat za składowanie odpadów wydobywczych. Wątpliwości budziły projektowane przesunięcia niektórych przepisów pomiędzy ustawami, mające na celu kompleksowe uregulowanie opłat za składowanie odpadów w niniejszej ustawie, a także rozwiązania, które zdaniem podmiotów zgłaszających uwagi, mogłyby sugerować, że niektóre grupy podmiotów mogłyby zostać obciążone dodatkowymi obowiązkami i kosztami. Dotyczyło to w szczególności przepisów o opłatach za składowanie odpadów wydobywczych, które miałyby być stosowane odpowiednio do obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych. Uwagi zainteresowanych podmiotów zostały odrzucone. Odpowiednie stosowanie przepisów o opłatach za składowanie do obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych jest bowiem kontynuacją rozwiązań dotychczasowych. Na etapie Komitetu Rady Ministrów zrezygnowano z przesunięcia z Prawa ochrony środowiska do projektu ustawy przepisów dotyczących opłat za korzystanie ze środowiska w zakresie składowania odpadów i administracyjnych kar pieniężnych (które miały wraz z opłatami podwyższonymi za składowanie odpadów stanowić opłaty karne), tzn. zrezygnowano z przepisów zawartych w dotychczasowym Rozdziale IX, który dotyczył opłat za składowanie odpadów i opłat karnych za składowanie odpadów. Na podmioty gospodarcze nie zostaną zatem nałożone żadne dodatkowe obciążenia finansowe.

7. Regeneracji olejów odpadowych zarówno w zakresie zwiększenia zgodności z przepisami dyrektywy 2008/98/WE, jak również w zakresie zagospodarowania olejów odpadowych na terenie kraju przez profesjonalnie przygotowane podmioty. Zgłoszone zostały zarówno uwagi dotyczące definicji regeneracji olejów odpadowych, jak i dotyczące niewystarczającego, zdaniem podmiotów zgłaszających uwagi, uregulowania kwestii zagospodarowania olejów odpadowych. Rozpatrując uwagi uznano, że priorytet regeneracji zostanie pozostawiony w przepisach nowej ustawy o odpadach. Nie przyjęto natomiast uwag, mających na celu wprowadzenie obowiązku nieodpłatnego przekazywania olejów odpadowych podmiotom prowadzącym profesjonalną działalność w zakresie gospodarowania tego rodzaju odpadami. Kwestie te powinny być bowiem regulowane przez rynek i powinny stanowić zawsze wynik ustaleń pomiędzy wytwórcą i odbiorcą olejów odpadowych. Regulowanie prawne ceny (lub jej braku) należy w tym przypadku uznać za nieuzasadnione.

Uwzględniono liczne uwagi o charakterze redakcyjnym i stylistycznym.

Liczne uwagi, dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi, nie mogły zostać uwzględnione ze względu na fakt, że problematyki tej dotyczyły, jak już wcześniej wspomniano, oddzielne założenia, tzn. założenia ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Przyjęto, że oba dokumenty powinny w sposób samoistny i wyczerpujący regulować poruszane w nich zagadnienia, a także powinny być ze sobą zgodne.

3. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Nowym rozstrzygnięciem zawartym w projekcie ustawy, które wpłynie na sektor finansów publicznych jest utworzenie rejestru. Rejestr ten stanowił będzie integralną część bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO). W związku z utworzeniem rejestru, wprowadzający sprzęt elektryczny i elektroniczny, wprowadzający baterie lub akumulatory, wprowadzający pojazdy, producenci, importerzy i wewnątrzspółnotowi nabywcy opakowań, wprowadzający na terytorium kraju produkty w opakowaniach, wprowadzający na terytorium kraju opony oraz wprowadzający na terytorium kraju oleje smarowe zobowiązani będą do ponoszenia opłaty rejestrowej z tytułu uzyskania wpisu do ww. rejestru oraz opłaty rocznej. Wysokość opłat wynosić będzie od 50 do 2 000 zł, zależnie od zakresu prowadzonej działalności przez podmiot obowiązany do uiszczenia tych opłat. Opłaty rejestrowe i roczne trafiać będą na konta właściwych urzędów marszałkowskich, dokonujących wpisu do rejestru. Wpływy z opłat zostaną

przeznaczone na sfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych związanych z prowadzeniem rejestru przez marszałka województwa (50%), a pozostała część stanowić będzie dochód budżetu państwa (50%). Brak przekazywania wpływów z opłat Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nie stanowi wyłomu w istniejących zasadach finansowania ochrony środowiska. Docelowo planuje się, aby wysokość opłat rejestrowych i rocznych była tak ustalona, aby pokrywała koszty związane z funkcjonowaniem bazy danych, w ramach której będzie funkcjonował rejestr. Ze względu na fakt, iż prowadzenie BDO i rejestru będzie stanowiło zadanie własne samorządu województwa, zaproponowany powyżej podział środków jest adekwatny i konieczny do prawidłowej realizacji tych zadań. Zawarte w poprzednich wersjach projektu w ocenie skutków regulacji wyliczenia dotyczące wpływów do budżetu państwa i budżetów samorządów z tytułu opłaty rejestrowej i rocznej były obliczane w oparciu o jednostkową kwotę w wysokości 1 250 zł, stanowiącą średnią arytmetyczną z najniższej i najwyższej dopuszczonej projektem ustawy opłaty. Jednak dla lepszego zobrazowania skali potencjalnych wpływów przyjęto kwotę opłaty rejestrowej i rocznej równą 70 zł. Podmiotów, zobowiązanych do uiszczania opłaty rocznej, których dane znajdują się w rejestrze będzie ok. 89 tys. Większość z nich będą stanowili przedsiębiorcy wprowadzający opakowania na rynek, wprowadzający produkty w opakowaniach, organizacje odzysku oraz wywożący odpady opakowaniowe do odzysku i recyklingu za granicę. Przyjmując kwotę opłaty rocznej w wysokości 70 zł, przewiduje się wpływ z tytułu opłaty rocznej w wysokości 6,23 mln zł. Ze wspomnianych 89 tys. ok. 82 tys. podmiotów będzie zobowiązanych również uiścić jednorazową opłatę rejestrową, która (przyjmując tę samą kwotę opłaty 70 zł) spowoduje wpływ do sektora finansów publicznych ok. 5,74 mln zł. W przypadku budżetów województw w skali kraju wpływy z opłaty rocznej wyniosą 3,115 mln zł rocznie, co zostało odzwierciedlone i wykazane w regule wydatkowej jako koszty związane z obsługą bazy danych, w tym rejestru. Pozostali przedsiębiorcy, którzy już obecnie są wpisani do odpowiednich rejestrów (prowadzonych na podstawie przepisów o bateriach i akumulatorach oraz o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym) będą zwolnieni z opłaty rejestrowej. Należy jednak zwrócić uwagę, że wpływy z tytułu opłaty rejestrowej mogą się w rzeczywistości różnić od ww. obliczeń. Wysokość ww. opłat zostanie określona przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska, które zgodnie z wytycznymi do wydania ww. aktu wykonawczego „nie powinny stanowić przeszkody w uzyskaniu wpisu do rejestru albo w wykonywaniu działalności, zwłaszcza dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich

przedsiębiorców”. W związku z powyższym należy przewidywać, że ww. przedsiębiorcy, których ilościowo jest najwięcej będą uiszczali najniższe opłaty.

Utworzenie BDO będzie wymagać nakładów finansowych. Szacunek kosztów zbudowania i wdrożenia systemu BDO kształtuje się na poziomie ok. 12 mln złotych. Ze względów technicznych (niezbędny czas do zaprojektowania i wdrożenia bazy danych) wspomniane koszty mogą być rozłożone na okres ok. 3 lat. Zbudowanie i wdrożenie systemu BDO zostanie zrealizowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Natomiast zadania ministra właściwego do spraw środowiska w zakresie pełnienia funkcji administratora BDO będą realizowane w ramach zatrudnienia i środków na wynagrodzenia planowanych w ustawach budżetowych na dany rok w ich budżetach. Dodatkowo w celu zabezpieczenia zawartych w BDO danych corocznie będą ponoszone koszty związane z utworzeniem i utrzymaniem tzw. centrum zapasowego – rocznie około 1 mln zł.

W związku z faktem, iż zadania związane z prowadzeniem w ramach BDO rejestru stanowią rozszerzenie zadań realizowanych dotychczas w urzędach marszałkowskich przewidywany jest wzrost zatrudnienia w tych urzędach. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez urzędy marszałkowskie obecnie marszałkowie województw ponoszą na funkcjonowanie baz danych o odpadach łącznie ok. 5,35 mln zł rocznie. Przyjmując, że w urzędach zostaną zatrudnione po 3 osoby obsługujące prowadzenie rejestru, dodatkowy szacunkowy koszt zatrudnienia pracowników może wynieść we wszystkich urzędach łącznie około 3,115 mln zł rocznie. Należy jednak zwrócić uwagę, że koszty te zostaną zrównoważone przez nowe wpływy do budżetu samorządu województwa – środki pochodzące z opłaty rejestrowej oraz opłaty rocznej, które w 50% będą stanowiły dochód budżetu województwa, a w 50% dochód budżetu państwa (art. 58 projektu ustawy). Analogicznie w przypadku nowego obowiązku nałożonego na marszałka województwa art. 9 projektu (przekazywanie Ministrowi Środowiska kopii zgłoszeń zmiany kwalifikacji odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne oraz informację za dany rok o liczbie zgłoszeń, decyzji zatwierdzających zmianę klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne oraz decyzji o wyrażeniu sprzeciwu), koszty te będą pokrywane ze środków pochodzących z wpływów (art. 58) z tytułu opłat rejestrowych i rocznych.

Ponadto kary grzywny za wykroczenia, o których mowa w propozycjach przepisów karnych oraz administracyjne kary pieniężne, tak jak w obecnie obowiązującym stanie prawnym, stanowić będą przychody Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej, po pomniejszeniu ich o koszty obsługi tych przychodów będą przeznaczane na realizację zadań i przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami.

Wielkość wpływów z tych kar będzie uzależniona od stopnia przestrzegania przepisów ustawy przez przedsiębiorców. Należy jednak zwrócić uwagę, że kary te, jak i tytuły z których będą wymierzone, funkcjonują już na mocy obowiązujących przepisów.

Zmniejszeniu powinna również ulec liczba wydawanych decyzji, ze względu na redukcję rodzajów decyzji. Nie powinno to wpłynąć na zmniejszenie wpływów z tytułu opłaty skarbowej dla budżetów gmin, ponieważ poprzez zmianę ustawy o opłacie skarbowej proponuje się objęcie opłatą skarbową decyzji w zakresie gospodarki odpadami, które dotychczas takimi opłatami nie były objęte. Dokładne oszacowanie bilansu wpływów z opłaty skarbowej od decyzji w zakresie gospodarki odpadami nie jest możliwe. Natomiast zaproponowane rozwiązania nie spowodują zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów jednostek sektora finansów publicznych.

Zwiększeniu ulegną wpływy marszałków województw z tytułu opłat i kar, o których jest mowa w art. 401 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska (opłaty i kary) za korzystanie ze środowiska. Przyjmując dane za 2011 r., należy przyjąć, że w wyniku zaproponowanego podziału do realizacji zadań polegających na:

- 1) tworzeniu i modyfikacji baz danych zawierających informacje o podmiotach korzystających ze środowiska,
- 2) zatrudnianiu osób zajmujących się kontrolą oraz windykacją opłat za korzystanie ze środowiska

– marszałkowie województw przed przekazaniem omawianych wpływów na rachunek Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich funduszy pomniejszyliby je o 34 mln zł (co stanowiłoby średnio ok 1,8% wpływów). Kwoty wpływów redystrybuowanych przez marszałków województw ulegają ciągłym zmianom i mogą wahać się w skali roku nawet o kilkadziesiąt milionów złotych (województwo mazowieckie). Obecnie zgodnie z art. 402 do zarządu województwa trafia jedynie 10% wpływów z opłat wymierzanych w drodze decyzji. Jednak uzyskane w ten sposób wpływy w niektórych województwach nie wystarczają na pokrycie kosztów nawet 1 stanowiska pracy. Obecnie obsługą systemu opłat za korzystanie ze środowiska zajmuje się we wszystkich województwach 367 osób (w zależności od województwa – ilości naliczanych opłat obsługiwanych – od 9 do 52 osób). W związku z tym istnieje konieczność zmiany obecnego brzmienia przepisów dotyczących redystrybucji środków z opłat i kar.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

Nie przewiduje się istotnego wpływu na rynek pracy w związku z projektowaną regulacją. Rozstrzygnięcia zawarte w projekcie nie powinny wpłynąć na rynek pracy ze względu na fakt, że bazują one na obecnie funkcjonującym systemie (analogicznie, tak jak dyrektywa 2008/98/WE bazuje na rozwiązaniach zawartych w poprzedniej dyrektywie dotyczącej odpadów – 2006/12/WE). Można zakładać wzrost zatrudnienia w urzędach marszałkowskich (po 3 osoby na województwo) z tytułu prowadzenia rejestru.

5. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Generalnie projektowana ustawa powinna mieć pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Wynika to z faktu, że w wielu przypadkach regulowanych przepisami dotyczącymi gospodarki odpadami zostaną zmniejszone obciążenia administracyjne.

W projekcie są określone dwa rodzaje sprawozdań:

- 1) o produktach, opakowaniach i gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi,
- 2) o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami.

Termin składania sprawozdań wyznaczono na dzień 15 marca roku następnego.

Podmiotami zobowiązanymi do składania sprawozdań, o których mowa w pkt 1, są:

- 1) wprowadzający:
 - a) opakowania,
 - b) produkty w opakowaniach,
 - c) sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - d) baterie i akumulatory,
 - e) pojazdy,
 - f) opony,
 - g) oleje smarowe;
- 2) wywożący opakowania za granicę.

Podmiotami zobowiązanymi do składania sprawozdań, o których mowa w pkt 2, są:

- 1) wytwórca odpadów posiadający pozwolenie zintegrowane lub pozwolenie na wytwarzanie odpadów oraz wytwórcy komunalnych osadów ściekowych;
- 2) prowadzący działalność w zakresie gospodarowania odpadami, z wyłączeniem prowadzącego odbieranie odpadów komunalnych:
 - a) prowadzący zbieranie,

b) prowadzący przetwarzanie.

Przepisy te stosuje się odpowiednio do wydobywania odpadów.

Nie przewiduje się więc tym samym dodatkowych obciążeń finansowych przedsiębiorców z tego tytułu. Dodatkowo został ujednoczony termin składania sprawozdań, co przyczyni się do łatwiejszej realizacji obowiązków ustawowych.

Przewiduje się rezygnację z wydawania decyzji administracyjnych w zakresie wytwarzania odpadów: decyzji zatwierdzających program gospodarki odpadami niebezpiecznymi oraz decyzji zatwierdzających program gospodarki odpadami, jak również z obowiązku przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, z wyjątkiem pozwoleń wydawanych na podstawie ustawy – Prawo ochrony środowiska (tzn. pozwolenia zintegrowanego i pozwolenia na wytwarzanie odpadów). Zwolnieniami dodatkowo będą objęte podmioty transportujące odpady oraz prowadzące nieprofesjonalne systemy zbierania (np. sklepy, punkty serwisowe). Również sprzedawca odpadów oraz pośrednik w obrocie odpadami zwolnieni będą z obowiązku posiadania decyzji w zakresie prowadzonej działalności.

Powyższe rozwiązanie powinno przyczynić się do poprawy konkurencyjności gospodarki i przedsiębiorczości dla podmiotów świadczących usługi, w wyniku których powstają odpady (dotyczy podmiotów, które zgodnie z obowiązującymi przepisami są zobowiązane do uzyskiwania w poszczególnych starostwach decyzji zatwierdzających program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, decyzji zatwierdzających program gospodarki odpadami oraz składania informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi, również składanych właściwym starostom). Skutkiem proponowanych regulacji będzie znacznie większa swoboda prowadzenia wspomnianych rodzajów działalności – ponieważ nie będą one związane z obszarem, dla którego właściwy jest określony starosta. Umożliwi to łatwiejsze rozszerzanie obszaru, na którym świadczone są usługi, co z kolei przyczyni się do zwiększenia konkurencji w omawianym zakresie.

Pozytywnym wpływem na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość będzie wprowadzenie nowej możliwości – uznania przedmiotów lub substancji za produkty uboczne, a także wprowadzenie możliwości utraty statusu odpadów. Regulacje te mają na celu, w ściśle określonych przypadkach (które zostaną wskazane w decyzjach Komisji Europejskiej), umożliwić, odpowiednio:

- 1) brak konieczności kwalifikowania niektórych substancji powstających w wyniku procesu produkcyjnego, którego celem nie było ich wyprodukowanie, jako odpadów (staną się one produktami ubocznymi);

- 2) uznania, że określony rodzaj odpadów, po spełnieniu odpowiednich kryteriów, przestaje być odpadami.

Pozytywny wpływ na konkurencyjność i przedsiębiorczość ww. rozwiązania polega na ułatwieniu obrotu określonymi rodzajami substancji lub przedmiotami, które w świetle obowiązujących przepisów stanowią odpady. Możliwość niekwalifikowania ich jako odpadów zniesie konieczność stosowania przepisów z zakresu gospodarki odpadami (dotyczy to zarówno obrotu krajowego, jak i w obrębie Unii Europejskiej).

Zniesienie obciążeń administracyjnych związane jest również z wprowadzeniem nowych wyłączeń spod przepisów projektowanej ustawy o odpadach. Najważniejszym nowym wyłączeniem jest wyłączenie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, w tym produktów przetworzonych, objętych rozporządzeniem (WE) nr 1069/2009, z wyjątkiem tych, które są przewidziane do składowania na składowisku odpadów albo do przekształcenia termicznego lub do wykorzystania w zakładzie produkującym biogaz lub w kompostowni, chyba że produkty te nie są odpadami, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1069/2009. Dzięki temu posiadacze odpadów, w tym ich wytwórcy (dotyczy to branży rolno-spożywczej), nie będą zobowiązani do uzyskiwania decyzji administracyjnych wydawanych na podstawie przepisów ustawy o odpadach w tym zakresie, a także realizowania innych, wynikających z niej obowiązków.

Kolejnym nowym rozwiązaniem jest ograniczenie stosowania przepisów z zakresu gospodarki odpadami dotyczących niezanieczyszczonej gleby i innego materiału występującego w stanie naturalnym, wyłącznie do gleby i materiału wydobytego. Zgodnie z dotychczas obowiązującym stanem prawnym (prawomocne orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości), odpadami mogły być niewydobyte zanieczyszczone masy ziemne lub skalne, co sprawiało na obszarze całej Unii Europejskiej liczne trudności w realizowaniu takiego wymogu.

Ewentualne, dodatkowe obciążenia finansowe dla przedsiębiorców mogą stanowić konsekwencję wprowadzenia obowiązku przeprowadzania badań właściwości fizycznych i chemicznych dla wszystkich odpadów, stanowiących pozostałości z procesów termicznego przekształcania odpadów (nie tylko odpadów powstałych w wyniku termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych, jak było do tej pory). Jednakże, mając na uwadze dotychczasowe obowiązki przeprowadzania badań przedmiotowych odpadów powstałych w wyniku termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych, odpadów kierowanych do odzysku w budownictwie, a także konieczność przeprowadzania badań właściwości odpadów

przed umieszczeniem ich na składowisku odpadów danego typu, należy przypuszczać, iż wzrost kosztów nie będzie znaczący.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Opisany w pkt 5 pozytywny wpływ projektu założeń na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość może w konsekwencji przyczynić się do pozytywnego wpływu na rozwój regionalny.

7. Wpływ aktu normatywnego na ochronę środowiska

Projektowa regulacja wpłynie pozytywnie na ochronę środowiska poprzez:

- 1) wprowadzenie wspólnego rejestru podmiotów wprowadzających opakowania, produkty w opakowaniach oraz baterie, akumulatory, sprzęt elektryczny i elektroniczny, pojazdy, opony, oleje a także gospodarujących odpadami, który pozwoli na łatwą i szybką identyfikację przedsiębiorców uczestniczących w systemie gospodarki odpadami, w tym w ich obrocie, a zatem także ich lepszą kontrolę;
- 2) opracowanie programów zapobiegania powstawaniu odpadów, ustalających cele zapobiegania powstawaniu odpadów oraz określających odpowiednie właściwe jakościowe lub ilościowe poziomy odniesienia dla przyjętych środków zapobiegania powstawaniu odpadów w celu skutecznego nadzorowania i oceny postępu w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów;
- 3) podjęcie działań zmierzających do określenia utraty statusu odpadów, uznanie odpadów za produkt uboczny oraz przygotowania do ponownego użycia odpadów, co przyczyni się do wspierania ponownego użycia produktów i materiałów, jak również zmniejszenia zużycia surowców pierwotnych, a co za tym idzie – do ochrony zasobów naturalnych;
- 4) ograniczenie ilości składowanych odpadów na rzecz ich recyklingu i innych form odzysku, w szczególności poprzez wdrożenie rozszerzonej hierarchii sposobów postępowania z odpadami, oraz poprzez takie kształtowanie planów gospodarki odpadami i działań legislacyjnych, aby stwarzały one zachęty do tworzenia i wspierania ponownego wykorzystania i napraw, w tym określały kryteria udzielania zamówień publicznych, zachęty ekonomiczne i inne właściwe środki;
- 5) objęcie obowiązkiem badania właściwości fizycznych i chemicznych wszystkich odpadów, stanowiących pozostałości z procesów termicznego przekształcania odpadów (nie tylko niebezpiecznych), co przyczyni się do poznania ich właściwości, a co za tym idzie wyboru właściwych metod ich zagospodarowania.